

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 47 (1866) 1985 LAPKRITIS-NOVEMBER 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Moksliniu keliu

Senoji Lietuvos išeivija nedaug teturėjo šviesuomenės, dar mažiau mokslo žmonių. Ta padėtis radikaliai pasikeitė su pokario išeivija. Sovietinio siaubo genami, mūsų inteligentijos būriai atsidūrė svetimuose, bet laisvuose kraštuose. Jie ne tik gerokai pakėlė kultūrinį išeivijos lygį, bet ir savo atžalyną skatino eiti mokslo keliu. Tuo būdu per ketvirtą dešimtmečių išaugo nauji būriai, baigę aukštuosius mokslus išeivijos kraštuose. Dėl to šiandieną vyksta gausios mokslinės konferencijos. Štai š. m. lapkričio mėnesį Čikagoje rengiama mokslinė tautinės sąmonės konferencija, mokslo ir kūrybos simpoziumas, akademinis ateitininkų savaitgalis. Š. m. gruodžio mėnesį įvyks Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas Los Angeles mieste. Neseniai įvyko akademinio pobūdžio santariečių-šviesiečių studijų dienos Taboro farmoje. Ilinojaus universitete jau veikia lituanistikos skyrius-katedra. Jau daug metų darbuojasi lituanistikos institutas, kurio narių suvažiavimas šaukiamas Čikagoje š. m. lapkričio mėnesį. Veikia pedagoginio ir tyrimų pobūdžio lituanistikos institutas, istorijos draugija, baltistikos studijų draugija, tautodailės institutas...

VISOS tos mokslinio pobūdžio institucijos aiškiai rodo mūsų išeivijos mokslinį pajėgumą. Seniau tas pajėgumas reiškėsi daugiausia vyresniosios kartos darbas ir kultūros kongresais. Pastariesiems buvo ypač būdingi humanitariniai mokslai. Paskaitos ribdavosi literatūra, istorija, filologija, filosofija, teologija, sociologija, psichologija... Buvo pastebėta, kad tuose kongresuose mažai tesireiškia priaugančioji karta, linkusi daugiausia į praktinius mokslus — mediciną, inžineriją, techniką, fiziką... Kilo mintis įtraukti ir juos į kongresus, kuriuose būtų apimtos ir praktinės sritys. Buvo rasta nauja formulė, būtent mokslo ir kūrybos simpoziumai, kurių apimtis nieko neišskiria. Juose turi savo vietą ir poetas bei literatas, ir muzikas, ir matematikas, ir gamtos mokslų žmogus. Š. m. lapkričio mėnesio pabaigoje Čikagoje įvyks jau penktas tokio platus pobūdžio renginys. Iš paskelbtų informacijų matyti, kad jame bus daugybė paskaitų, paruoštų jaunosios kartos mokslo žmonių. Prieš tai įvyks tautinio sąmoningumo konferencija, kurios paskaitininkų eilėse matyti daugiausia jau Amerikoje išsimokslinusių žmonių. Jie žvelgs į mūsų išeivijos tautines perspektyvas ir tuo būdu padės giliau įžvelgti esamą būklę bei išlikimo galimybes.

TVRTAS ir senas tradicijas turi Lietuvių katalikų mokslo akademija, kuri skatina savo narių mokslinį darbą labai svariais leidiniais ir reguliariais suvažiavimais. Juose daugiausia atsispindi lietuviškai krikščioniškoji problematika, puoselėjamos religinės, moralinės, humanistinės, tautinės vertybės, kurioms šiuo metu gresia egzistencinis pavojus tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek išeivijoje. Sekant tos akademijos veiklą, matyti susirūpinimas ne tik tirti amuoju, bet ir gyvenimiškuoju darbu. Geras dalykas yra mokslinis būklės tyrimas, bet jeigu jis pasilieka vien aukštoje intelekto sferose, nedaug pasitarnauja gyvenimo, ypač lietuviškojo, tobulinimui. Dėl to kalbant apie mokslinį mūsų išeivijos pajėgumą ir juo džiaugiantis, negalima užmiršti aiškos tiesos: mokslas nėra vienintelis mūsų išeivijos gelbėtojas. Jei turėsime ir labai daug mokytų žmonių, bet neturėsime lietuvių tautai atsidavusių asmenų, išsirpsime aukštoje mokslo sferose kaip tauta. Mokslo šviesa turėtų atskleisti kelius į tobulesnę, geresnę mūsų tautos gyvenimą, pagilinti tautinę sąmonę ir paskatinti kovai už lietuvių tautos egzistenciją. Kitokia mokslo linkmė gali mus nuvesti tirpinančio internacionalizmo keliais. Senoji mūsų išeivija, būdama galima sakyti, bemokslė, išlaikė savo lietuviškumą ir ištikimybę tautai. Ar tai pajėgs padaryti mokslingoji mūsų karta? Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Politika ir politikai

Kanados liberalų partijos suvažiavime Halifaksė, aptariant čime tos partijos atnaujiniimą, ovacijomis buvo sutiktas jos vadas J. Turneris, pernai rudenį atnešęs liberalams skaudų pralaimėjimą. Atrodė, kad gali pasigirsti balsų, reikalaujančių naujo vado, nes J. Turneriui opozicijos vado pareigose trūksta patirties. Valdžioje jam teko būti tada, kai liberalai valdė P. E. Trudeau laikais. Liberalų pasitikėjimą J. Turneriu, matyt, atnaujino Gallupo viešosios nuomonės tyrimo rezultatai, gauti spalio 3-5 d.d. B. Mulronio konservatorių populiarumas stauga nuo 48% nukrito iki 43%, o liberalų pakilo nuo 29% iki 35%. Konservatorių turėta 19% persvara sumažėjo iki viltį gavinančių 8%. E. Broadbento ir jo socialistų pozicija liko nepasikeitusi su 22%.

Liberalų partija dabar stokoja tvirtų kandidatų į naujus vadus. Vadovybės reikaluose vis dar gyvenama praeities

žmonėmis. Pagrindiniu J. Turnerio varžovu tebėra ilgai su P. E. Trudeau dirbęs J. Chretienas, išleidęs savo atsiminimų knygą "Straight from the Heart" ("Tiesiai iš širdies"). Tuos atsiminimus mielai pirkto pasitarimo dalyviai Halifaksė, gaudami jo autografą. Liberalų atgimimui betgi neužtenka praeities ir joje matytų senstiančių veidų. Su naujomis idėjomis reikia ir naujai iškilusio jauno vado. Partijos suvažiavimas įvyks sekančiais metais. Jame gali kilti naujo vado klausimas, bet greičiausiai į sekančios parlamento rinkimus bus einama su J. Turneriu.

Gallupo rezultatai verčia susimąstyti ir didžiulę atstovų daugumą parlamente turinčius konservatorius, triuškinančią pergalę parlamento rinkimuose pasiekusius su B. Mulroniu praėjusių metų rudenį. Už konservatorių tada balsavo 50%, už rinkėjų, už liberalus — 28%, už socialistus — 19%. Tada kon-

(Nukelta į 8 psl.)

Okupuotoje Lietuvoje, etnografiniame muziejuje Rumšiškėse, lankytojus pasitinka senosios Lietuvos ūkininko sodyba su kryžiumi, kuriuos visame krašte sunaikino sovietai. Iš A. Kežio "Lithuanian Through the Wall"

Rusų, žydų ir kitų spaudoje

Kalinami lietuviai, karo nusikaltėliai, gyventojų skaičius Lietuvoje

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" š. m. spalio 18 d. laidoje paskyrė ištisą puslapį Balui Gajauskui. Apie jį ir apie "CREED" (Christian Rescue Effort for Emancipation of Dissidents) veiklą parašė straipsnį Aleksandras Ginzburgas, kuris du kartus su Gajausku kalėjo sovietinėse stovyklose. Gajauskas, kuriam suėjo 59 metai, jau 33 metus yra išbuvęs sovietų ir nacių lageriuose.

Tame pačiame puslapyje yra ir Valerijaus Smolino straipsnis, aprašantis Gajausko gyvenimą ir veiklą. Jis Gajauską vadinia kalinamos Lietuvos simboliu.

Ten pat išspausdinti ir trys Balio Gajausko straipsniai, kurių vienas yra apie ortodokso kunigą Dimitrij Dudko. Pastarasis savo metu buvo disidentas, tačiau KGB verčiamas padarė sovietams palankių pareiškimų. Gajauskas tarp kitko rašo: "Kova prieš ateizmą yra pavojinga. Ateizmas — kompartijos ideologijos sudėtinė dalis. Valstybė prieš tikėjimą kovoja įvairiomis priemonėmis: spauda, radiju, televizija. Ji auklėja jaunimą ateizmo dvasioje, panaudodama tam tikslui prieš jų valią; netgi tikinčiuosius... Sovietų valdžia stengiasi pa-traukti užsienio tikinčiuosius bendrai 'kovai už taiką, už žmogaus teises' ir todėl vengia tikintisems kelti teismo bylas, nes užsienio viešoji opi-

nija griežtai reaguoja prieš tokius smurtus".

Tas pats savaitraštis spalio 4 d. laidoje rašo, kad politikas Viktoras Petkus po dvejų metų pertraukos vėl gavo leidimą pasimatyti su savo žmona.

Žydų laikraštis

Toronto žydų laikraštis "The Canadian Jewish News" spalio 3 d. laidoje įdėjo už ir prieš pasisakymus dėl teisėjo J. De-schenes numatytos kelionės į Sov. Sąjungą ir Lenkiją karo nusikaltėlių įieškojimo reikalui. Už šią kelionę pasisakė advokatai David Matas, Irvin Cotler, Jack Silverston ir Prancūzijos B'nai B'rith pirmininkas Arthur Hiess, kuris tačiau turi abejonių. Jis sako: "Visa sovietinė dokumentacija turi būti gerai patikrinta, nes kitaip žydų bendruomenė gali pasidaryti sovietų propagandos įrankiu".

Prieš šią kelionę pasisakė žydų parlamentarių pirmininkas konservatorius David Kilgour, Toronto parlamentari konservatoriai Andrew Witter, John Oostrom ir adv. Botiuk.

Tas pats laikraštis spalio 24 d. laidoje susirūpino imigracijos bylų sunaikinimu. Jis rašo, esą 1982 m. spalio mėn. ir 1983 m. vasario mėn. buvo sunaikinta 206 metrai dėžių su imigrantų bylomis. "The Can. Jewish News" korespondentė imigracijos de-

partamento atstovas nuramino sakydamas, kad sunaikintų bylų tarpe pareiškimų atvykti Kanadon nebuvo. Bylos, kurios yra prašytojo pasisakymai apie savo veiklą karo metu, yra reguliariai kas 2-3 metai naikinamos užsienyje, ten kur pareiškimas buvo įteiktas.

Komunistų "Tribune"

Kanados komunistų laikraštis "Tribune" spalio 7 d. laidoje rašo, esą ukrainiečiai komunistai stropiai įieško savo tautiečių tarpe karo nusikaltėlių.

Komunistinis stropumas dingsta, kai nacių karo nusikaltėliai atsiranda jų pačių tarpe. Niujorke leidžiamas rusų kalba dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" spalio 3 d. laidoje rašo, kad dabartinis Rygos pašto viršininkas Ivan Pu-gačiovo vokiečių okupacijos metu buvo policininku ir dalyvavo žydų žydyje. Jis yra komunistų partijos narys, turi nuosavą automobilį. Jo pra-eitis jau nuo 1978 m. sovietams yra žinoma, tačiau jo byla nebuvo pavesta prokuratūrai. Jis tebekyla sovietinėje hierarchijoje.

Tas pats dienraštis spalio 4 d. laidoje rašo, esą dabartinėje Lenkijoje yra 10-20 tūkstančių lietuvių, 150-300 tūkstančių ukrainiečių ir 250-400 tūkstančių gudų. Straipsnio autorius Bekker mano, kad

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

R. REAGANO IR M. GORBAČIOVO SUSITIKIMAS ŽENEVOJE šią savaitę yra viso pasaulio dėmesio centre. Dar prieš susitikimo pradžią politiniai komentatoriai pranašavo kietą abiejų pusių laikyseną. Pats prezidentas Reaganas nesitikėjo didelių laimėjimų, tačiau savo pareiškimuose išreiškė viltį, kad abiejų vadų susitikimas sudarys pagrindą susitarimams ateityje, kad jo misija esanti siekti taikos. Ženevoje jisai siūlė ne tikslai sumažinti branduolinių ginklų skaičių, bet ir pagerinti santykius tarp JAV ir Sovietų Sąjungos, įvesti keitimąsi atstovais švietimo bei kultūros srityse, respektuoti žmogaus teises. Abiejų vadų apsaugai Ženevoje lapkričio 19-20 d. d. Šveicarija sutelkė

1.500 policininkų ir 2.000 karių,

kurie buvo išdėstyti 10 kilometrų saugumo zonoje Ženevos ežero pakrantėje. Į ten patekusius asmenis, nepaisiusius reikalavimo sustoti, buvo grasinama šaudyti. Atvyko apie 4.000 spaudos, radijo ir televizijos atstovų iš viso pasaulio. Viena leidykla atspausdino 20.000 suvažiavimui skirtų suvenyrinių kortelių su R. Reagano ir M. Gorbačiovo portretinėmis nuotraukomis. Kortelės noriai perkamos, nors jose atspausdinta klaidinga susitikimo data — 1985 m. lapkričio 21-22 d.d. Tikimasi, kad dėl tos pradinės klaidos ateityje gerokai padidės šių skubiai išleistų suvenyrų vertė. Prieš pat vadų susitikimą buvo pranešta, kad V. Vokietijoje jau yra išdėstytos ir šūviams paruoštos visos sutartin įtrauktos 108 branduolinės "Pershing-2" raketos, skirtos V. Europos apsaugai.

Skaudi nelaimė

Pasaulinio masto tragediją Kolumbijai atnešė stiprus ugnikalnio Nevado del Ruiz išsiveržimas Andų kalnuose. Ugnies išsiveržimas sniegas ir ledai tapo didžiule purvo bangą Languillos upės slėnyje. Upė tą purvą atnešė į Armero 50.000 gyventojų turėjusį miestelį netoli sostinės Bogotos. Armero miestelį palaidojo purvas. Kartu su juo buvo sunaikinta ir 13 kaimelių. Žuvusiųjų skaičius pasiekė 22.314, bet jis visą laiką kyla dėl komplikuo-tų gelbėjimo darbų. Yra žmonių, atskirtų purvo apsupuose namų griuvėsiuose, kur juos galima pasiekti tik malūnsparniais. Jie betgi negali nusileisti ant silpnos purvo kloslės ir nėra aprūpinti nusileidimo priemonėmis iš ore sustabdyto malūnsparnio. Gyventojai pasipiktinę nepakankama apsauga. Jie netgi nebuvo išgabenti iš pavojingų vietovių, kai ugnikalnyje pasigirdo mažesnį smūgių, pranašaujančių artėjantį pavojų. Tik po antro stipraus smūgio dabar gyventojams įsakoma prieglaudos siekti aukštesnėse vietovėse. Iš užsienio Kolumbiją jau pasiekė aparatūra požeminiam ugnikalnio smūgiams sekti. Vienu metu buvo teigiama, kad visos aukos jau yra žuvusios, kad jų neapsimoka įieškoti.

Istorinė sutartis

Britanijos ir Airijos respublikos premjerai — M. Thatcher ir G. Fitzgerald pasirašė istorinę sutartį Š. Airijoje, Hillsborough pilyje prie Belfasto. Ta sutartimi į Š. Airijos valdymą norima įjungti ir Airijos respubliką. Šiam tikslui bus sudarytas specialus Britanijos ir Airijos respublikos ministrų komitetas, kuriam teks spręsti bendrą kovą prieš teroristus gal net bendrais teismais, prižiūrėti civilinės valdžios grąžinimą Š. Airijon. Ji panaikinta 1972 m. Nuo to laiko protestantų ir katalikų kovose žuvo 2.450 asmenų, tarp kurių buvo ir tvarką prižiūrinčių britų karių. Sutartį jau pasmerkę karingasis protestantų pastorius I. Paisley ir pogindinė IRO organizaciją remiančių katalikų vadai. Protestantams atrodė, kad Britanija juos nori atiduoti Airijos respublikai, o katalikai nuogastauja, kad atsisakoma jų prijungimo prie 1921 m. padalintos Airijos. Sutarties pasirašymo dieną nuo IRO narių paslėptos minos žuvo vienas policininkas, kitas buvo sužeistas. Taikos pastangas greičiausiai sugriaus masinės protestantų demonstracijos. Jie turi dviejų trečdalių daugumą.

Reformos Lenkijoje

Lenkų kompartijos vadas gen. W. Jaruzelskis pradėjo pažadėtas reformas. Centrinis kompartijos komitetas sekr. K. Barcikovskį pakeitė politbiuro nariu M. Wozniaku, kuriam dabar teks rūpintis ekonominėmis problemomis. Iš kompartijos politbiuro buvo atleistas užsienio reikalų ministras J. Giedroyc. S. Olšovskis, Maskvos linijos atstovas, kartais nusistatęs prieš gen. W. Jaruzelskio politiką. Naujasis premjeras Z. Messneris užsienio reikalų ministeriu pasirinko kandidatą į politbiurą M. Ožechovskį. Jis taipgi kabinetą įjungė tris savo pavaduotojus. Premjeras Z. Messneris pareiškė seimo nariams, kad bus siekiama normalių ryšių atstatymo su Amerika, jeigu ji nesikiš į Lenkijos vidaus reikalus. Suartėjimui turės vadovauti A. Wojcikas, Lenkijos ambasados atstovas Vašingtone.

Šiame numeryje:

Moksliniu keliu

Ar mokslinga išeivija pajėgė išlikti tautiškai sąmoninga?

Rusų, žydų ir kitų spaudoje

Ką rašo apie lietuvius įvairi kitataučių spauda?

Krikščionybės kelias į aiškią žemės II

Lietuvos karaliaus Mindaugo krikštas istorikų raštuose

Lietuvio švyturiai pašto ženkuose

Inžinieriaus J. V. Dancio suprojektuoti švyturiai Kanadoje

Slapti dokumentai žurnalisto rankose

Kanados vyriausybės laikysena karo nusikaltimų atvejais

Kiek yra stiprus Gorbačiovas?

Norėtų ekonominių reformų, bet politinė įtaka maža

Paskaitos, koncertai, parodos

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas

Platus masto renginys, apimantis daugelį mokslo šakų

Kviečiame į mokslinę konferenciją

Tautinio sąmoningumo klausimai moksliniu požiūriu

Anksti mirusio rašytojo pasaulis

Rašytojas Antanas Škėma ir naujas jo raštų tomas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II lankysis Indijoje 1986 m. vasario mėnesį. Tai pranešė Indijos katalikų vyskupų konferencija, nurodyma, jog tai būsiantis ne tik reikšmingas įvykis Indijos katalikams, bet ir visai Indijos valstybei. Vyskupų konferencija dabar skatina visus Indijos katalikus dvasiškai atsinaujinti ir melstis, kad popiežiaus atsilankymas visiems suteiktų dvasinės naudos.

Antroji anglikonų-katalikų tarpautinė teologinė komisija pranešė, kad savo trečiame metiniame suvažiavime paruošusi graučius pagrindiniam sutarimo dokumentui išangomio doktrinos srityje, nors paties dokumento ir nespėjo parašyti. Numatoma, kad tas dokumentas bus parašytas ir paskelbtas 1986 m., kai komisija posėdžiaus Valijoje. Tas pareiškimas turės svarbą ir liuteronų-katalikų teologiniam pokalbiui, nes liečia nutiesinimo doktriną.

Tikėjimo ir doktrinos kongregacijos tarnautojai reikią su-sirūpinimą kai kurių kraštų tikybos vadovėliais. Kun. Jordan Auman, OP, nurodo vadovėlių autorių polinkį taip vaikams pabrėžti vieno su kitu draugystę, susikibimą rankomis bei žaidimą kartu, kad nebūčiau vietos patiam tikėjimo dėstyimui. Kard. Josef Ratzinger aiškina, jog kai kurie vadovėliai vrysniesiems esą vien tikėjimo at-plaishos, nes pateikią tik dalį tikėjimo. Esą nebeomokoma tikybos kaip tikėjimo tiesų darnios visumos, kurioje viena tiesa kitą papildo, bet įieskoma įdomybių ir vien jomis apsiribojama. Todėl kai kurios Šv. Rašto vietos pabrėžiamos, o kitos — pamiršamos. Tokia katechizacija nebeteikianti asmeniui pilnutinio tikėjimo turinio. Jis nurodė, jog katechizacija turinti remtis keturiais pagrindiniais krikščioniškojo gyvenimo elementais: Apaštalių tikybos išpažinimu, Viešpaties maldą, Dešimtimi Dievo įsakymų ir sakramentais.

Žmogaus gyvybė prasideda žmogiško gemalo užuomazgos metu. Tai faktas, konstatuotas Ontario provincinio teismo iejoje. Tą faktą konstatavo teisėjas H. K. Meen, sprendžiamas 14 asmenų bylą ryšium su nelegalios abortų klinikos Toronte ribų peržengimu. Teisėjas patvirtino, jog pagal turimus duomenis nesą jokios abejonės, kad gyvybė prasidedanti su gemalo užuomazga, nes nuo to meto gemalas pradėdas atskirą nuo savo motinos genetinę egzistenciją. Todėl logiška šio fakto konstatavimo išvada esanti, kad abortas yra žmogiškosios gyvybės atėmimas. Šis fakto konstatavimas teismineje procedūroje yra svarbus, nes su juo turės skai-tytis ir kiti teismai.

Kard. Franz Koenig, 80 m. amžiaus Vienos arkivyskupas, pasitraukė iš pareigų dėl senatvės. Šis Vienos arkivyskupijai vadovavo nuo 1956 m. ir buvo K. Bendrijos pokalbio su netikintaisiais pradininkais bei komunizmo kritikas. Po II Vatikano santarybos jis buvo paskirtas naujai įsteigto Vatikano sekretariato netikintiesiems pirmininku ir jam vadovavo 15 metų. Pastaruoju metu jis stengėsi atkreipti vakariečių dėmesį į komunistiniuose kraštuose pradedančią reikštis vėl labai karingą valdžių laikyseną religijos atžvilgiu. Jis taipgi kritikavo Vakarų Europą už religinį indiferentiškumą bei moralinių vertybių praradimą.

Šv. Rašto mokslininkai, kurie darbuojasi prie bendrojo tarp-religinio Sen. Testamento vertimo, turėjo susitikimą su Jonu-Paulium II Vatikane. Popiežiaus pagyrė jų darbą ir išreiškė troškimą, kad visa tai vestų į vaisingą bendrosios kilmės atradimą.

Kard. Jaime Sin, Manilos arkivyskupas, paskelbė atsisaukima, kviesdamas Marijos 2,000-tojo gimtadienio proga visus filipiniečius dvasiniam atsinaujinimui, kad išsigelbtų iš politinės ir ekonominės krizės. Susirinkusiai 20,000 tikinčiųjų miniai Maniloje kardinolas nurodė, jog pagrindinė problema Filipinuose nesanti nei politinė, nei ekonominė, o moralinė. Esą krašte vyraująs savanau-diškumas, godumas bei dvasinis supuvimas. Be širdies pakeitimo filipiniečiai galį dingti kaip tauta.

Tautinės vyskupų konferencijos turėtų būti vienietai be jurisdikcinės galios ir visokių įstaigų. Tai pareiškė Doktrinų ir tikėjimo kongregacijos prefektas kard. J. Ratzingeris pasikalbėjime su Milano laikraščio "Corriere della Sera" atstovu. Jis nurodė, kad vyskupų konferencijos, geros ir naudingos savyje, neturincios pažeisti paskiro vyskupo kaip vyskupijos vadovo teisių ar atleisti jį nuo asmeniškos atsakomybės už savąją vyskupiją bendrojo sprendimo vardan.

Kun. Stanislas Chen, SJ, 85 m. amžiaus kinietis, mirė komunistinėje Kinijoje iškalėjęs Šanchajaus kalėjime 30 metų.

Kard. Maurice Roy, buvęs Kvebeko arkivyskupas ir Kanados primas, mirė sulaukęs 80 m. amžiaus. Kunigu jis buvo įšventintas 1927 m. ir II D. karo metu buvo Kanados kariuomenės kapelionu. 1946 m. jis buvo paskirtas Trois Rivieres vyskupu, 1947 m. — Kvebeko arkivyskupu, o 1956 m. tapo Kanados primu. 1965 m. Paulius VI jį pakėlė kardinolu. Nuo 1967 iki 1976 m. jis vadovavo Popiežiškajai pasauliečių tarybai ir Popiežiškajai teisingumo bei taikos komisijai. Į pensiją buvo pasitraukęs 1980 m.

"Dein Reich Komme" (Teatinie Tavo karalystė) — mažo formato dvimėnesinis žurnalas, leidžiamas V. Vokietijoje evangelikų misijų draugijos "Licht im Osten". Ši draugija veikia nuo 1920 metų. Ji rūpinasi atitinkamos religinės literatūros paruošimu rusų ir kitomis R. Europos kalbomis ir jos pristatymu persekiojamiems krikščionims. Žurnale spausdinamos informacijos apie suimtus tikinčiuosius, skatinama palaikyti ryšius su jais. Kartais būna žinių ir apie Baltijos kraštų tikinčiųjų vargus. 1985 m. 5 numeryje rašoma apie Latvijoje suimtą elektrika evangelikų veikėją Janis Rozkalns, mokiusį religijos jauni-mą. Tame pačiame numeryje yra trumpa žinutė apie kun. Joną Borutą, kuris 1984 m. vasario 3 d. buvo pašauktas Saugumo pareigūno. Pastarasis jam draudė viešai melstis už suimtus kunigus ir skaity pamokslus prieš bedievybę, nes liaudies supratimu žodis "bedievybė" reiškia valstybę. Dėl to kiekvienas žodis prieš bedievybę laikomas pasisakymu prieš valstybę. Žurnalo adresas: Licht im Osten, Postfach 1340, 7015 Korntal — Muenchingen 1, W. Germany.

"Nachrichten von den Feldern der Verfolgung" ("Žinios iš persekiojamų kraštų") — tai dvimėnesinis mažo formato žurnalas, leidžiamas V. Vokietijoje iš Sov. Sąjungos įvairiais būdais susitelkusių krikščionių, daugiausia ortodoksų ir baptistų. Jie yra sudarę misijinę draugiją "Friedensstimme" (Taikos balsas), kuri rūpinasi pagalbos teikimu tikintiesiems Sov. Sąjungoje, skelbia pavardes suimtyjų, rengia suvažiavimus, skleidžiamai šūkį "Persekiojami, bet neapleisti". Adresas: Friedensstimme, Postfach 100638, D—5270 Gummersbach 1, W. Germany. Adresas JAV-se: G. P. Vins, P. O. Box 1188, Elkhart, Ind. 46515, USA.

Kun. J. Stš.

Okupuotos Lietuvos kunigai su Šv. Tėvu ir kitais, dalyvavę tarptautiniame eucharistiniame kongrese Kenijos sostinėje Nairobi 1985 m. rugpjūčio 16 d. Iš kairės į dešinę: kun. A. BITVINSKAS — Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris, prel. A. BACKIS — Vatikano viešųjų reikalų tarybos psekretoris, kun. J. JUODELIS — Panevėžio vyskupijos kurijos kancleris ir Šv. Petro-Povilo parapijos klebonas, kardinolas A. CASAROLI, Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II, vysk. J. PREIKŠAS — Kauno ir Vilkiaviskio vyskupijų augziliaras, kan. J. JONYŠ — Kaišiadorių vyskupijos kancleris, kun. V. VAICIUNAS — Kauno kunigu seminarijos vicerektorius, kan. K. GAŠČIUNAS — Plungės parapijos klebonas ir dekanas (Telsių vyskupijos), kun. J. BALTUSIS — Kalvarijos parapijos klebonas ir Vilniaus arkivyskupijos kunigu tarybos konsultorius

Nuotr. "L'Osservatore Romano"

Krikščionybės kelias į aiščių žemes II

Pagal istorikus — Simoną Daukantą, Vandą Sruogienę, Zenoną Ivinskį ir kun. Viktorą Gidžiuną

APOLINARAS P. BAGDONAS

2. Mindaugo krikštas

Apie didžiojo Lietuvos kunigaikščio, vėliau karaliaus Mindaugo krikštą S. Daukantas gana daug rašo, darydamas plačią istorinę apžvalgą. Mindaugas buvo apsuptas iš visų pusių priešiskai nusiteikusių kaimynų, grasinamas pagėusio savo brolvaikio Tautvilos. Jis Rygoj jau buvo apsikrikštijęs ir padaręs sąjungą su žemaičių kunigaikščiu Vyktintu ir taipgi vokiečiams pasižadėjęs apikrikštyti visą Lietuvą, jeigu tik jie padės išvyti Mindaugą.

Pastarasis pasijuto dideliame pavojuje. Į tą sąjungą įsijungė dar ir Volinijos kunigaikštis Danielius, kuris buvo vedęs Tautvilos seserį. Vyktintas pakvietė dar ir dalį vingių kunigaikščių dėtis į sąjungą prieš Mindaugą. Prie jų prisijungė ir Livonijos ordinas. Didelė priešų kariuomenė apsupo Mindaugą jo pilyje Vorutoje, bet jos paimti neįstengė, tik nuteriojo kraštą.

Apie tai S. Daukantas rašo: "Nebenumanydamas, kaip save beginti ir kur bedingti tokiame suspaudime, ryžosi pakajaus nuo kalavijonų lagoti (prašyti); to dėjęs išleido siuntinius su gausiomis dovandomis pas jų mistrą, kviesdamas jį, idant iktųsi su juo mi pasiregėti".⁸ Magistras, lydintis gausios delegacijos, atvyko pas Mindaugą tartis dėl taikos.

Pirmoji sąlyga — Mindaugas turi apsikrikštyti. Antroji sąlyga, pagal S. Daukantą, Mindaugas turi ordinui perleisti visus kraštus, kuriuos Mindaugo priešas Tautvila buvo pažadėjęs atiduoti ordinui. "... tuo kartu aš nevien pakajų su jumis padarysiu, bet dar įsteigsiu patiam kunigaikščiui nuo popiežiaus karūną ir jo ūkė (valstybę) į karalystę išskeldinsiu".⁹

a. Istorikų nuomonės

Z. Ivinskis "Lietuvių Enciklopedijoje" rašo: "Kaip daugelis pagonių Europos valdovų, ir Mindaugas krikštijosi dėl politinių aplinkybių".¹⁰ S. Daukantas tvirtina, kad į Mindaugą pilį Latavią atvyko pats Rygos arkivyskupas Albertas "su kita dvasiška diduomene"¹¹ ir jį apikrikštijo 1252 m. rugpjūčio 7 d. kartu su jo šeima ir 60 tėvūnų arba senatorių. Bet Z. Ivinskis rašo, kad Mindaugas buvo apikrikštytas 1250 ar 1251 m., o krikštui jį paruošęs Livonijos ordino kunigas Kristijonas, kuris po devej metų buvo įšventintas pirmuoju Lietuvos vyskupu.

V. Sruogienė rašo, kad pas Mindaugą atvyko pats kalavijučių magistras Andrius von Štirland su brangiomis dovandomis — žirgais, auksu, sidabru, siūlydamas taiką. Todėl kalavijučiai pasitraukė iš sąjungos prieš Mindaugą ir net padėjo jam nugalėti jo priešus. Gal padėjo ir ta aplinkybė, kad ordinas varžėsi su Rygos arkivyskupu dėl Mindaugo apikrikštijimo. S. Daukantas pastebi, kad Mindaugas paliepė krikščionių kunigams "... svietą mokinti ir krikštyti visoje Lietuvoje".¹²

Tuo metu, kai Mindaugas krikštijosi, jo vyriausias sūnus Vaišvilkas (Vaiselga) priėmė stačiatikių tikėjimą. Mindaugas tuo norėjo įsieteikti

Rusios gyventojams jo valdomoje valstybėje (kitai sakant, gudams stačiatikiams).

Pagal S. Daukantą, Mindaugas išsiuntė 12 tėvūnų su kalavijučių palyda pas popiežių Inocentą IV, kuris labai džiaugėsi Lietuvos apikrikštijimu ir "... rodydamas jam savo meilę, paskaitė jį, pagal jo norą, tarp sūnų bažnyčios ir priėmė jo karalystę su visa jo tauta į savo užtarimą".¹³

Z. Ivinskis rašo, kad pas popiežių buvo išsiųstas tik vienas lietuvis Parnus. "Lietuvių Enciklopedijoje" jis taip sako: "Paimdamas Mindaugą Apaštalių sosto globon bei Šv. Petro nuosavybėn ir tituluodamas jį ypatinguoju Romos Bažnyčios sūnumi, Inocentas IV suteikė Lietuvos valdovui karaliaus karūną".¹⁴

Istorikė V. Sruogienė irgi sako tą patį, kad su kalavijučiais nuvyko ir lietuvis Parnus pas popiežių, kuris tuomet gyveno Milane. Popiežius džiaugsmingai priėmė pasiuntinius ir savo raštu 1251 m. liepos 17 d. įgaliojo Kulmo vyskupą Henriką vainikuoti Mindaugą Lietuvos karaliumi.

S. Daukantas rašo, kad vainikavimo iškilnė "... nusitiko rudenyje, metuose 1252, Naujapilėje (Nowogrodek), o rasi ir Litovijoje".¹⁵ Kadangi pilyje neužteko vietos visiem svečiam, tai vainikavimo apeigos buvo atliktos palapinėje.

V. Sruogienė rašo, kad Mindaugas ir jo žmona Morta buvo vainikuoti 1253 m. Mindaugo sostinėje. Du puikius karališkus vainikus parūpino kalavijučių ordino magistras Andrius, o juos uždėjo Kulmo vyskupas Henrikas.

Apie patį Mindaugo krikštą S. Daukantas taip atsiliepią: "... tai, ką buvo nuo kalavijonų kunigo Kristijono pramokęs, tas buvo paviršiuji. Nebuvo laiko nei vienam išguldyti mokslą Evangelijos, nei antram suprasti jos kaip reikiant".¹⁶ S. Daukantas taip toli nueina turbūt ne be lenkų ar vokiečių istorikų įtakos, šitaip apie Mindaugo krikštą atsiliepdamas: "Vienok širdyje tikybą savo bočių guodojo ir garbino dievus savo namų".¹⁷

b. Siekimas savarankiškumo

Z. Ivinskis, rašydamas apie Lietuvos Bažnyčios organizavimą, mini Mindaugo konfliktą su Rygos arkivyskupu, kuris, šventindamas Kristijoną Lietuvos vyskupu, iš jo priesaikę priėmė savo vardu, bet ne popiežiaus, ir Lietuvos vyskupiją sau subordinavo. Mindaugas net tris kartus kreipėsi į popiežių, skųsdamas Rygos arkivyskupą, kol pagaliau Lietuvos vyskupija buvo išskirta iš Rygos arkivyskupo priklausomybės, ir vyskupas Kristijonas priesaiką atliko popiežiaus vardu atsiųstam Saksonijos (Neuenburgo) vyskupui. Tuo būdu karalius Mindaugas Lietuvos Bažnyčią atpalaidavo nuo Rygos arkivyskupo užmačių, įsteigdamas savo bažnytinę provinciją, priklausomą tiesiog popiežiui. To neįstengė vėliau padaryti nė Jogailla su Vytautu, pavedę Lietuvą Gniezno arkivyskupui.

Dėl Žemaitijos ir net Lietuvos kai kurių žemių ordinui dovanojimo aktų autentiškumo yra abejonių. Z. Ivinskis samprotauja, kad Mindaugo dovanojimo aktai, išduoti po 1255 m., greičiausiai yra falsifikatai. O V. Sruogienė tie-

siog rašo taip: "Kryžiuočiai tačiau vėliau suklastojo Mindaugo dovanojimo raštus, norėdami įrodyti, kad Mindaugas dovanojęs jiems visą Žemaičių žemę, vėliau ir visą Lietuvą".¹⁸

Susitaikęs su ordinu, Mindaugas nukreipė dėmesį ne tiek į lietuvių krikštijimą, kiek emėsi stiprintis rytuose, gudų žemėse. 1255 m. Mindaugas atgavo Polocką ir įgijo naujų žemių Dniepro, Černigovo ir Briansko kunigaikštijose. Tuo tarpu kalavijuočiai stengėsi įsitvirtinti Mindaugo dovano-tose Žemaitijos srityse. Jie 1251 m. pasistatė Klaipėdos pilį, kurią žemaičiai stengėsi visokiais būdais išgriauti.

Tuo pačiu metu kryžiuočių ordinas užkariavo prūsų Sambiją. Atvykus didelei savonarių kariuomenei ordinui į talką, Čekijos karalius Otokaras netoli Priegliaus žiočių 1255 m. padėjo pamatus naujai piliai, kuri to karaliaus garbei buvo pavadinta Karaliaučiumi (Koenigsberg). Ši tvirta pilis niekad nebuvo išgriauta.

c. Bažnytinės provincijos likimas

Dabar kyla klausimas, koks buvo likimas Lietuvos bažnytinės provincijos. Mindaugui pradėjęs kariauti su gudais, totoriais ir lenkais, žemaičių kunigaikštis Treniota (spėjama žuvusio Vyktinto sūnus) pasidarė didžiausiu Mindaugo priešų ir pagonybės gynėju, turėjusiu šalininkų ir pačioje Lietuvoje.

Popiežius Aleksandras IV ragino Mindaugą ginti vyskupą ir jo žemes nuo pagonių, bet jis neįstengė, būdamas užsiėmęs karais su gudais ir kitais priešais. Tad vyskupas Kristijonas 1259 m. išvyko iš Lietuvos.

1253 m. Gniezno arkivyskupas, Mindaugo prašomas, pietinės Lietuvos vyskupu paskyrė dominikoną Vitą, kuriam Mindaugas užrašė Veisiejų sritį, bet, neturėdamas kari-nės jėgos, negalėjo savo vyskupijoje išsilaikyti ir grįžo atgal.

Lietuvos teritorijoje buvo įsteigta ir Kuršo vykupija, apėmusi visą šiaurės vakarų Žemaitiją iki Ventos upės. Ten vyskupavo 1251-63 m. Henrikas Liuksemburgietis, kuris stengėsi Klaipėdoje pastatyti sau rezidenciją ir katedrą. Tuo būdu Mindaugo laikais veikė 3 vyskupijos, bet istorijos šaltiniai tyli apie masinį lietuvių krikštijimą ir parapijų steigimą.

Tas pats popiežius Aleksandras IV kvietė Vakarų Europos krikščionis eiti į pagalbą kryžiuočiams ir kalavijuočiams padėti ginti krikščionybę nuo ataklių pagonių. Apie popiežiaus kryžiaus karų skelbimą S. Daukantas rašo: "... ne vien pačius dorus žmones teileido į tą zokoną stoti, bet ir iškeiktuosius nuo bažnyčios už nuodėmes, degintojus, vagilius, skolininkus ir kitus pikta-dėjus".¹⁹

d. Sunkios kovos

Vyko sunkios kovos su atėju-nais. Žemaičiai, vadovaujami savų kunigaikščių, rengdavo priešpuolius. Jie buvo apgule net Vėluvos pilį giliai Prūsų žemėje, bet neįstengė jos paimti pasitraukė.

Po devejų metų paliaubų, sudarytų su ordinu (1257-1259), (Nukelta į 3-čią psl.)

Mylimai Mamytei

**A+
KONSTANCIJAI STANKIENEI**
mirus,

sūnų JONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

Hamiltono "Talkos" valdyba,
komisijos ir tarnautojai

**A+
ANTANUI ŠUKIUI**
iškeliauvus į amžiną poilsį,

jo žmoną ONĄ, dukras — BIRUTĘ, JANINĄ, sūnų ALGĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Marcelė ir Antanas Čepuliai,
Montrealis

**A+
JONUI JONUŠONIUI**
mirus Suvalkų trikampyje,

jo seserį ONĄ DERLIŪNIENĘ bei kitus artimuosius

nuoširdžiai užjaučiame —

L. A. Krakauskai

N. J. Kaleinikai

B. R. Kmieliauskai

I. V. Pečiuliai

A. K. Pajaujai

S. A. Zimnickai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems draugams, giminėms ir pažįstamiems, guodusiems mus liūdesio valandose, netekus briaunoms vyro, tėvelio, uošvio, senelio

a. a. VYTAUTO LENAUSKO

Dėkojame atsilankiusiems laidotuvių namuose, dalyvavusiems maldose prie karsto, palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą. Gili mūsų padėka gerb. kun. A. Žilinskiui, klebonui kun. J. Staškui už gedulines maldas koplyčioje ir apeigas kapinėse. Ačiū P. Šturmui už vargonavimą koplyčioje. Dėkojame užprašiusiems šv. Mišias, puošusiems velionies karstą gėlėmis, pareiškusiems užuojautas spaudoje, laiškais ir asmeniškai, aukojusiems "Tėviškos žiburiams" ir vėžio ligos draugijai.

Esame dėkingi Lietuvių liuteronų moterų draugijai ir "Atžalyno" grupei. Ačiū B. Stanulienei už skaniai paruoštus pietus ir visom draugų už pyragus bei patarnavimą. Taip pat ačiū visiems už a. a. Vyto lankymą ligoninėje. Ypatinga padėka kun. Algimantui ir Rūtai Žilinskams, klebonui kun. J. Staškui už patarnavimus, dr. A. Šalkui — už priežiūrą.

Sunku tinkamai išreikšti padėką visiems tokiu liūdnu momentu, netekus mylimo gyvenimo draugo-vyro.

Su nuoširdžiu dėkingumu nuliūdę:

žmona Lydija, sūnus Vyatas, duktė Loreta ir šeimos

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniskai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prakapas.

Tel. 233-4486

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai

* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —

137 RONCESVALLES Ave.

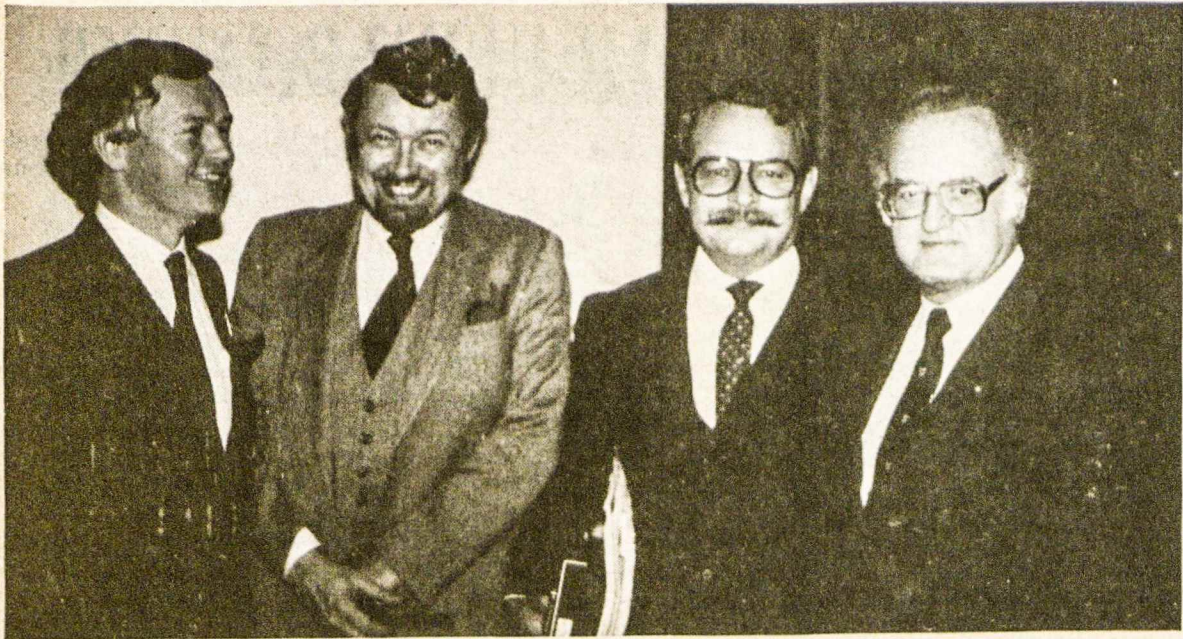
Tel. 537-1442

Rytuose —

2448 DANFORTH Ave.

Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Informaciniame susirinkime Otavoje, kur parlamentarai buvo supažindinti su sovietinių liudijimų nepatikimumu karo nusikaltėlių byloje. Iš kairės: parlamento narys P. Boyer, ukrainiečių atstovas adv. O. Rudzik, adv. P. Žumbakis, sen. dr. S. Haidasz

Krikščionybės kelias į aisčių žemes II

(Atkelta iš 2-ro psl.)

prasidėjo ypač sunkūs puolimai prieš žemaičius iš Livonijos ordino pusės, bet žemaičiai 1259 m. prie Skuodo smarkiai sumušė ordino kariuomenę, kur žuvo net 33 ordino riteriai, o žiemgaliai buvo sukilę prieš kalavijuočius. Kai ordinas, sulaukęs talkos iš Europos, vėl puolė žemaičių kraštą, buvo nepaprastai skaudžiai sumuštas prie Durbės ežero 1260 m. liepos 13 d.

Apie mūšio eigą S. Daukantas rašo: "... suguro ir gelžiuotosios kryžievių ir kalavijonų eilios ir pergale teko kruvinams žemaičiams; 150 pačių brostvių su savo vyresniaisiais neapregimą lidymą (lauką) nuskleistę kūnais meldžionių ir kitų krikščionių su pačiu karaliumi žuvėdų, paliko karvietėje beklaksą".²⁰

Sukilę kuršiai nulėmė kautynių pergalę prieš vokiečius. S. Daukantas mini, kad net Ezeelio salos gyventojai, išsižadę krikščionių tikybos, ėmė vyti vokiečius iš savo salos ir siuntė pasiuntinius į Žemaitiją, žadėdami kariatus drauge.

Tuo tarpu Mindaugas su savo žentu Švurnu suruošė pasisekusį žygį prieš Lenkiją ir Mozūriją, kur paėmė ir nelaisvę kunigaikštį Zemovitą ir jo sūnų Konradą. Švarnas jam patekusių Zemovitą nuždė, o Mindaugas leido Mozūrams belaisvį Konradą išsi-pirkti.

Dar nepasibaigus 10 metų taikos laikotarpiui, Mindaugas 1261 m. nutraukė sąjungą su Livonijos ordinu, bet ar tuo pat metu jis atkrito nuo krikščionybės, Z. Ivinskis abejoja. Dauguma tyrinėtojų patikėjo Ipatijaus metraščiui, kuris skelbė, kad Mindaugo krikštąs buvęs apgaulingas, kad jis slapta aukodavęs dievams, išpažindamas pagonybę. Jau 5-riems metams praėjus nuo Mindaugo mirties 1268 m. popiežius Klemensas IV savo laiške Čekijos karaliui Otokarui II apie Mindaugą rašė kaip apie šviesaus atminimo vyrą, kuris buvęs nuožmiai nužudytas piktos valios sūnų. Klausimas lieka neišaiškin-tas.

e. Pagonių pasipriešinimas

Sukilusiems prūsams žemaičių kunigaikštis Treniota siuntė pagalbą, o ir pačioje Lietuvoje jis turėjo didelę įtaką kaip pagoniškosios Lietuvos gynėjas nuo krikščionių puolimų. Klasingu būdu nužudęs karalių Mindaugą kartu su Daumantu 1263 m. ir užvaldęs visą Lietuvą, Treniota persekiojo, žudė Mindaugo šalininkus ir krikščionis. Jis 1264 m. ir pats buvo nužudytas.

Lietuvą trumpai valdė du krikščionys stačiatikiai valdovai — Mindaugo sūnus Vaišvilkas ir jo svainis Švarnas. Abudu persekiojo Mindaugo žudikus ir jų šalininkus. Vaišvilkas pats atsisakė, užleisdamas sostą Švarnui, bet vis tiek buvo nužudytas Švarno brolio Levo, už tai kad sostą perleido Švarnui, o ne jam.

Švarnas Mindaugo soste išsilaikė vos vienerius metus. Jau 1269 m. iškilo naujas suvienytos Lietuvos valdovas Traidenis, Kernavės kunigaikštis, kuris sėkmingai kariavo su Lietuvą puolanciais priešais, bet siūlomas priimti krikščionybę atsisakė. Jam pakluso žemaičiai ir jotvingiai. Z. Ivinskis rašo, kad keturi Traidenio broliai tapo Ry-

tų apeigų krikščionimis. Iš to jis sprendžia, kad Traidenis savo kilme buvo ne žemaitis, o aukštaitis, nes, anot Ivinskio, žemaičiai niekad nebūtų priėmę stačiatikybės. Traidenis savo dukterį Gaudemundą išleido už mozūrų kunigaikščio Boleslovo II. Ji gavo per krikštą Sofijos vardą. Tai pirmas istoriškai paminėtas tautinis lietuvis moters vardas.

Vytienio, o ypač Gedimino, laikais Lietuvoje buvo duota visiška laisvė religijom. Gediminas nors kovojo su vokiečių ordinu, bet palaikė draugiškus santykius su Rygos arkivyskupu. Jo laiškus į Vakarų pasaulį rašė lotyniškai vienuoliai iš Rygos — pranciškonai ir dominikonai, kuriems Vilniuje buvo pastatytos šventovės. Jis kvietė amatininkus bei pirkliaus atvykti į Lietuvą ir taip pat savo laiškais skundė popiežių kryžiuočių ordiną. Net kunigaikštis Vytėnis buvo pastatęs šventovę Naujarduke ir prašė arkivyskupą atsiųsti du vienuolius. Tačiau kryžiuočiai, užpuolę Nugarduką, šventovę sudegino. Vėliau Gediminas vėl atstatė ją vienuoliams pranciškonams. Tuo buvo labai nepatenkinti kryžiuočiai ir per savo agentus krustė žemaičius ir gudus sukilti prieš Gediminą, jeigu tik jis apsikrikštytų.

f. Krikščionybė tyliai plito

Krikščionybė pamažu laisvai ir tyliai plito Lietuvoje. Gedimino įpėdiniai Kęstutis ir Algirdas buvo irgi traukiami į krikščionybę. Algirdas buvo vedęs Vitebsko kunigaikštę, po jos tėvo mirties paveldėjo kunigaikščio sostą 1320 m. ir leido pirmosios žmonos vaikus krikštyti stačiatikiais. Antroji Algirdo žmona Julijona irgi buvo stačiatikė, bet kadangi jis jau gyveno Vilniuje, tai jos vaikus auginio pagonimis. Kai kurie iš jų, gavę valdyti Rusijos žemes, pasikrikštijo stačiatikiais, o Algirdo dukterys, ištejęsios už krikščionių, irgi apsikrikštijo. Nėgana tu, Algirdas Lietuvos valdomoje Rusijos dalyje įsteigė metropoliją su rezidencija Kijeve.

Kęstučiui irgi siūlė krikštytis Romos popiežiai, Vengrijos ir Lenkijos karaliai, net pats imperatorius. Kęstučio duktė Danutė apsikrikštijo, ištekdama už Mozūrijos kunigaikščio ir gavo Onos vardą. Taipgi jo sūnus Butautas,

norėjęs paimti vyriausią valdžią Vilniuje, sudarė sąmokslą, bet jam tai nepasisekė. Tuomet jis su 15 palydovų pabėgo pas kryžiuočius ir Karaliaučiuje apsikrikštijo Henariko vardu. Juo pasekė ir jo palydovai. Tai įvyko 1365 m. rugpjūčio mėn. Jis atvedė kryžiuočių magistrą su didele kariuomene net ilgi Ukmergės ir Vilniaus, bet žygis nepavyko. Tada jis nusikraustė pas imperatorių Karolį IV į Prahą ir jam tarnavo kaip palydovas jo kelionėse. Mirė įsiai 1380 m. gegužės 7 d. Prahajoje.

Popiežius Klemensas VI rašė Gniezno arkivyskupui ir pačiam Kęstučiui — liepė arkivyskupui siųsti misijonierius į Lietuvą pamokyti Kęstutį ir jo brolius tikėjimo tiesų. Taipgi jis pažadėjo išrūpinti Kęstučiui karaliaus vainiką. Bet tuo metu Lenkijos karalius Kazimieras įsiveržė į Lietuvos valdomą Volyniją, ketindamas ją užimti sau, ir tuo atgrasė nuo krikštymo Kęstutį, kuris ir mirė pagonimis.

8. Simonas Daukantas, Lietuvos istorija, Plymouth, PA, 1893 m., 312 psl.
9. T. p., 313 psl.
10. Lietuvių enciklopedija, XVIII t., 497 psl.
11. Simonas Daukantas, Lietuvos istorija, 313 psl.
12. T. p., 313 psl.
13. T. p., 313 psl.
14. Lietuvių Enciklopedija, XVIII t., 498 psl.
15. Simonas Daukantas, Lietuvos istorija, 313 psl.
16. T. p., 314 psl.
17. T. p., 314 psl.
18. Vanda Sruogienė, Lietuvos istorija, Čikaga 1956 m., 81 psl.
19. Simonas Daukantas, Lietuvos istorija, 332 psl.
20. T. p., 344 psl.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai

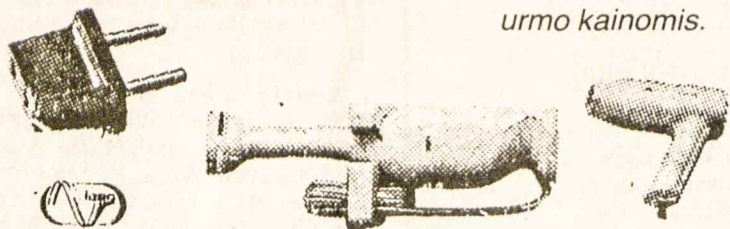
(contact lenses).

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto

(416) 461-2602

Ar prasminga remtis sovietų informacija?

Adv. P. Žumbakio pranešimas Kanados parlamentarų grupei Otavoje

J. V. DANYS

Pavertę Europos tautų komitetas Otavoje su Kanados ukrainiečių Bendruomenės specialia pilietinių laisvių komisija surengė informacinį susirinkimą parlamentarams apie nepatikimumą sovietų teikiamos "dokumentacijos", liečiančios įtariamus nacių karo nusikaltėlius.

Susirinkimas įvyko Parlamento rūmuose senato skaityklos patalpose 1985. X. 23. Jį globojo specialieji 29 parlamento narių ir senatorių grupė, pasivadinus "Parlamentarų grupę studijuoti Kanados nacių karo nusikaltėlių pajieškos". Grupės ko-pirmininkai yra senatorius Stanley Haidasz (liberalas) ir parlamento narys Patrick Boyer (konservatorius) iš Toronto.

Ko-pirmininkas Boyer, pradėdamas susirinkimą, nurodė, kad šios grupės tikslas nagrinėti kokie gali iškilti pavojai, jei Deschenes nacių karo nusikaltėlių pajieškos komisija priims sovietų pateikiamus "dokumentus".

Pranešimai ir vaizdajuostė

Pagrindiniu kalbėtoju buvo advokatas Paulius Žumbakis iš Čikagos, kuris jau treji metai aktyviai dalyvauja Amerikoje OSI keliamose bylose įtariamiesiems nacių karo nusikaltėliams ir yra rašęs bei surinkęs teisinės medžiagos apie OSI bendradarbiavimą su KGB.

Viena pagrindinių Žumbakio minčių buvo ta, kad sovietų pateikiama informacija yra paruošta KGB kontrolėje ir yra iškreipta, skirta pa-vaizduoti, kad dalis Kanados ukrainiečių ir baltiečių yra nacių karo nusikaltėliai.

P. Žumbakio nuomone, teisėjas Deschenes veda bešališką apklausinėjimą. Vienintelė pastaba būtų ta, kad žiūrėta tik į vieno tipo nusikaltimus. Antrojo pasaulinio karo metu įvyko daug žiaurumų ir žudynių. Šalia holokausto vyko ukrainiečių, sovietų ir baltiečių tautų naikinimas.

Jei teisėjas Deschenes vyks į Sovietų Sąjungą įieškoti liudininkų, tai jam bus surasti ir pristatyti tik tokie liudininkai, kuriuos KGB norės pristatyti.

Buvo rodoma 30 minučių vaizdajuostė "Soviet Testimony in American Courts", pagaminta "Americans for Due Process" sąjūdžio Amerikoje (medžiaga surinko bei redagavo Rasa Razgaitienė ir Daiva Kezienė). Vaizdajuostėje yra daug autentiškų scenų (panaudota OSI surinkta medžiaga) iš liudininkų apklausinėjimų Sovietų Sąjungoje, taip pat Vilniuje ir Rygoje. Galima pastebėti sovietų prokuroro varžymą advokatams daryti "kryžminius" apklausinėjimus, neleidimą atsakyti į kai kuriuos klausimus, liudininkų susilaukymą ir netikrumą.

Adv. Orest Rudzik, Ukrainiečių pilietinių laisvių komisijos vicepirmininkas, padarė adv. J. Sopinkos, atstovaujančio Deschenes apklausinėjimuose Kanados ukrainiečių bendruomenei, kai kurių argumentų (kodėl komisija neturėtų vykti į Sov. Sąjungą) santrauką.

Pirmiausia, kelionė į Sov. Sąjungą yra per ankstyva ir nereikalinga, nes kaltinamiesiems bylos dar neiškeltos. Komisija turėtų pranešti tiems 8 asmenims, tariamai įvykdžiusiems karo nusikaltimus, kad jie yra kaltinami ir kuo yra kaltinami. Įrodymų rinkimas Sov. Sąjungoje prieš Kanados piliečius diskredituoja Kanados teisinę sistemą ir pažeidžia jos piliečiams konstitucijos garantuotas teises. Teisinė sistema Sov. Sąjungoje yra visiškai skirtinga nuo tei-

sinų sistemų Vakarų kraštuose. Teisėjas Deschenes ten turėtų laikytis sovietų sistemos ir sovietų prokuroro nurodymų.

Klausimams ir komentarams buvo paskirta viena valanda. Dauguma klausimų buvo nukreipta adv. Žumbakiui, kuris į visus išsamiai ir vaizdingai atsakinėjo, parodydamas labai gerą žinojimą apie OSI ir Amerikos teismų bylų svarstymo procedūrą ir sovietų metodus kaltinimams pateikti. Dauguma OSI bylų, kaltinančių asmenis karo nusikaltimais, paremta sovietų liudijimais. Visi išpildinimo atvejai yra tų asmenų, prieš kuriuos sovietai pateikė informaciją.

Dokumentinis rinkinys

Adv. Žumbakis 1984 m. paruošė 160 puslapių rinkinį apie OSI ir sovietų prokuratūros bei KGB bendradarbiavimą. Tai daugiausia ištraukos iš teismo dokumentų. Kanadoje įsteigus Deschenes komisiją, spaudoje pasirodė daug kaltinimų prieš ukrainiečius kaip etninę grupę. Ukrainiečių Bendruomenės vadovybė buvo užklupta nepasiruošusi. Tada ji sudarė Civilinių laisvių komisiją ginti ukrainiečių kaip etnines grupės vardui ir sudarė specialų 1.000.000 dolerių fondą išlaidoms padengti. Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės visuomeninių reikalų komisijos atstovas Otavoje supažindino komisiją su adv. Žumbakio dokumentiniu rinkiniu. Ukrainiečiai rado šį rinkinį labai naudingą ir naudoja, kaip vieną iš pagrindinių šaltinių gynybai. Deschenes komisijos apklausinėjimų metu (balandžio mėn.) Montrealyje ukrainiečių advokatas įteikė minėtą rinkinį komisijai, kuri jį išrašė į oficialių teismo dokumentų sąrašą.

Informaciniame susirinkime dalyvavo per 20 parlamentarų iš visų trijų partijų: W. Attewell, D. Blenkarn, P. Boyer, Pauline Brennes, P. Boyer, Ernie Epp, S. Graham, S. Kindy, W. Lesick, P. McCrossan, J. Nunziata, W. Pennoek, M. Prudhome, J. Reid, A. Witer, senatoriai Marta Bielish, S. Haidasz, L. Murray, Renaude Lapointe ir P. Yuzyk.

Dalyvavusieji parlamentarai ir organizacijos atstovai pareiškė bendrą nuomonę, kad adv. Žumbakio pranešimas ir komentarai buvo labai naudinga informacija ir labai gerai pateikta.

"Globe and Mail" žurnalistas Richard Cleroux 1985. XI. 5 plačiai aprašė šias svarstybas.

Pavertę Europos tautų komitetą Otavoje sudaro gduų, čekoslovakų, estų, latvių, lenkų, lietuvių, vengrų ir ukrainiečių atstovai.

Spaudos konferencija

Centrinio ukrainiečių komiteto specialiai sudaryta Civil Liberties Commission ginti ukrainiečių vardui prieš išpuolius, Deschenes komisijai įieškant nacių karo nusikaltėlių, 1985. X. 3 Otavoje suorganizavo spaudos konferenciją apie sovietų teikiamos informacijos nepatikimumą.

Buvo rodomas organizacijos "Americans for Due Process" pagamintas filmas "Soviet Testimony in American Courts". Adv. J. B. Gregorovich Civil Liberties Commission pirmininkas ir prof. R. Vaštakas iš Trento universiteto padarė pranešimus ir atsakinėjo į klausimus.

Spaudos konferencijos organizavimu, kuri įvyko Kanados spaudos klubo auditorijoje, pasirūpino žurnalistė Vida Žalnierūnaitė. Dalyvavo keliolika žurnalistų, kurie pateikė daug klausimų.

LATVIŲ PENSININKŲ BEI SLAUGOS NAMAMS

"Kristus Darzs" Woodbridge, Ontario,

reikalingos registruotos slaugės (Registered Nurses) pilnai arba dalinei tarnybai visose trijose pamainose. Taip pat reikalingos pagalbinės slaugės (Health Care Aids) pilnai arba dalinei tarnybai visose trijose pamainose.

Kreiptis: VALERIJA KOZULIS, Director of Nursing, tel. 832-3300. Adresas: 11290 Pine Valley Drive, Woodbridge, Ont. L4L 1A6.

Informaciniame susirinkime Otavoje 1985. X. 23, kur buvo aptariamas sovietinių dokumentų nepatikimumas karo nusikaltėlių byloje. Iš kairės: Kanados parlamento nariai — ANDREW WITER iš Toronto ir ERNIE EPP iš Thunder Bay, Ont.

Nuotr. J. V. Danio

Sovietinių komisarų pamokslai

Iš "LKB kronikos" 67 numerio

SKUODAS. 1985 m. balandžio 10 d. į Skuodą raj. vykdomąjį komitetą "pasitarimui" buvo sukvieisti rajono bažnytinii komitetų atstovai. Paskaitą, dalyvaujant rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojai LOŽIENEI, apylinkių pirmininkams ir kt. valdžios atstovams, skaitė RRT įgaliotinio atstovas KIZAS. Lektoriaus tikslas buvo supažindinti su 1984 m. respublikoje įvykdytais religinių kultūrų nuostatų pažeidimais.

Nuostatų pažeidimų tarpe buvo minėtas ir Skuodo rajono Mosėdžio parapijos kunigas PUDŽEMIS, pamokslu metu raginęs tikinčiuosius neskaityti ateistinių knygų. Lektorius grubiai šmeižė nuteistus kunigus: Alf. SVARINSKĄ, S. TAMKEVIČIŲ ir Joną-Kastytį MATULIONĮ, o kvietimą už juos melstis laikė nusikaltimu. KIZAS su įniršiu puolė pogrindinę seminariją baigusius kunigus, vadinančius netikrais kunigais, apsišaukkeliais ir reikalavo, kad parapijų vykdomieji organai neleistų jiems sakyti pamokslų bei atlikti kitų religinių patarnavimų. Nusikaltimu laikė kaledinių eglučių prie bažnyčių organizavimą, Vėlinių dienoje procesijas į kapines, parašų rinkimą už nuteistus kunigus, bažnyčių šventoriuose prekybą devocionalijomis, netgi religinių tiesų aiškinimą pamokslu metu. KIZAS suminėjo daugybę pavyzdžių, kur kiekvieną kunigo pasisakymą apie ateistų, mokytojų ar valdžios pareigūnų išsiokimą tikinčiųjų atžvilgiu laikė sakyklos naudojimu ne pagal paskirtį ir tuo pačiu grubiu nuostatų pažeidimu.

Rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja LOŽIENE apgailestavo, kad jai nepatogu, jog Skuodo rajone tik evangelikai iš bendruomenės suaukotų lėšų dalį paskyrę Taikos fondui, ragino jų pavyzdžiu pasekti kitas bendruomenes. Pavaduotoja prisipažino šnipinėjimo tikslu stebėjusi seminariją, vykdančią parapijų bažnytinių komitetų narių susirinkimus — instruktažas. Susirinkimą vedė RRT įgaliotinio atstovas ir rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas KAUBRYS. Susirinkimą prelegentai pradėjo standartine kalba apie religijos laisvę ir plačias tikinčiųjų laisves, kurias tuoj pat paneigė nesibaigiančia eile įvairiausių draudimų. "Vaikai, neturintys 18 metų, neturi teisės patarnauti kunigui Mišiose ir per kitas pamaldas, giedoti chore, dalyvauti procesijose, tai bus griežtai kontroliuojama", — kalbėjo lektorius. Grasino, jog nepaklusnieji bus baudžiami, tik nepatiksino, kas bus baudžiami — vaikai, jų tėvai ar parapijų klebonai. Pasiteiravus, kodėl nepilnametėiai vaikai net be tėvų žinios per prievartą įrašinėjami į spaliukų bei pionierių organizacijas, supykęs lektorius atkrito, kad "čia ne vieta politikuoti, ne tam jus sukvietėme!" Atsakydami į kai kuriuos kitus klausimus, aiškinosi, kad jie nieko nežino, nes viską tvarko Maskva ir Vatikanas...

Ką tik išėjo pirmoji

TORONTO "VOLUNGĖS"

15 dainų plokštelė

[sigykite Kalėdom bei kitom progom!]

Kaina: \$12.00 kanadiškais plus pašto išlaidos, \$11.00

JAV [skaitant pašto išlaidas.

Kreiptis pas **Alfonso Juozapavičių**, 68 Princeton Road,

Toronto, Ont. Canada M8X 2E4.

Telefonas (416) 239-0995.

Netrukus šią plokštelę bus galima gauti kioskuose.

TOUR 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnį informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School,
1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180
arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MEDALIS UNIVERSITETUI

Vilniaus universitetui spalio 9 d. buvo įteiktas tarptautinis aukso medalis, kurį paskyrė Europos premijų už paminklų apsaugą kuratorija. Premijoms prieš dvyliką metų buvo įsteigtas paminklų apsaugos fondas Europoje, kurį suorganizavo ir remia dr. A. Toepferis Hamburge. Lig šiol aukso medalis prieš kelerius metus buvo paskirtas tik Dublino universitetui, o dabar jo susilaukė ir senasis Vilniaus universitetas. Aukso medalius už paminklų apsaugą yra gavę Talino ir Leningrado miestai. Į iškilmes Vilniaus universitete atvyko premijų fondo steigėjas dr. A. Toepferis ir premijų kuratorijos narys prof. Z. Sviechovskis, Lodžės architektūros instituto vadovas. Jis kalbėjo apie istorinę Vilniaus universiteto reikšmę, šio architektūrinio ansamblio išsamų atnaujinimą, pritaikymą nūdienos poreikiams. Aukso medalį Vilniaus universiteto rektorius prof. dr. J. Kubilius įteikė tautinio muziejaus Kopenhagoje direktoriui H. Landsbergas, kuris yra Europos premijų už paminklų apsaugą kuratorijos pirmininkas. Prof. dr. J. Kubilius padėjo už aukštą apdovanojimą, didelį bendrų pastangų įvertinimą. Pasak jo, atjaunėjusiu Vilniaus universiteto rūmų ansambliu džiaugiasi ne tik šeiminkai, bet ir svečiai. Tas atjaunėjimas visiems turina įvertinimą. Iškilmes užbaigtos studentų himnu "Gaudeamus".

400 METŲ SUKAKTIS

Pakruojo miestelis ir buvęs dvaras pusiaukelėje tarp Šiaulių ir Pasvalio, dabar tapęs rajoniniu miestu, švenčia 400 metų sukaktį. Jos proga konkursinė knygženklų paroda buvo paskelbęs vykdomasis Pakruojo rajono komitetas kartu su knygos bičiulių draugija ir "Akiračio" klubo. Konkurse dalyvavo 63 dailininkai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos ir Rusijos federacijos, sukūrė 235 knygženklus. Juose meniniai vaizdai įprasmina Pakruojo krašto istoriją ir dabartis. Parodoje buvo paskelbti konkurso laureatai. Pirmoji premija paskirta G. Didelytei, sukūrusiai 12 knygženklų žymiams Pakruojo rajono žmonėms, dvi II-sios — V. Kirsaraskui ir A. Kiviui ir I. Lartutytei ir V. Juciui.

IŠGABENA BOKŠTĄ

Naujo televizijos bokšto Vilnius susilaukė Karoliniškėse. Tas modernus bokštas tapo originalia architektūrine Vilniaus panoramos detale, viliojančia ne tik vilniečius, bet ir gausius svečius bei tolimus turistus. Senąjį televizijos bokštą buvo nartata atiduoti metalo laužiui. Problema sudarė jo išgabėmą iš tankiai apgyventos vietovės. Bokštas atkabintomis dalimis didžiaisiais "MI-10K" malūnsparniais išvežamas anapus Naries pasirinkto plėnės, kur bus supjaustytas į dar smulkesnius gabalus ir atiduotas metalo laužiui.

ANTIRELIGINIS FILMAS

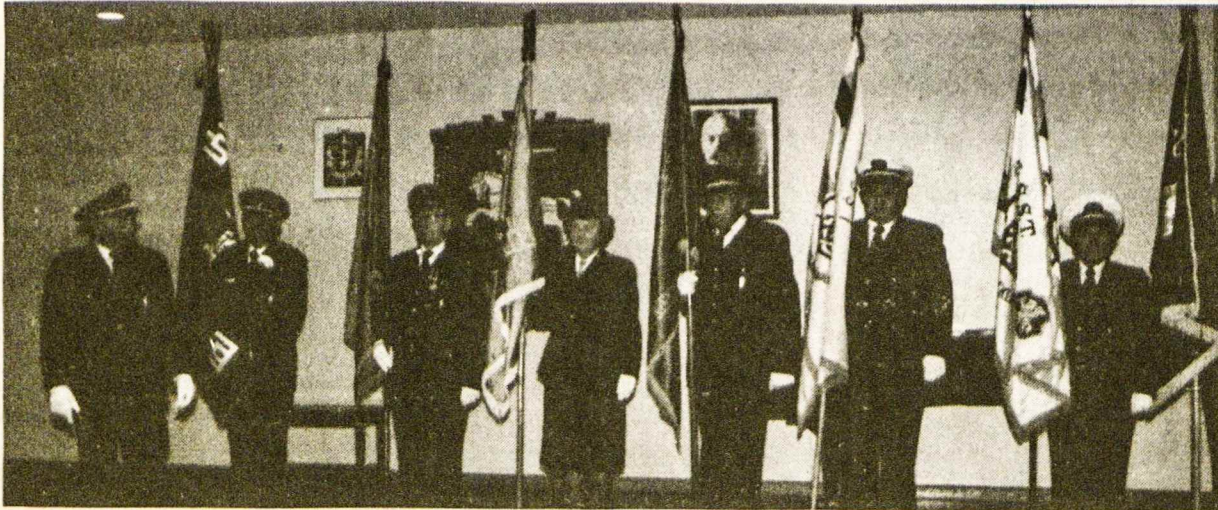
Pranešimuose apie dokumentinius filmus rašoma, kad Lietuvos kino studija sukūrė naują antirelininį filmą "Po paskutinių Mišių". Filmą režisavo L. Lazėnas, su J. Lazausku parašęs scenarijų, filmavimą atliko J. Matonis. Antirelininis filmas yra skirtas iškūnigui Jonui Ragauskui, buvusiam kapelionui kunigų seminarijoje, vėliau tapusiam aktyviu ateistu, antirelininių knygų autoriumi.

PATIEKALŲ PARODA

Vilniuje rugsėjo 21-22 d.d. buvo surengta įdomi paroda "Patiekalai iš vaisių ir daržovių". Mėgėjai sodininkai čia rodė 620 įvairių patiekalų, daugiau kaip 100 įvairių prieskoninių daržovių, 400 konservų pavyzdžių. Lankytojus viliojo gaivinantys krienų gerimas, morkų kava, pastarnokų ir kalioropių troškiny, cukinijos salotos, tortai iš vaisių ir daržovių.

"LITUANIKOS" SKRYDŽIAI

Rugsėjo 21 d. Gruzdžiuose, Šiaulių rajone, visuomeninis kraštotyros muziejus surengė Felikso Vaitkaus skrydžio per Atlantą 50 metų sukakties minėjimą. Minėjimui buvo pasirinkti Gruzdžiai, nes iš jų yra kilęs jo tėvas Antanas Vaitkus. Motina Marija Stankevičiūtė — kilusi iš Žagarės. Pats F. Vaitkus gimė Čikagos Bridgeporto apylinkėse 1907 m. balandžio 20 d. Feliksas Vaitkus, 28 metų amžiaus aviacijos mokyklos auklėtinis, skrydį per Atlantą lėktuvu "Lituanika II" pradėjo 1935 m. rugsėjo 21 d. anksty ryta, kai niūriame danguje virš Atlanto atsirado maža prošvaistė. Nutilus nuo krantų virš Atlanto buvo rūkas, skristi teko 3-3,5 km aukštyje. Užklupo tris valandas trukęs lietus, "Lituanika II" apledėjo. Po 17 valandų skrydžio, išsinešęs iš rūko, F. Vaitkus patirtas atėjo Arijos salą. Dėl sugedusio benzino siurblio buvo prasta daug kur, teko leistis pievose prie Balenrodės. Vėjas lėktuvą netikėtai bloškė žemyn, vienas sparnas palietė žemę, "Lituanika II" nukrito. S. Darius ir S. Girėnas nuskrido 6.411 km, F. Vaitkus — tik 5.100 km. II D. karo metais jis dirbo karinių lėktuvų bandytoju, mirė sulaukęs tik 49 metų amžiaus. Kadangi F. Vaitkus tik pratęsė neužbaigtą pirmosios "Lituanikos" skrydį, minėjime buvo prisiminti trys lietuvių lakūnai, nugalėję Atlantą. Apie juos kalbėjo Lietuvos aviacijos sporto federacijos sekr. Viktoras Ašmenskas ir istorijos tarybos pirm. Jonas Balčiūnas, buvo rodomas archyvuoti skirtas dokumentinis 1983 m. filmas, apimantis S. Dariaus ir S. Girėno 50-tųjų skrydžio metinių minėjimą. Pagrindinį pranešimą apie F. Vaitkų ir jo skrydį "Lituanika II" padarė Lietuvos aviacijos istorikas Vytautas Jurkštas, istorinių nuotraukų skaidres komentavo kauniečiai Gytis Ramošas. Visuomeniniame Gruzdžių kraštotyros muziejuje S. Dariui, S. Girėnui ir F. Vaitkui skirta nuolatinė paroda. V. Kst.

Klivlando "Žalgirio" ir kaimyninių šaulių kuopų vėliavos švenčiant 15-kos metų veiklos sukaktį Ntr. J. Velykio

Hamilton, Ontario

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS katalikių moterų skyrius pakvietė Zitą Bersėnaitę, paskaitai apie dietinius valgius ir ką reikia valgyti ir gerti, norint būti sveikam ir gražios išvaizdos. Z. Bersėnaitė yra baigusi Ryerso instituto Toronto, atlikusi praktiką Winnipigo ligoninėje ir dabar dirba Hamiltono Cherokee-McMaster ligoninėje kaip ligoninės maitinimosi specialistė.

Visos ir visi prašomi į šią paskaitą atsilankyti gruodžio 8 d. tuoj po Sumos, parapijos salėje.

Sekretorė

N. METU SUTIKIMĄ ir šiemet Jaunimo centre ruošia KLB Hamiltono apyl. valdyba. Jau užsakytos vakarienei paruošti geros šeimnininkės ir pasamdytas tas pats, kaip ir pernai, visiems patikęs "Zdana" orkestras.

KRISTINA PARŠTYTĖ-NAKIENE, gyvenanti Vašingtone, pradėjo dirbti "Amerikos balso" radijo stotyje.

ONUTĖ IR ANTANĄ JUSIUS nustebo jų draugai šeštadienio vakarą suvažiavę į jų namus pasveikinti ir atšvesti jų vedybinio gyvenimo 35 m. sukakties. Tą staigmeną jiems suorganizavo jų vaikai — Rūtelė ir Algis. Ir tai buvo tikras netikėtumas tėveliams, kai grįžtančius juos iš miesto prie durų su "Ilgiaisiais metais" pasitikio 50 svečių būrelis. Suvažiuosiuju vardu gražų pasveikinimo žodį tarė J. Kareckas, išreikšdamas visų sveikinimus ir linkėjimus. Buvo suvežta nemažai dovanų, o dukros pagaminta daug gardaus maisto ir parūpinta gerimų. Padėkos žodyje suakutinininkė Onutė savo ir vyro vardu nuosirdžiai padėkojo savo geriems vaikams, visiems draugams ir giminiams už tokią malonią ir nelauktą staigmeną.

A. a. VYTAUTAS VALSKIS, 59 m., lapkričio 4 d. palaidotas Hamiltono Holy Sepulchre kapinėse. Liko žmona ir du sūnūs. Darbą turėjo "Firestone" gumos fabrike. Mirė staigiai, širdies priepuolio ištiktas.

AV PARAPIJOS išlaikymui ir pastatų remontams didesnės sumos aukėjo: \$300 — Kl. R. Rusinaičiai, po \$200 — J. Romikaitis, J. E. Kšivickai, V. M. Leparskai, J. Mažulaičiai.

ADVENTO REKOLEKCIJAS gruodžio 13-15 d.d. šiemet ves iš Kennebunkporto kun. J. Bacevičius, OFM.

A. a. ONA GUTAUSKIENĖ Algio ir Liudo Gutauskų motina mirė lapkričio 9 d. Palaidota lapkričio 12 d. Mississauga Šv. Jono liet. kapinėse. Savo sūnų išskviestą iš Lietuvos į Kanadą buvo atvykę prieš keliolika metų. K. M.

Portage la Prairie, Man.

ČIA GYVENA visuomenės veikėjas, Lietuvos kariuomenės savanoris Povilas Liaukus, prieškarinės imigracijos atstovas, gvyrai reiškęs visuomeninėje veikloje. Jis yra "TŽ" skaitytojas ir lietuviškos spaudos rėmėjas. Šiuo metu į jį ištiko paralyžius — paliešta dešinioji ranka ir dėl to negali rašyti. Kor.

Sudbury, Ontario

LIETUVIŲ MUZIKA RADIO PROGRAMOJE. Š. m. lapkričio 24, sekmadienį, 5 v.p.p., CIGM FM radijo stotis "Wings of Music" programoje visą valandą transliuos lietuvių muziką ir dainas. Lietuvių radijo programai vadovauja Nijolė Paulaitienė ir Mary Stepara. Kviečiami visi tautiečiai nepamiršti pasiklausti lietuvių muzikines valandėles. J. Kr.

KLB APYLINKĖS VALDYBA prašo mielus Bendruomenės narius paskubinti sumokėti solidarumo įnašą ir aukoti Tautos fondui. Solidarumo įnašus ir aukas Tautos fondui priima apylinkės valdybos nariai. Apyl. valdyba

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Cleveland, Ohio

ŠAULIŲ ŠVENTĖ. Š. m. spalio 12-13 d.d. "Žalgirio" kuopos šauliai paminėjo savo veiklos 15 metų sukaktį. Šeštadienį Lietuvių namų auditorijoje kuopos pirm. Br. Nainys pradėjo iškilmę žanaginiu žodžiu ir pakvietė įnešti vėliavas. Pagerbus mirusius šaulius, kun. J. Bacevičius perskaitė invokaciją. Pristatius steigėjus ir svečius, sveikinimo žodį tarė šaulių sąjungos pirm. K. Milkovalaitis. Be to, sveikino: Lietuvos karių veteranų s-gos "Ramovė" c.v. pirm. A. Jonaitis, V.D. šaulių rinktinės pirm. Vl. Išganaitis, Gen. Daukanto jūrų šaulių kuopos pirm. Ed. Vengianskas, Vl. Pūtvio šaulių kuopos Toronto pirm. St. Jokubaitis, Lietuvių namų direkcijos atstovas R. Bublys, vyr. skautininkės S. Gedgaudienės vardu — J. Budrienė. Daug sveikinimų gauta raštu.

Meninę dalį atliko Baltimorės lietuvių kvartetės "Aidas", vad. M. Krasauskienės.

Šeštadienio iškilmė baigta vakariene ir šokiais, kuriuose dalyvavo nemažai jaunimo.

Sekmadienio rytą vietos šauliai su svečiais iš Čikagos, Detroito, Toronto ir Baltimorės su JAV, Lietuvos ir šaulių vėliavomis susirinko prie Laisvės paminklo, išskėlė vėliavą ir vainikų pagerbė mirusius. Pamaldų metu Dievo Motinos šventovėje gražų žodį tarė "Žalgirio" kuopos dviosios vad. kun. G. Kijauskas, SJ, linkėdamas vienybės, kuri yra stiprybės pagrindas.

Sukakties proga išleistas specialus leidinys, kuriame atspindi 15 metų veiklą. Iš jo matyti, kad ir negausi Klivlando šaulių grupė per tą laiką atliko daug reikšmingų darbų. Sudėjus darbus visos šaulių sąjungos, jungiančios kelis tūkstančius narių Š. Amerikoje ir Australijoje, susidarys pilnas vaizdas veiklos Lietuvos laisvinimo ir lietuvių ugdymo fronte.

E. Prancus

Tillsonburg, Ont.

ANTANAS IR OLGA GOLDIKAI 1985.XI.7 atšventė 50 metų vedybinę sukaktį. Tą dieną parapijos

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniška įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Delhi-Tillsonburg, Ontario

Lietuvos kariuomenės šventės

MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 23, šeštadienį, 6.30 v.v., Delhi lenkų salėje, 234 Main St.

PROGRAMOJE: žuvusių ir mirusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas, meninėje dalyje — Toronto dainos vienietas "Sutartinė", vadovaujamas Nijolės Benotienės.

Bus užkandžiai, bufetas, loterija, muzika ir šokiai. Visuomenė kviečiama dalyvauti. DLK Gedimino šaulių kuopos valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%
santapus	6%
kasdienes palūkanas	
už santapus	5 1/2%
term. indėlius 1 m.	9%
term. indėlius 3 m.	10%
reg. pensijų fondo	7 1/2%
90 dienų indėlius	8%
(minimum \$5.000)	
Reg. pensijų 1 m.	9%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	10%
asmenines paskolas	12%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.	
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuviškoji radijo programa "Margutis", veikianti Čikagoje vakarais 9-10 v., yra susidūrusi su finansiniais sunkumais. Programos vedėjas Petras Petrutis skoloms išmokėti ėmėsi amerikiečių metodo: programos metu klausytojai buvo paprašyti paskambinti telefonu ir pranešti numatytą auką. Tokiu būdu per dvi dienas buvo gauta daugiau kaip \$6.000 vertės pažadų. Skolos padengti reikia \$16.000. Tikimasi, kad "Margučiai" skirton pagalbon įsijungs ne tik pavieniai lietuviai, bet ir "Margučio" paslaugomis besinaudojančios lietuvių organizacijos.

Lituanistikos katedrai Ilinojaus universitete spalio 2 d. Čikagoje įteikta ketvirtoji šimtatūkstantinė dolerių. Taipgi paraiškėjo, kad PLB valdyba ir katedros fondas jau turi sutelkęs \$20.000 penktąjį šimtatūkstantinį. Tad iš viso iki pilno sulaukties įvykdymo reikės sutelti tik \$180.000. Universiteto planavimo direktorius prof. N. Moravcevič pranešė, kad anksčiau lituanistikos katedra priklausė slavų kalbų ir literatūros fakultetui. Dabar fakulteto pavadinimas buvo pakeistas, kad nesudarytų klaidingas įspūdis dėl lietuvių kalbos priklausymo slavų kalbų grupei. Jis dabar vadinsis slavų ir baltiško studijų fakultetu. PLB valdybos ir katedros fondo pirm. V. Kamantas universiteto kanceliariui D. Langenbergui įteikė lietuvišką PLB ženkluką, o prof. N. Moravcevičiui, visą laiką globojusiam lituanistikos katedros bylą, — įžemintą žymenį su padėkos tekstu. Jam \$100.000 čekį PLB fondo vardu įteikė Juozas Lukas, LB Grand Rapids apylinkės veikėjas. Lituanistikos katedros vedėjas prof. dr. B. Vaškevičius pranešė, kad katedra turi septynis studentus, siekiančius magistro ir doktorato laipsnių. Vėliau tas skaičius padidėjo iki aštuonių, įsijungus R. Pemkutei. Aukų čekiai turi būti rašomi Lithuanian World Community Foundation ir jos vardu siunčiami šiuo adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

A. a. Aldona Šniukštaitė-Petravičienė, dail. Viktoro Petravičiaus žmona, po ilgos ligos mirė rugsėjo 25 d. Šv. Antano ligoninėje Mičigano mieste, Indianoje. Laidotuvės įvyko rugsėjo 28 d. New Buffalo vietovėje, Mičigano valstijoje. Dalyvavo daug čikagiečių, nes velionė anksčiau su savo vyru yra gyvenusi Čikagoje. Gedulines Mišias šventovėje laikė vietiniai kunigai, giedojo sol. D. Kučėnienė. Palaidota New Buffalo Pine Grove kapinėse. Čikagoje veikiančios Lietuvių agronomų sąjungos vardu atsisveikino pirm. S. Janulaitis. Liko vyras Viktoras, vaikai — sūnus Linas ir dukra Izida von Braun su šeimomis.

Argentina

Tautos šventė Avellanedoje, Buenos Aires priemiestyje, rugsėjo 8 d. paminėta pamaldomis Aušros Vartų šventovėje. Lietuvai ir jos kenčiantiems vaikams skirtas Mišias laikė kun. A. Lubickas, MIC. Po pamaldų visi susirinko prie lietuviško kryžiaus parapijos sodelyje. Trumpą žodį tarė kun. A. Steigvilas, MIC, sukalbėjęs maldą už žuvusius. Prie kryžiaus padėta gėlių, sugiedotas "Viešpaties angelas".

Susivienijimo lietuvių Argentinoje kultūros komisija Buenos Aires mieste suorganizavo lietuvių kalbos pamokas, kurios pradėtos rugpjūčio 31 d. Jos bus dėstomos šeštadieniais 3-4.30 v.p.p. Pamokas gali lankyti visi lietuviai, ne tik SLA nariai.

Kun. A. Steigvilas, MIC, Avellanedos Aušros Vartų parapijoje rugpjūčio 24 d. atšventė amžinųjų įžadų 25 metų sukaktį kartu su šv. Kazimiero seselėmis Joyce Dapkin ir Nelida Varanauskaitė. Mišias su kun. A. Steigvilu koncelebravo Avellanedos vysk. Antonio Quaracino ir mons. Roberto Toledo. Vaisėms salėje vadovavo pagalbinis Avellanedos vysk. Ruben Di Monti.

Ateivių dieną Berisso mieste rugsėjo 4 d. paminėjo iškilmingomis Mišiomis Maria Auxiliadora šventovėje. Koncelebracinėse Mišiose dalyvavo visų tautybių kunigai. Lietuviams atstovavo kun. Antanas Lubickas, MIC. Lietuvių jaunimas, apsirengęs tautiniais drabužiais, su Lietuvos vėliava įsijungė garbės sargybon prie altoriaus. Šventė baigta prie ateivių skirto paminklo. Berisso

laikomas Argentinos ateivių sostinė, nes jame gyvena 24 tautybių žmonės.

Australija

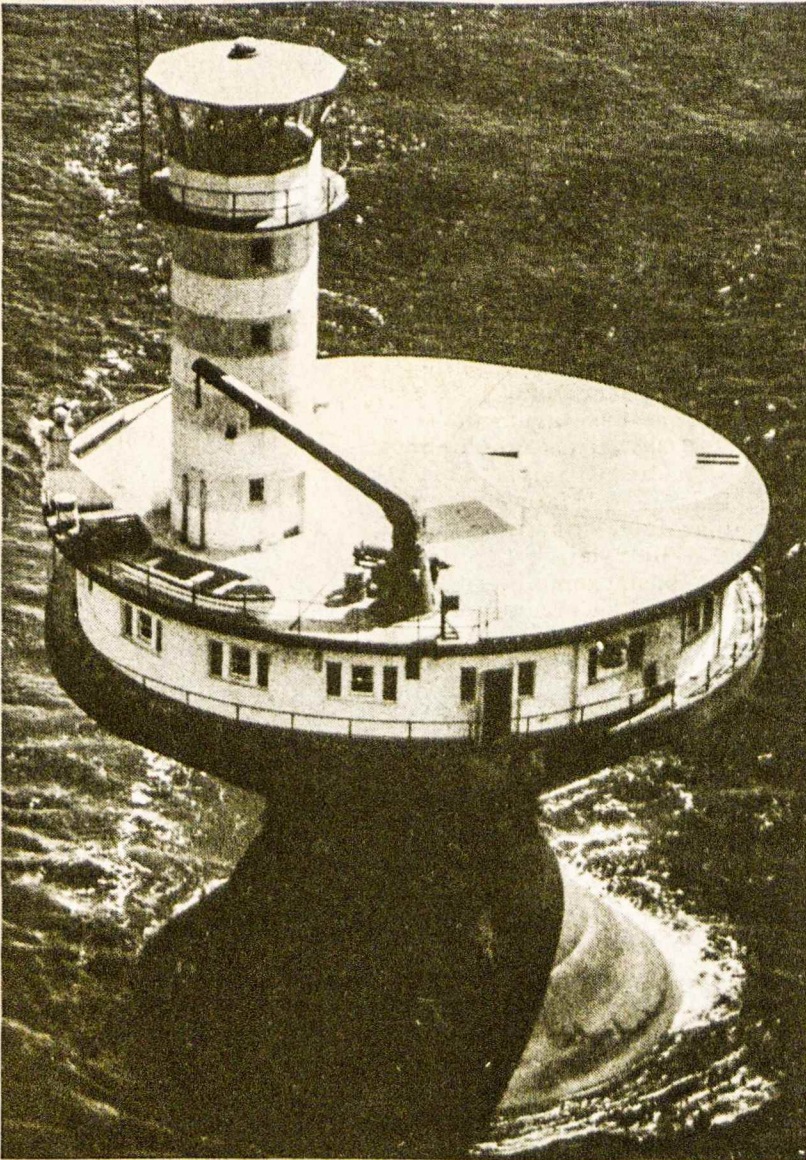
Politinę popietę Melbourne rugsėjo 15 d. surengė Melbourne šaulių kuopos valdyba. Popietė Lietuvių namuose susilaukė apie 50 dalyvių. Jų gal būtų buvę ir daugiau, bet kaip tik tuo laiku vyko ir baltiečių chorų koncertas, kurį būtų galima pavadinti mažąja dainų švente. Pirmiausia buvo prisimintas popietės išvakarės miręs šaulys a.a. Karolis Prasmūtas. Šaulių kuopos pirm. V. Pleškūnas dalyvių supažindino su dviem paskaitininkais — iš Sydnejaus atvykusiu "Reader's Digest International" red. Jonu Kedžiu ir buvusiu ALB Melbourne apylinkės vadybos pirm. dr. Jonu Kunca. Pirmasis skaitė paskaitą "Tautinės ir tarptautinės negerovės bei jų tikrosios priežastys", antrasis — "Psichologinio karo vedimas". Dr. J. Kunca savo paskaitoje kalbėjo apie pasaulyje jau vykstantį psichologinį karą, kuris duoda daug laimėjimų sovietams. Vakarietių stipraus apsiginklavimo strategija nepritaikyta psichologiniam karui. Esą psichologiniam karui reikia geriau paruošti jaunąją kartą. J. Kedžio paskaitos tema "Tautinės ir tarptautinės negerovės bei jų tikrosios priežastys" buvo per plati šiai popietei. Jis palietė tik tautinius ir tarptautinius reikalus, kurie yra susiję su mūsų tauta ir lemia jos dabartį bei ateitį. Pokarinę išeivijų bangą sudarė politiniai pabėgėliai. Pirmuoju politiniu pabėgėliu buvo Vytautas Didysis, kelis kartus atsidūręs pas kryžiuočius Magdeburgo pillyje. J. Kedys taipgi priminė pokario partizanų ištikusią tragediją, dabartinius mūsų didžiųjų veiksmų nesutarius.

Švedija

Dienraštis "Svenska Dagbladet" paskelbė ilgą straipsnį apie baltiečius Švedijoje ir jų veiklą. Ten dabar gyvena 36.000 baltiečių. Didžiųjų jų dalį — 32.000 sudaro estai, latvių yra beveik 4.000. Iš šio skaičiaus apie 100 tenka lietuviams. Visi baltiečiai gerai susiorganizavę, išlaikę savo tapatybę bei tautinę sąmonę, nors yra įsijungę į visuomeninį švedų gyvenimą. Pagrindiniu savo uždaviniu baltiečiai laiko laisvės siekį savo tautomis, kovą prieš sovietų vykdomus žmogaus teisių pažeidimus. Švedijoje baltiečiai turi apie 50 įvairių kultūrinių ir politinių organizacijų. Svarbiausios jų — Tautinis estų komitetas ir Latvų informacijos centras, renkantis ir skelbiantis dokumentinę medžiagą apie Baltijos šalis. Estai turi mokyklą Stockholme ir gimnaziją Goeteborge. Jas lanko apie 170 mokinių. Yra ir pagalbinis savaitgalio mokyklų, estiško šventovių, bibliotekų, archyvų, šokio ir dainos ansamblių. Pasak dienraščio, baltiečių veikla Švedijoje yra raktiška sovietams. Jie stangiasi įsibrauti į baltiečių organizacijas ir jas griauti. Nemažai sovietų diplomatų, rinkusių žinias apie baltiečių veiklą, buvo ištremti iš Švedijos. Šnipų veikla sutrukdė Švedijos saugumiečiai, susilaukę pačių baltiečių pagalbos.

Lenkija

Punsko lietuvių gimnazija dabar veikia naujame pastate. Viename senojo pastato gale yra Juozo Vainos globojamas muziejus, kitame — Onutės Valinčienės vadovaujama valsčiaus biblioteka. J. Punske buvo įsteigta 1955 m., bet savo veiklą pradėjo 1956 m. pradžioje. Iš Krasnave likviduotos bibliotekos Punske buvo pervežtos 3.286 knygos. Nuo 1958 m. bibliotekai kasmet nuperkama lietuviškų ir lenkiškų knygų. Lietuviškų knygų taipgi gauta iš Lietuvių kultūros namų ir LVKD centro valdybos Seinuose. Dabar jų yra apie 10.000. 1984 m. pabaigoje valsčiaus biblioteka turėjo 710 skaitytųjų, kurie pasiskolino 9.249 knygas. Biblioteka turi skyrius Smalūnose ir Vidugiriuose, devynis punktus kaimuose — Bokšuose, Kreivėnuose, Navinykuose, Palūnuose, Raistiniuose, Seivuose, Šlynakiemy, Taurisiskėse ir Žvikieliuose. 1984 m. biblioteka su visais savo skyriais ir punktais turėjo 1.252 skaitytojus. Dažniausiai bibliotekoje lankosi mokyklinio amžiaus vaikai iki keturiolikos metų. Jaunuoliai yra reti svečiai, ateinantys tik pasiskolinti prielomos literatūros. Biblioteka ruošias švęsti savo veiklos trisdešimtmetį.

Užkrantinis švyturys Šv. Lauryno upėje Kanadoje, Haut-fond Prince (Prince Shoal), suprojektuotas ir pastatytas inž. J. V. DANIO 1964 m.

Lietuvio švyturiai pašto ženkluose

Inž. J. V. Danys yra pastatydinęs du didelius švyturius ir suprojektavęs jų per 50, skaites daug mokslinių paskaitų ir parašęs visą eilę straipsnių

Kanados paštas 1985. X. 3 išleido specialią 4 pašto ženklų laidą vaizduojančią modernius Kanados švyturius. Jie buvo parinkti iš įvairių Kanados provincijų: Niufundlandijos, Kvebeko, Ontario ir Britų Kolumbijos. Iš jų du patys didžiausi Kanados užkrantinio tipo švyturiai (pastatyti gilioje vandenyje) Haut-fond Prince (Prince Shoal) ir Pelee Passage buvo suprojektuoti Juozo V. Danio, kai jis buvo Kanados susisiekimo ministro skyriaus viršininku 1959-79 m.

Kanados didžiausias ir pirmas švyturys su platforma helikopteriams nusileisti yra pastatytas Haut-fond Prince (Prince Shoal) 1964 m. Šv. Lauryno upės jūros potvynių-ato-slūgių zonoje priešais Tadosac miestelį prie Saguenay upės žiočių Kvebeko provincijoje. Tai iš viso pirmas švyturys, suprojektuotas iš dviejų viršūnės sudurtų kūgių. Apatinio kūgio šlaitas padeda su-laūžyti ledą ir labai sumažinti ledo spaudimą, o viršutinio kūgio šlaitas nukreipia bangas, kurios šioje vietovėje siekia 15 m. Koniškos bazės panaudojimas plačiai nagrinėtas įrengimams Arktikoje.

Apatinio švyturio kūgio plieninė dalis buvo sukonstruota laivų doko prie Kvebeko miesto ir nuplukdyta beveik 200 km į vietą kur pripildyta betono. Pro šį švyturį praplaukia visi užjūrio laivai.

Pelee Passage švyturys pastatytas 1976 m. Erie ežere. Šis švyturys irgi suprojektuotas išlaikyti didelį ledą ir bangų jėgoms. Jis yra visiškai automatinis: šviesos, radaro, radijo ir kitokių laivininkystės signalų baterijos pakraunamos saulės energijos, kuri surenkama specialiomis plokštėmis, bet atsargai yra ir automatinis dyzelis. Aptar-

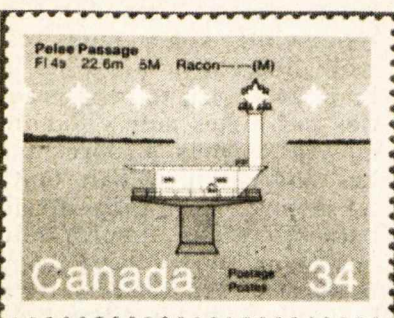
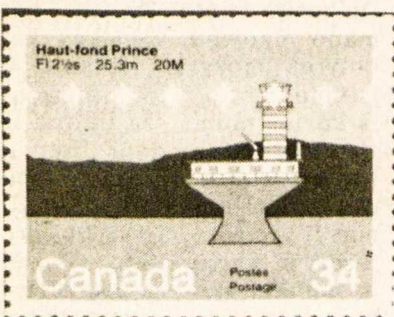

Inž. J. V. DANYS, suprojektavęs ir pastatydinęs visą eilę švyturii Kanadoje. Jo statydinti švyturiai yra atvaizduoti naujai išleistuose pašto ženkluose

naujantieji technikai periodiškai atskrenda helikopteriu atlikti priežiūros darbų.

J. V. Danys yra suprojektavęs per 50 užkrantinių švyturii, kai kurie jų pastatyti labai sunkiose statybos sąlygose. Dvidešimt šešiose tarptautinėse konferencijose inž. J. V. Danys skaitė paskaitas apie švyturius, ledo jėgas ir hidro-technines statybas, paskelbė per 60 mokslinių-inžinierinių studijų anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis specialiuose žurnaluose.

Specialios pašto ženklų laidos, daug mažesnio tiražo, pamini kurį nors įvykį ir iš dalies skiriamos filatelistams — pašto ženklų rinkėjams. Modernių Kanados švyturii pašto ženklų atspausdinta 21 milijonas ir bus parduojami tik iki 1986. IV. 2, jei nebus anksčiau išparduoti. Taip dažniausiai būna su specialiomis laidomis. Inf.

Speciali Kanados pašto ženklų laida, atvaizduojanti modernius krašto švyturius. Viršuje: Haut-fond Prince (Prince Shoal) švyturys Šv. Lauryno upėje, Kvebeko provincijoje; Pelee Passage švyturys Erie ežere, Ontario provincijoje. Abu tie švyturiai yra suprojektuoti J. V. DANIO. Apačioje: Sisters Islands švyturys, Britų Kolumbijoje, ir Rose Blanche švyturys Caines saloje, Niufundlandijoje. Nuotr. Paštų korporacijos

Slapti dokumentai žurnalisto rankose

Kanados dienraštyje atskleisti buvę slapti dokumentai karo nusikaltėlių įieškojimo klausimu

Kanados laikyseną karo nusikaltėlių įieškojime vėl suaktualino dienraštis "The Toronto Star", gavęs 1962 m. rašytų valdžios pareigūnų memorandumų ir su jais supažindinęs skaitytojus lapkričio 6 d. Tie memorandumai, kadaise laikyti slaptais dokumentais, dabar yra prieinami pagal įsigaliojusį informacijos įstatymą. Dienraščio gauti dokumentai yra paimti iš užsienio reikalų ir teisingumo ministerijų archyvų. Jie liečia tuos laikus, kai Kanadą valdė ministerio pirm. J. Diefenbakerio vadovaujami konservatoriai. 1962 m. gegužės 25 d. memorandume užsienio reikalų ministerijos pareigūnas Europos skyriuje John A. Donald rašo apie du asmenis, kuriuos žyda vadinama naciais ir karo nusikaltėliais. Jis pataria anumei konservatorių vyriausybei vengti mestų kaltinimų tyrimų, gautų iš žydų grupių, nes tie kaltinimai stipriai primena raganą įieškojimą. Pasak J. A. Donald, abiem asmenimis mestai kaltinimai turi žydų užsimoto keršto nuotaką. Esą reikia atimesti ne tik nacių kurstytą antisemitizmą, bet ir pačių žydų primetamą kitiems. J. A. Donaldas, nutylėdamas kaltinamų asmenų pavardes, pataria vengti politinių ar kitokių motyvų, darančių sprendimus apie karo nusikaltimus.

Konsulinio skyriaus pareigūnas D. M. Cornett savo 1962 m. birželio 1 d. rašte užsienio reikalų ministerijos Europos skyriui pataria dėl kaltinimų susilaikusių asmenų nepradėti pokalbių su kitų šalių vyriausybėmis. Ne Kanados reikalas esąs nustatyti ar karo nusikaltimai buvo padaryti ir ar tokie asmenys susidaro prielaidas Kanadoje. Susirūpinimas buvo jaučiamas ir RCMP policijoje. Jos pareigūnai norėjo žinoti "kur mes einame ir ką darysime ten nueję". Šiuo klausimu 1962 m. gegužės 17 d. prabilo J. Fournier, užsienio reikalų teisinio skyriaus pareigūnas. Jis pritarė RCMP policijos atsargumui bei norui gauti vyriausybės sprendimus prieš pradėdant karo nusikaltėlių paiešką. Jos gali tapti nedraugiškomis V. Vokietijai. Dėl to jas galima pradėti tik turint svarbią priežastį. Jeigu būtų įrodyta, kad du apkaltinti asmenys tikrai yra karo nusikaltėliai, reikėtų pasirinkti jų teismą V. Vokietijoje, aptarus jų išstėmimo galimybę. Priešingu atveju Kanados vyriausybė susilaikytų kritikos iš žydų bendruomenės.

Laišką apie tuos du nusikaltėjus paskelbė laikiniamis asmenimis 1962 m. balandžio 27 d. užsienio reikalų ministerijos pasekretoris N. Roberts gavo iš teisingumo ministerio pavduotojo E. A. Driedgerio. Dokumentuose sunaikintas ne tik to laiško turinys, bet ir kaltinamųjų pavardės. Iš vykusių pasitarimų paaiškėja, kad tie abu kaltinamieji gavo Kanados pilietybę 1956 m. Ministerių kabinetui iškeltas problema aptariama minėtasis N. Robertsas anuometiniam užsienio reikalų ministeriui Howardui Green skirtame laiške 1962 m. birželio 30 d. Esą karo nusikaltėlių teismas parodytų pasauliui, kad Kanada netoleruoja tokių asmenų. Kartu stipriai būtų atsikirsta sovietų išvadoms, kad Kanada globoja karo nusikaltėlius. Toks elgesys betgi turėtų ir neigiamą pusę: Sovietų Sąjungai ir jos satelitams būtų parūpinata medžiagos propagandinėje kovoje prieš V. Vokietiją. Atskleidimas prieš 20 metų įvykusių nacių nusikaltimų neturėtų įtakos ekonominiui požiūriui atsiliksioms šalims, turintiems svarbesnių savo problemų.

V. Vokietija tada būtų priversta reikalauti nusikaltimais įtariamų asmenų išdavimo, bet nebūtų patenkinta praieities atskleidimu. Jai būtų geriau nejudinti miegančių šunų. Pasak N. Robertso, nusikaltimų tyrimus būtų galima pradėti tik tokiu atveju, jeigu iš jų naudos turėtų Kanada ir nemalonių nesulauktų V. Vokietija. Reikia iš anksto nustatyti ar tokie tyrimai, galintys pasibaigti teismu, tikrai pasitarnaus teisingumui.

Įtariamųjų išdavimu, galimas dalykas, susidomėtų Sovietų Sąjunga, Lenkija, V. Vokietija ir Izraelis. N. Robertsas betgi primena, kad tokių asmenų išdavimas nėra galimas nei Sovietų Sąjungai, nei Lenkijai, nes Kanada šiuo klausimu neturi sutarties su jokia komunistine valstybe.

I pranešimus "The Toronto Star" dienraštyje reagavo Kanados žydų kongreso advokatas I. Cotleris. Esą net ir J. Diefenbakerio laikais nacių karo nusikaltėlių įieškojimas ir jų nuteisimas nebuvo vien tik žydų reikalas. Buvo siekiama ne keršto, o teisingumo. Panašią mintį pakartoja ir S. Littmanas, Los Angeles S. Wiesenthalio centro atstovas Kanadoje.

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Estų kunigas tarp dviejų arkivyskupų

1985 m. balandžio 3 d. Estijoje buvo suimtas evangelikų liuteronų kunigas Harris Motsnikas, kaltinamas, kaip įprasta, sovietinės visuomenės šmeižimu ir antisovietine propaganda. Švedijoje gauta žinių, kad kunigas Motsnikas netrukus bus teisiamas.

Iš tikrųjų jis suimtas už tai, kad parašė pamokslų ciklą tema "Ko reikia taikai?" Tų pamokslų jis nepasakė savo šventovėje, bet leido juos žmonėms nusirašyti. Ir taip tie pamokslai ejo iš rankų į rankas kaip pogrindžio spaudinys. Viena kunigo Motsniko pamokslų kopija pasiekė Vakarų ir buvo išspausdinta religiniame Švedijos estų žurnale "Eesti Kirik".

Estas kunigas savo pamoksluose teigia, kad kova su krikščioniškais dorinėmis vertybėmis žmogaus sieloje, tos kovos neigiami padariniai jau tapo sovietinės sistemos dalimi ir sudaro didžiausią kliūtį tikrajai taikai. "Autorius mato tik vieną išeitį, jei norima išvengti kad žmogaus dorinės vertybės nebūtų naikinamos, būtent siekti visišką sovietinės visuomeninės ir valstybinės santvarkos pasikeitimą.

Švediją pasiekė žinios, kad Saugumas, įieškodamas įkalčių, iškrėtė daugelio dvasininkų ir veiklesnių tikinčiųjų butus, paėmė daug teologinių raštų, knygų ir kasetinių įrašų. Sostinėje Taline ir universiteto miesto Tartu praėjusią vasarą buvo tardomi net liberalių pažiūrų intelektualai.

Budapešte veikianti vadinama liuteronų mažumos bendri-

nadoje. Įieškojimas nusikaltėlių, kurie nužudė milijonus žydų ir kitų tautybių žmonių karo metais, yra visuotinis teisingumas. Nei I. Cotleris, nei S. Littmanas kažkodėl nepaaiškina, kodėl jie stengiasi atskleisti tik tuos, kurie žudė ar bent yra įtariamieji žydų žudymų. Jie visiškai nutyli sovietų vykdytus masinius tremimus į Sibirą, kuriuos pagrįstai galima vadinti lietuvių, latvių ir estų tautžudyste. Jie visiškai užmiršta sovietų sušaudytų lenkų karininkų kapus Katyne. Jeigu norima, kad karo nusikaltėlių įieškojimas nebūtų vien tik žydų reikalas, negalima ignoruoti ir kitų tautų žudikų, ypač sovietinių, lig šiol nesulaukusių jokios bausmės. V. Kst.

Kitokia nusistatymo yra Švedijos estų arkivyskupais, kuris neigiamai apibūdino suimtajį kunigą Motsniką ir atsisakė jį užtarti. Sovietinei valdžiai lojalus arkivyskupo nuomone, kunigas Motsnikas buvo kelis kartus perspėtas nekritikuoti sovietinės santvarkos, bet nepaklausęs, savo pamoksluose dėstęs nesąmones ir esąs veikiausiai nesveikas.

Apie vadinamą "lojalų" tikinčiųjų Bendriją Baltijos respublikose rašė Stockholm dienraščio "Dagens Nyheter" korespondentas, kuris praėjusią vasarą lankėsi Lietuvoje ir Latvijoje, kalbėjosi su Religijų reikalų įstaigos darbuotojais.

Rygos konsistorijos patarėjas Erikas Meisteris teigė, kad Latvijoje veikia 205 liuteronų parapijos, kurias aptarnauja 90 pastorių. Teologijos seminare yra 40 kandidatų. Mokslo jie namie. Kas mėnesį tris dienas jie susirenka pasiklausyti paskaitų. Tokiu būdu pastoriaus pareigas trunksa septynerius metus.

Tas pats Rygos konsistorijos patarėjas teigė, kad Latvijos evangelikų Bendrija esanti lojali sovietinei valstybei. Latvijoje nesą suimty kunigų ir tokių, kuriems būtų neleidžiama eiti savo pareigų, kaip Lietuvoje. Lmb.

Rusų, žydų ir kitų spaudoje

(Atkelta iš 1-mo psl.).

lenkams ir jų artimiausiems rytų kaimynams reikėtų pamiršti vienų kitiems praieities padarytas skriaudas ir jungtis kovai prieš sovietus.

Gudai ir lietuviai

Londone spausdinamas mėnesinis biuletenis "Soviet Nationality Survey" š. m. rugsejo laidoje išspausdino Gudijos lietuvių atsisaukimą į pasaulio lietuvių, kuris anksčiau jau buvo išspausdintas "Tėviškės žiburiuose". Gudijos lietuvių skundžiasi, kad neturi jokių kultūrinių ir religinių teisių, kad jiems yra pavojus nutautėti. Jokių teisių neturi ir gudai socialistinėje Lietuvos respublikoje, tačiau tenka abejoti, kad jie galėtų nutautėti lietuvių naudai.

Gyventojų skaičiai

Tas pats biuletenis paskelbė statistiką, kuri rodo lietuvių ir rusų skaičiaus bei nuosimčio didėjimą Lietuvoje. 1970 m. Lietuvoje buvo 3.128.236 gyventojai. Lietuvių buvo 2.506.751 (73.3%), o rusų 267.989 (8.5%). 1979 m. Lietuvoje buvo 3.391.490 gyventojų. Lietuvių buvo 2.712.233 (80%), o rusų 303.493 (12.8%). Lietuvių nuosimtis padidėjo 8.2%, o rusų — 12.8%.

Atrodo, lietuvių nuosimtis 1980 m. pasiekė kulminacinį punktą. Nuo šios datos lietuvių nuosimtis Lietuvoje, kaip ir latvių Latvijoje, pradės greičiausiai mažėti dėl gimimų skaičiaus mažėjimo. Priežastis — skyrybos, alkoholizmas, abortai ir venerinės ligos. Dvasiškai, kurie, kaip

kun. R. Černiauskas, bando su šiomis blogybėmis kovoti, yra sovietų valdžios nutildomi. Prie alkoholizmo prisideda ir Vakarų pasaulio lietuvių turistai, kurie mėgsta su savo giminėmis "pabaliavoti". J.B.

St. Catharines, Ont.

PAVERGTU TAUTŲ VYKDOMOJO KOMITETO posėdis įvyko lapkričio 7 d., dalyvaujant visų 7 tautybių atstovams. Posėdžio pabaigoje Brock universiteto politinių mokslų prof. Victor Fie padarė prezidento Reagano ir sovietų Gorbachio numatomo susitikimo Genevoje apžvalgą.

Š. m. PT organizacijos valdybą sudaro: pirm. Peter Vasarinis — latvis, vicepirm. Adam Kossowski — lenkas, sekr. Fred. Pejsskar — čekoslovakas. Vietoje išvykusio vengrų atstovo Nicolas Mezeš nauju atstovu paskirtas Julius Wadash.

Ši organizacija pastoviai veikia jau 12-ti metai. Lietuvių atstovas šioje organizacijoje buvo dvejus metus pirmininku, dvejus metus vicepirmininku ir sekretoriumi. Organizacijoje dalyvauja septynios tautybės. Visos moka po \$25 metinio mokesčio.

ARCHITEKTAS VYTAUTAS ZUBAS suprojektavo lietuviško stiliaus koplyčią "Neringos" stovyklai, išlaikomoje lietuvių seselių NPM vienuolijos. Kor.

Užsakykite "TEVIŠKES ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujajam, vienišiemis tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$15.00, JAV-se — \$15.00 amerikiečių. Reguliari prenumerata — \$20.00, JAV-se — \$20.00 amerikiečių.

Kanados ukrainiečių Civilinių laisvių komisijos surengtoje spaudos konferencijoje Otavoje 1985. X. 3. Iš kairės: prof. ROMAS VAŠTOKAS, adv. J. B. GREGOROVICH ir Kanados spaudos klubo atstovas, pirmininkas konferencijai Nuotr. J. V. Danilo

Kiek stiprus yra Gorbachiovas?

Santrauka Stephen F. Cohen straipsnio "The Nation" žurnale

Praslinkus šešiem mėnesiams, kai M. Gorbachiovas tapo komunistų partijos generaliniu sekretoriumi, dauguma amerikiečių komentatorių padarė išvadą, kad jis jau yra negincijamas sovietų jėgos ir politikos meistras. Tikrovė yra kitokia. Tai rodo sovietų spauda ir pasikalbėjimai su pareigūnais Maskvoje. Gorbachiovas yra užtikrintas partijos vadas, bet jo programa, siekianti "gilių permainų" ekonominėje sistemoje, sutiko atkaklią opoziciją net "viršūnėse", o jo pajėgumas išleisti reformų įstatymus, juo labiau juos įvykdyti, yra ribotas.

Tai nenuostabu. Kiekvienam naujam partijos vadui reikėjo ilgus metus laviruoti, daryti kompromisus ir daryti spaudimą savo autoritetui įtvirtinti.

Konfliktas dėl Stalino ekonominės sistemos tarp reformatorių ir konservatorių jau yra ketvirtą dekadą. Nors kiekvienas generalinis sekretorius nuo Stalino laikų bandė įvykdyti žymesnius pakeitimus, bet niekam nepavyko.

Išskyrus G. Romanovą, galimą labai silpną konkurentą į generalinio sekretoriaus vietą, kurį Gorbachiovas pašalino iš politinio daugiau niekas nebuvo pašalintas. Politinio triukšmo balsuojančių asmenų tarpe yra penki senyvi asmenys, išlikę iš konservatyvios Brežnevo eros. Tarp jų yra buvęs premjeras N. Tichonovas, kurio valdyta burokratija yra opozicijos centras prieš ekonominės reformas. Apie kitus balsuojančius asmenis, įskaitant Gorbachio įvestus keturis naujus, nėra jokio pagrindo manyti, kad jie yra tikrai jo politiniai statybiniai.

Gromykos iškėlimas iš užsienio reikalų ministerio pareigų į prezidentūrą vargu ar gali būti laikomas Gorbachio laimėjimu. Buvo manoma, kad Gorbachiovas jį ištūmė, norėdamas pats kontroliuoti užsienio politiką, kurią Gromyko buvo monopolizavęs ir buvo priešingas naujam generaliniam sekretoriui. Nėra jokio įrodymo tokioms prielaidoms. Svarbesnis užsienio politikos sprendimai daromi politbiure, kur Gromyko yra pilnateisis narys.

Reikšminga, kad pats Gorbachiovas negavo ceremoninės prezidentūros vietos, kurią turėjo trys ankstesni partijos vadai. Ji teikė jiems valstybės galvos statusą tarptautiniuose reikaluose. Privaciai kai kurie Maskvos pareigūnai praneša, kad Gorbachiovas vieton prezidentūros norėjo gauti stiprią ministerio pirmininko vietą. Jeigu taip, tai jam reikės daug kovoti, atsaukti slapčią 1964 m. rezoliuciją, ku-

Paruosė J. Str.

Reikalingi tarnautojai

1. Patyręs nekilnojamo turto pardavėjas-ja patarnauti lietuviams klientams.

2. Pilnai tarnybai asmuo kaip mokinys draudos ir nekilnojamo turto pardavimo raštinėje. Pageidaujamas mokantis mašinraštį. Yra galimybė kilti tarnyboje. Turite būti priimtas Ontario vyriausybės programai "Futures". Tai reiškia: jeigu nesate baigęs XII skyriaus, turite būti pasitraukęs iš mokyklos arba neturėjęs pilnalaikio darbo per 12 praėjusių savaičių. Jei esate baigęs XII skyrių, turite būti pasitraukęs iš mokyklos arba neturėjęs pilnalaikio darbo 20 savaičių. Pageidaujamas amžius: 17-21.

Dėl pasimatymo kreiptis į Valterį arba Ričardą Drešerį: Dresher Insurance Brokers Ltd. tel. 233-3334 arba tel. 231-2661.

Smagu joti ant žirgo vaikų darželyje Toronto lietuvių vaikų namuose, kuriems vadovauja N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys. Šie namai buvo pastatyti prieš 25-rius metus. Nuotr. St. Dabkaus

Paskaitos, koncertai, parodos

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas Los Angeles

LKMA XIII-jam suvažiavimui rengti komitetas maloniai kviečia lietuvių dalyvauti visuose renginiuose.

Paskaitos bus "Ambassador" viešbutyje (3400 Wilshire Bl.) "Colonial Room" ir "Executive suite B" salėse gruodžio 26 d. nuo 15.00 iki 21.00 v., o gruodžio 27 d. ir 28 d. nuo 9.00 v. iki 12 v., ir nuo 13.00 v. iki 17.00 v. Įėjimas į paskaitas nemokamas.

Penktadienio 27 d., 19 v., Šv. Kazimiero parapijos mokyklos klasėse bus atidarymas šių parodų: dailininkų Inos Leškienės, Ramūnės Motiejūnaitės-Sarup ir O. Paškevičienės tapybos darbai; Kazio Karužos — Lietuvos pašto ženklų ir pinigų rinkiniai; Edmundo Kulikausko — Lietuvos žemėlapių ir monetos; dr. Felikso Palubinsko — lietuviškos knygos ir LKMA leidiniai. Parodas atidarys Pranas Visvydas. Po parodų apžiūrėjimo, 20.00 v. parapijos salėje bus prof. Stasio Salkauskio minėjimas, kuriame paskaitą skaitys dr. Juozas Girnius. Įėjimas į parodas ir minėjimą nemokamas.

Šeštadienį 28 d., 19.00 v., prsidės pokylis "Ambassador" viešbučio "Venetian" salėje. Jo metu dainuos LA vyrų kvartetas (Rimtautas Dabšys, dr. Emanuelis Jarašūnas, Antanas Polikaitis, Bronius Seliukas) vadovaujamas muz. Aloyzo Jurgučio. Bus taip pat iškilaus svečio kalba. Bilietus į pokylį reikia įsigyti iki gruodžio 1 d., nes reikia iš anksto apmokėti. Kaina — \$25 asm.

Gruodžio 29, sekmadienį, 10.30 v.r., suvažiavimo dalyviai bus lietuviškose Mišiose, o 12.15 v. parapijos salėje bus baigiamasis suvažiavimo pilnaties posėdis — Lietuvos krikšto minėjimas. Jame paskaitą skaitys iš Romos atvykęs kun. prof. dr. Paulius Rabikauskas, SJ: "Lietuvos krikštas ir krikščionėjimas". Po trumpos pertraukos bus solistės Vitos Polikaitytės-Vil-

kienės ir pianistės Raimondos Apeikytės koncertas. Po dar vienos pertraukos bus trumpas suvažiavimo uždarymas. Įėjimo kaina į šį minėjimą bus — \$5 dirbantiems, \$3 — pensininkams, nemokamas — moksleiviams. Bilietai bus pardavinėjami iš anksto parapijos kieme sekmadieniais.

Suvažiavimui rengti komitetą sudaro: pirm. Jonas Motiejūnas, vicepirm. prof. dr. Feliksas Palubinskas, išd. Raimondas Kontrimienė, lėšų telkėjai — dr. Ričardas Kontrimas ir Pranas Grušas, minėjimo-koncerto rengėjai — Antanas Polikaitis ir Rimtautas Dabšys, parodų rengėjai — dr. Rolandas Giedraitis ir Vytautas Tamošaitis, patalpų ir pokylio reikalų tvarkytoja — Ona Motiejūnienė. Parodas surengti padės Juozas ir Laimis Vencakas.

Šiam suvažiavimui suruošti reikia daug lėšų. Visi esate kviečiami prisidėti, juo labiau, kad šią auką JAV-se galite nurašyti nuo valstybinių mokesčių. Čekius rašyti "Lithuanian Catholic Academy of Sciences". Atleidimo nr. yra ID 23 7227294. Dr. Zigmąs Brinkis ir p. Kontrimai jau įteikė po 1000 dol.

Visais suvažiavimo reikalais prašome kreiptis pas Joną Motiejūną tel. (213) 464-9398 arba rašyti 555 N. Beachwood Dr., L. A., CA 90004, USA.

Rengėjų komitetas
J. Motiejūnas
LKMA XIII-jam suvažiavimui rengti komiteto pirmininkas

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncevalles Ave.
Toronto, Ontario
(pie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas

J. ŠLAJUS

Spalio 30 Jaunimo centre Čikagoje įvyko V Mokslo ir kūrybos simpoziumo (MKS) baigminis informacinis posėdis. Organizacinio komiteto pirm. Ramojus Vaitys savo pranešime supažindino su mokslo, literatūros, muzikos ir kitomis programomis. Simpoziumas prasidės Padėkos dienos (Amerikos šventė) savaitgalyje, lapkričio 26-tos vakare ir baigsis gruodžio 1 d. pamaldomis jėzuitų koplyčioje. Visos programos vyks Jaunimo centre, MKS-me dalyvaus: humanitarinių mokslų 103 kalbėtojai 26-se sesijose (vienoje sesijoje 3-4 paskaitos), griežtųjų mokslų — 88 kalbėtojai 25-se sesijose ir medicinos — 34 kalbėtojai 10-je sesijų. Suvestinis skaičius: kalbėtojų 225, sesijų — 61. MKS eigoje šis skaičius dar gali pasikeisti. Detali programa su pilnu paskaitų sąrašu bus simpoziumo leidinyje ir ant didelio plakato registracijos patalpose prie įėjimo. Čia bus galima ir leidinį įsigyti.

Simpoziumo pajvairinimui Jaunimo centro patalpose bus ruošiamos parodos: a. istorinės Lietuvos ploto kartografinis atvaizdavimas amžių eigoje, b. jaunųjų architektų darbų paroda, c. gintaro paroda. Šios trys parodos ruošiamos simpoziumo, o dail. P. Kiaulėno paroda ruošia JAV LB kultūros tarybos.

Lapkričio 27, trečiadienį, 18.30 v. numatytas parodų atidarymas, o 19 v. — susipažinimo vakaras su svečiais Jaunimo centro kavinėje.

Lapkričio 28, ketvirtadienį, 14 v., oficialus MKS atidarymas. (Numatytos tą dieną muzikologijos sesijos paskaitos neįvyks).

Lapkričio 29, penktadienį, 9 v. iki 17 v. paskaitos 7-nios sesijose. 19 v. literatūros ir muzikos vakaras didžiojoje JC salėje. Programą pradės Aldona Grininė, o įvadinį žodį pasakys Lietuvių rašytojų sąjungos pirm. Anatolijus Kairys. Rašytojui Albinui Baranuskui Lietuvių fondo valdybos pirm. dr. Antanas Razma įteiks metinę premiją. Aloyzo Barono vardo novelės konkurso laimėtojai rašyt. Juozui Toliušiiui premija įteiks menencat dr. Petras Kisieliūsis.

Muzikinės programos dalyje bus kompozitorės Gudauskienės fortepiono kūrinių recitalis. Programą atliks pianistai: Raimonda Apeikytė iš Kalifornijos ir Manigirdas Motekaitis iš Čikagos.

MKS leidinyje bus paskaitininkų biografijos, paskaitų santraukos bei kita informacija lietuvių ir anglų kalbomis. Leidinį redaguoja rašytoja Nijolė Jankutė-Užbalienė.

Lankytojų patogumui simpoziumo metu Jaunimo centre veiks užkandinė ir baras. Dienos metu bus galima gauti šilto maisto.

Matilda Marcinkienė, susipažinimo vakaro rengėja, pranešė, kad susipažinimo vakarui JC kavinėje pritaikyta simpoziumui humoro programą ruošia "Antras kaimas", vadovaujamas Algirdo-Tito Antanaičio. Ji taip pat padėjo archit. A. Kereliui, kuris sukūrė savo auka apmokėti MKS susipažinimo vakaro išlaidas.

Į posėdį atvykęs "Amerikos lietuvių balso" reporteris Romas Sakadolskis užtikino, kad juostelėn pirm. R. Vaitis pranešimą apie MKS programą okupuoto krašto lietuviams. Į paklausimą pirm. Vaitys atsakė, jog simpoziume

su paskaita iš okup. Lietuvos dalyvaus Zigmąs Zinkevičius.

Mokslo ir kūrybos simpoziumo vadovybę sudaro taryba ir organizacinis komitetas. Tarybon įeina deleguoti atstovai šių organizacijų: Amerikos architektų ir inžinierių sąjunga — J. Rimkevičius (išrinktas pirmininku) ir A. Kerelis; JAV Lietuvių Bendruomenė — dr. T. Remeikis ir kun. V. Rimšelis; Lituanistikos institutas — dr. J. Rėklaitienė ir kun. J. Vaišnys, SJ; Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga — dr. K. Ambrozaitis ir dr. J. Valaitis.

MKS organizacinio komiteto pirmininkas yra inž. Ramojus Vaitys, vicepirm. Irena Kerelienė. Mokslinės programos vedėjas Jonas Bilėnas. Be to, darbo komitete yra: Kostas Burba — išdininkas, Audronė Tamošiūnaitė — sekretorė, Sniegulė Zalatorė — spaudos ryšininkė, Pranė Masilionienė — lėšų telkėja, Vilhelmina Lapienė — pokylio ruošėja, Akfa Budronienė — registracijos tvarkytoja, Matilda Marcinkienė — susipažinimo vakaro ruošėja, Nijolė Užbalienė — leidinio redaktorė, Aldona Grininė — literatūros ir muzikos vakaro organizatorė.

Penktojo mokslo ir kūrybos simpoziumo pokylis įvyks lapkričio 30, šeštadienį, 7 v.v., "Beverly Country Club" pokylių salėje. Adresas: 8700 So. Western Ave., Chicago, IL. Tel. 312 238-4203. Bus vakariėnė, meninė programa ir šokiai. Meninę programą atliks solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, akompanuojanti Manigirdui Motekaičiui. Šokiams gros Darius Polikaitis orkestras "Aidas". Auka asmeniui — \$25, studentams — \$17.

Aukos yra atleistos nuo valstybinių mokesčių JAV-se. Vilhelmina Lapienė (tel. 343-8857, 921 Norwood, Melrose Park, IL 60160) ir Irena Kerelienė (tel. 361-4770, 8710 W. 123rd St., Palos Park, IL 60464) maloniai priima stalų ir pavienių asmenų rezervacijas pokyliui.

Paminėtina, jog Mokslo ir kūrybos simpoziumo išvakarėse, lapkričio 23 ir 24 d.d., Jaunimo centre įvyks PLB valdybos sudaryto komiteto ruošiamos plačios apimties mokslinė konferencija tema "Tautinės sąmonės išlaikymas išeivijoje".

Taip pat tuo metu JC įvyks Lituanistikos instituto suvažiavimas.

Be to, anksčiau buvo nutartas tuo pačiu laiku ir Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai paminėti centrinio komiteto suvažiavimas.

Wasaga Beach, Ont.

SUSIRINKIMAS. Spalio 30 d. buvo suauktas mūsų kolonijos susirinkimas, kurį pradėjo Gerojo Ganytojo misijos k-to pirm. J. Jotautas. Buvo svarstoma: išdažyti salės grindis, įsigyti paveikslą, kuris tiktų prie altoriaus žiemos metu salėje laikant pamaldas, įvesti telefoną ir ateinančiais metais apmūryti salės pamatus.

KLB Wasaga Beach apylinkės pirm. J. Mažeika pranešė, kad jis yra pakvietęs adv. A. Pacevičių paskaitai apie palikimus bei testamentų sudarymą. P. Jotautienė padarė pranešimą apie vasaros metu parduotus pyragus bei kavą, gautą pilną, kuris yra pasigėrėtinas. Didžiausia padėka tenka mūsų ponioms, kurios, taip sklandžiai ir nuoširdžiai dirbdamos vasaros metu, surinko pakankamai pinigų įsigyti salės bei virtuvės apyvokos reikmenims. Jos taip pat ryžtasi žiemos metu mūsų kolonijoj surengti atitinkamus pobūvius.

Mūsų salės grindys jau išdažytos. Tai atliko misijos k-to nariai — P. Bridickas ir S. Ignatavičius. Ačiū jiems. Jo-tas

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI šios apylinkės lietuviai šiemet suaukojo \$860 ir pilnų narių prisidėjo septyni. Aukotojai pavadėmis bus paskelbti bendrame KLF sąraše. Ši maža kolonija jau turi 25 pilnus KLF narius. Speciali padėka Vidui Augaičiui ir M. Noreikienei už dvigubą įnašą. Š. m. spalio 1 d. "TŽ" korespondencijoj per mano klaidą nepaminėtas S. Jonaitis, kuris iš tikro buvo pirmasis KLF narys iš Wasagos.

ADV. ALGIS PACEVIČIUS atvyks iš Toronto š. m. gruodžio 1, sekmadienį, ir po 11 v.r. pamaldų kalbės apie testamentų problemas ir lietuvių teisėms ginti komiteto veiklą.

KL fondo įgaliotinis
Georgian Bay rajonui

Jaunosios kartos dainos bei muzikos vienetas Klivlande "Uzdainuokim". Jis koncertuos Toronte — Mississaugoje, Anapilio salėje, š. m. gruodžio 1 d. Vienetui vadovauja Algirdas Bielskus

Idealistų kartos ažuolas

A. a. kunigas Albinas Spurgis Australijos Adelaidėje

BRONIUS VAŠKAITIS

1985 m. spalio 7 d. Adelaidėje, Australijoje, sulaukęs 78 m. amžiaus, amžinybės iškelia kun. Albinas Spurgis, MIC, buvęs ilgametis šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas.

Velionis buvo plačiašakė, spalvinga asmenybė. Jo pėdsakai liko įminti net trijuose kontinentuose — Europoje, Amerikoje ir Australijoje. Jis Visagalo buvo apdovanotas išskirtina dovana — apie save, kaip magnetas, galėjo sutelkti įvairių profesijų bei pažiūrų žmones ir atlikti užsimotus tikslus.

Pirmosios pakopos

Kun. Albinas šios planetos šviešą išvydo 1907 m. rugsėjo 6 d. Šilų k. Vaidoklių vs., Panevėžio aps., Kazimiero ir Marijonos (Vilniškės) Spurgių šeimoje. Baigęs vietos pradžios mokyklą, mokėsi Ukmergės gimnazijoje, Kauno seminarijoje ir Vytauto D. universitete. 1932 m. vysk. K. Paltaroko buvo įšventintas kunigu. Pirmąsias Mišias atnašavo Vaidoklių parapijoje. Jų metu tarė šiuos reikšmingus žodžius: "Viešpatie, begalinę meilę parodei, kai mane, pasaulyje klaidžiojantį, pašaukėi prie savęs, kad Tau tarnaučiau. Tavyje tad, mano Dieve, visą savo viltį ir pastikėjimą sudedu." (Kristaus sekimas). Tada jaunam kunigeliui nė į galvą neatėjo, kad audringų gyvenimo sukūrių bus nublokštą toli už tėvynės ribų ir taps pasaulio klajūnu. Nors gyvenimo keliai ir buvo labai vingiuoti, tačiau a.a. kun. Albinas išvengė dvasinių lūžių ir Kristaus vynuogynė darbavosi 53 metus.

Darbai parapijose

Vysk. K. Paltarokas gabius, veržlius jaunus kunigus stengdavosi turėti savo artumoje, stebėti jiems paskirtų pareigų atlikimą ir vėliau pasiūti ten, kur jie labiausiai buvo reikalingi. Kun. Spurgio pirmas paskyrimas vikaru buvo Šv. Petro ir Povilo parapija Panevėžyje. Vėliau tom pačiom pareigom jis buvo perkeltas į katedrą. Vyskupas, pastebėjęs jauno kunigo administracinius gabumus bei gražią veiklą su jaunimu, netrukus jį paskyrė Gelazių, vėliau Šimonių parapijos klebonu. Abiejose vietose puikiai tvarkė ekonominius reikalus ir aktyviai įsijungė į pavarininkų, angelaičių ir kitų katalikiškų organizacijų veiklą.

Pirmieji kun. Spurgio atsaukėri veiklos metai subrandino labai gražius vaisius. Lietuvų užplūdus brutaliam komunistiniam režimui, katalikiška veikla veik sustojė. Vokiečių okupacijos laikotarpyje ji vėl kiek pagyveno, bet nepasiekė nepriklausomos Lietuvos lygio.

Velionis Lietuvoje įmynė gana gilius pėdsakus. Jis buvo tos kartos, kuri religinėje, visuomeninėje, mokslinėje, ekonominėje srityje atliko svarbų vaidmenį. Tos kartos žmonės neklaušė, kiek gaus algos, kaip greitai žengs karjeros pakopomis. Jų didžiausias rūpestis buvo Lietuvos gerovė.

Kapelonas ir direktorius

1944 m. kun. Spurgis su mase karo pabėgėlių vargingais keliais pasiekė Vokietiją ir apsigyveno Weidene, netoli Čekoslovakijos sienos. Karo audrai praūžus, jis buvo paskirtas Oberpfalz-Niederbayern lietuvių dekanu. Weidene įsikūrus lietuvių pabėgėlių stovyklai, buvo paskirtas jos kapelionu. Lageriniam gyvenimui užsitęsęs, kilo mintis steigti lietuvišką progimnaziją. Buvo sudaryta penkių asmenų komisija, į kurią įėjo ir kun. Spurgis. Tuometiniam švietimo įgaliotiniui Ignui Malinauskui sutikus, progimnazija, vėliau pasiekusi 6-ias klases, buvo atidaryta 1946 m. pradžioje. Jos direktorium buvo pa-

A. a. kun. ALBINAS SPURGIS, miręs Australijoje

skirtas kun. Spurgis. Šių eilučių rašytojui buvo tikras malonumas būti artimu jo bendradarbiui.

Progimnazija buvo tikra vargo mokykla: mediniame barake žiemos metu pro plyšius pasirodydavo sniegas, mokiniai sėdavo apšvilkę apsiaustais, truko vadovėlių, mokslo priemonių, rašomiosios medžiagos. Didžioji darbo ir atsakomybės našta gulė ant kun. Spurgio pečių. Jo rūpesčių per UNRRA buvo gautos geresnės patalpos, o iš neveikiančios vokiečių gimnazijos — gana daug inventoriaus ir mokslo priemonių. Progimnazija pamažu įėjo beveik į normalias vėžes. Ji buvo atidaryta su 26 mokiniais ir 9 mokytojais, o po trejų metų ją dėl emigracijos likviduojant, turėjo 48 mokinius ir 13 mokytojų.

Veikė ateitininkai, skautai, choras. Mokiniai dainavo, giedojė, vaidino, ekskursavo po gražiąsias Vokietijos vietas. Progimnazija, kurią kai kurie lankiusieji vėliau pasiekė aukštuosius mokslus, labai praskaidrino niūrų stovyklinį gyvenimą. Už visa tai dideli nuopelnai tenka kun. Albinui.

Po 20 metų velionies iniciatyva "Draugo" patalpose Čikagoje įvyko buvusių mokinių bei mokytojų suvažiavimas. Jis praėjo labai pakilioje nuotaikoje.

Amerikoje ir Australijoje

1949 m. atvykęs į Ameriką, kun. Spurgis kurį laiką dirbo Klivlando vyskupijai priklausančiose parapijose. 1953 m. įstojo į marijonų vienuoliją. Sekančių metų gru-

džio 8 d. Romoje atliko vienuoliškų įžadus ir grįžo Amerikon. Nuo 1958 iki 1969 m. buvo didžiausio išeivijos dienraščio "Draugo" administratoriumi.

Kunigų gyvenimas skiriasi nuo pasauliečių — jie turi vykti ten, kur juos vadovybė siunčia. 1969 m. rudenį kun. Spurgis buvo paskirtas į lietuvių misiją Adelaidėje, Australijoje. Ten nuvykęs rado apie 1200 lietuvių, kurių kultūrinis bei visuomeninis gyvenimas sukosi apie jau įsigytus namus. Vėliau buvo nupirkta vienuolynui priklausantis pastatas. Jį pertvarkė, įrengė koplyčią, kleboniją, pristatė salę bei svečių apstojimui patalpas. Misija pasivadino Šv. Kazimiero parapija.

Lankydamasis Australijoje, sužinojau, kad visa tai pareikalavo apšiai pinigų ir daug sunkaus fizinio darbo. Žmonės, per dieną dirbę fabrikuose, vakarais rinkdavosi į parapijos patalpas ir triūsavo iki vidurnaktį. Vėliau, kun. Spurgiu vadovaujant, parapijiečiai netoli mame pajūryje pasistatė namus, kuriais galėjo naudotis visi lietuviai.

Nė viena kita Australijos lietuvių kolonija neturi nuosavos šventovės. Perkant namą, su kuriu buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią, lietuviams sumatėjus, visi įrengimai gali būti parduoti ir pinigai panaudoti jų kitiems geriams tikslams.

1982 m. kun. Spurgiu švenčiant 50 metų kunigystės sukaktį, parapijiečiai savo sirguliuojančiam klebonui surengė plataus masto pagerbtuves. Vėliau, sveikatai žymiai pablogėjus, buvo padaryta operacija, ir visas kurį laiką atrodė gerai. Antrą kartą sveikata sušlubavus, ligonis iš mirties patalo nebesikėlė. Šv. Kazimiero parapijoje velionis išbūvo 16 metų.

Kun. Spurgis buvo nuoširdžiai atsidavęs pašaukimui, nevengė kieto darbo, sakė gerai išmąstytus pamokslus, labai kruopščiai atlikdavo pareigas, buvo malonaus būdo, tolerantis. Jis betgi nevengė kieto žodžio, kai būdavo bandoma pažeisti principinius dalykus. Mirties proga žmonėse, kurie turėjo progos arčiau pažinti taurųjį Dievo tarną, išreiškė jam nuoširdžią pagarbą.

Čikagoje giliame liūdesyje su šeimomis liko sesuo Antanina Lauraitienė, brolis Jonas, o Lietuvoje, taip pat su šeimomis, seserys Bronė ir Monika.

Nauja knyga Klivlande

Jūratės Statkutės de Rosales "Baltų kalbų brožai iberų pusiasalyje"

Š. m. spalio 27 d. Klivlande buvo surengtos labai sėkmingos minėtos knygos sutiktuves. Kaip paprastai tokiomis progomis būna ir paklausimams iš publikos numatytas laikas. Vienas pirmųjų klausimų autoriui buvo pateiktas dr. Danguolės Tamulionytės: "Kaip žiūrėti į profesoriaus Klimo straipsnį apie Jus "Tėviškos žiburiuose"? Čia cituoju autorės atsakymą pažodžiui: "Mane nustebino tai, kad profesorius Klimas tame straipsnyje nepaliko pats sau jokios išeities tuo atveju, kai paaiškės, kad mano pateikti dokumentai yra autentiški. Kadangi jie tokie yra, tai ką jis darys, kai bus pradėta plačiau apie juos kalbėti? Mano knyga prakiro užtvanką: vanduo pradėjo tekėti ir jo nebesustabdys. Todėl norėčiau rasti progą su profesoriumi Klimu viešai išsikalbėti, gal simpoziumo su moderatoriumi forma. Kreipiausi į organizatorius man tokią galimybę sudaryti.

Diskusija būtų svarbi, nes, mano manymu, vokiškoji kalbotyros mokykla lituanistiką įstūmė į "no win situation", iš kurios mums yra būtina išsivaduoti, pervedant lietuvių kalbotyrą į kitus matavimo būdus ir metodus. Nors ponas Klimas ir yra vokiečių kalbos profesorius universitete, vis dėlto manau, kad jis visų pirma, kaip ir aš, yra lietuvis, ir kad mums abiems vienodai rūpi išsiaiškinti, kokia buvo tili moji Lietuvos praeitis, juo labiau, kad mūsų tolimos praeities pažinimas mums šiandieną yra svarbus atsparos taškas, kad išliktume kaip tauta. Aš iš savo pusės tokiuose debatuose nieko neprarandu, nes mano tikslas nėra įrodyti, kad aš esu teisi, o tikslai sužinoti, kokia iš tikro buvo mūsų praeitis. Suprantu, kad mano knyga kiekvieną germanistą išveda iš pusiausvyros, bet Klimas nėra vien germanistas. Jis yra, kaip ir aš, lietuvis".

A. Balasaitienė

Trisdešimtųjų Kanados lietuvių dienų koncerto programoje dalyvavęs jungtinis choras

Nuotr. B. Tarvydo

Kviečiame į mokslinę konferenciją

Visiems mums rūpi lietuvių tautinis išlikimas šiandien ir rytoj išeivijoje laisvojo pasaulio kraštuose. Mūsų tautinis sąmoningumas iš dalies priklauso nuo turimų ryšių su Lietuva (nors ir okupuota), tačiau pagrindė tas sąmoningumas priklauso nuo mūsų pačių pastangų, nuo mūsų lituanistinio švietimo, nuo jaunimo organizacijų veiklos, nuo mūsų kultūrinių apraiškų ir nuo mūsų visų organizacijų, kurių veikla atlieka tautinės sąmonės ugdymo ir išlaikymo darbą išeivijoje.

PLB mokslinė konferencija "Tautinės sąmonės išlaikymas išeivijoje" ruošama lapkričio 23-24 d. d. Čikagoje Jaunimo centre, apatinėje salėje, prasidės 9 v.r. šeštadienį. Konferenciją pradės PLB pirm. Vytautas Kamantas.

Pirmoji sesija prasidės 9.45 v.r. su analize: "Tautinė sąmonė dabartiniame išeivijos veide". Čia pasaulio lietuvių anketos duomenis interpretuos kun. prof. dr. Kęstutis Trimakas, prof. dr. Dalia Boydston ir prof. dr. Jolita Narutienė. Pirmininkas prof. dr. Tomas Remeikis.

Antroji konferencijos sesija prasidės šeštadienį 1.30 v.p.p. Joje bus nagrinėjama "Tautinis identitetas socialinių mokslų šviesoje". Šios sesijos paskaitininkai: dr. Rimas Petrauskas (Torontas), prof. dr. Vytautas Černius (Filadelfija), prof. dr. Liucija Baškauskaitė (Los Angeles) ir prof. dr. Ina Užgiriene (Worcesteris). Pastaroji atliks ir pirmininkės pareigas. Po sesijos bus svečiama vakarienė Jaunimo centro kavinėje.

Šeštadienio vakare 7.30 Jaunimo centro kavinėje įvyks konferencijos vakaronė. Jos programoje: PLB premijos įteikimas, prof. dr. Br. Vaškelio žodis: "Lituanistikos katedros reikšmė tautinės sąmonės išlaikyme išeivijoje" ir Dalias Bylaitienės vadovau-

jama Pedagoginio lituanistikos instituto studentų meninė dalis.

Trečioji konferencijos sesija prasidės sekmadienį, 8.30 v.r., pamaldomis jėzuitų koplyčioje. 9.15 v.r. apatinėje salėje vyks trečioji sesija: "Tautinio sąmoningumo ugdymas išeivijoje". Čia bus visų PLB kraštų pranešimai apie lituanistinio švietimo ir tautinio auklėjimo padėtį mokykloje bei organizacijoje. Pirmininkas Br. Juodelis.

11.30 v.r. E. Bradūnaitės-Aglinskienės paskaita: "Tautinis sąmoningumas palyginamojoje perspektyvoje".

Ketvirtoji konferencijos sesija prasidės sekmadienį 1.15 v.p.p. Jos pirmąją paskaitą "Motivacija tautiniam auklėjimui išeivijoje" skaitys prof. dr. Dalia Katiliūtė-Boydston. 2.00 v.p.p. prasidės simpoziumas: "Metodai ir priemonės tautinio auklėjimo institucijose". Dalyvauja: Danutė Bindokienė, Danutė Dirvonienė, Irena Polikaitienė, Ramunė Račkauskienė, kun. Antanas Saulaitis, Rūta Udrinė ir kiti. Pirmininkas — prof. dr. Jonas Račkauskas.

5.00 v.p.p. pirmininkų pateiktų rekomendacijų priėmimas. Dalyvių pareiškimai. 5.30 v.p.p. konferencijos uždarymo žodis — Birutė Jasaitienė, PLB vicepirm. švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams.

Iš PLB mokslinę konferenciją pakviesta PLB visų kraštų valdybų pirmininkai bei nariai, švietimo ir kultūros tarybos bei komisijos, Lietuvos fondas, ateitininkų ir skautų organizacijų vadovybės bei vadovai-vės, neolituanai, ŠALFAS, Lietuvos tautinių šokių institutas bei grupių vadovai-vės, visi švietimo, auklėjimo ir kultūros vienetų vadovai, mūsų spaudos redaktoriai ir žurnalistai. Kviečiama ir suinteresuota lietuvių visuomenė.

Rengėjų komitetas

Solistė, fleita ir pianinas

Rūta Pakšaitė, Tomas Regina, Jonas Govėdas

S. ŽIEMELYTĖ

Toronto Lietuvių namų tradiciniai pobūvyje lapkričio 9 d. koncertinę programą atliko jauna solistė Rūta Pakšaitė — sopranas ir fleitistas Tomas Regina.

Premija jaunimui — asmeniui arba sambūriui

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę **Eugenijaus Kriaučeliūno premiją** šiomis sąlygomis.

1. Tūkstančio dolerių premija skiriama lietuviui jaunui, geriausiai pasireiškusiame raštai (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veikumu, arba jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiame lietuvių ir Lietuvą vienerių metų laikotarpyje.

2. Asmenis arba vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas).

3. Premijotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma vertintojų komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdyba ir JAV lietuvių jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Vertintojų komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko bei pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

Eugenijaus Kriaučeliūno premijos komisijai,
12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois 60464, USA.

Lietuvių operos Čikagoje pastatyto G. Verdi operoje "Don Carlos" solistai — VYTAUTAS PAULIONIS ir JONAS VAZNELIS. Abudu bosai. Pirmasis iš Toronto, antrasis iš Čikagos

Anksti žuvusio rašytojo pasaulis

Antano Škėmos rankraščių ir publicistikos rinkinys

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Prisimintina šia proga, kad ir Dostojevskio raštuose apstu visokių valkatų, epileptikų, girtuoklių, isterikų, psichiškai nesveikų padarų. Nuostabu tačiau, kad nežiūrint jų liguistumo, tie dostojevskiniai tipai mums suprantami, netgi artimi. Galbūt dėl to, kad jų lūpmomis prabyla tai, ko nedrįstam patys sau pasakyti. Vulgarus Škėmos "bomelis" tokios skaitytojo reakcijos neišaukia. Veikia apysaka nupurtus, nors kartais juokina (muziejus — parko epizodas), savo nepraustaburniškumu, be reikalo privartytį tekstan riebių žodelių, rusiškų keiksmažodžių. Apsakos pabaigoje aptinkam kažkokį aukšto voltažo simbolizmą, kurio prasme sunkiai įveikiama. Gal todėl "Izaokas" atrodo kažkoks "mixture compositum", padarytas iš "Baltosios drobulės" ir "Žvakidės". O kai rašytojas kartojasi, nenorom save parodijuoja, ir tada klumpa.

Kur kas ta prasme įdomesnė yra "Prozos fragmento" pradžia. Joje žymiai mažiau narcizmo, dalyvauja daugiau personažų, nėra bravūravimo "necenzūriška" kalba. Priešingai, yra įdomiai kuriamą palivarko atmosfera — pusiau romantiška, pusiau siurrealistinė. Kur kas daugiau fantazijos, išradimų, kurio taip trūksta mūsų prozoje, palyginus su italais, netgi lenkais. Deja, turim vien veikalo pradžią. Galbūt Škėma buvo teisus, nedrįsdamas pilnai angažuotis fantastinio, siurrealistinio pasakojimo sritin. Iš tiesų bent pradžioje irracionalus, haliucinačių įtarpai "Fragmentan" kaisiojami gana dirbtinai, bet ilgainiui kai kurios scenelės ima skambėti visai laikiai (Angelo sargo bėdos). Keistas dalykas — tie tekstai rodo kažkokį Škėmos giminingumą su Wiltold Gombrowicz kūrėba, kurios Škėma tikriausiai nepažinojo.

Kaip minėjom, Škėmos rankraščių paskelbimas įgalina skaitytoją spresti, kas jo prozoj kūrybiška, kas klystkeliai. Gal teisingiau — kas šiandien turi "rūkštyminių egzistencializmo kritulių" priekvapį, kas ne. Laiko perspektyvoje atrodo, kad labiausiai Škėmos prozą nuodija ne tiek "pornografinis" elementas (ar jo būta ar ne, tai keltas klausimas, aišku tik tiek, kad Škėmai nepavyko pavaizduoti seksu scenų su tokiu humoru, kaip kad da-

ro Henry Miller), kiek polinkis dangstyti simbolika, kaip tuo metu darė visų aukština-mas J.-P. Sartre'as.

Perskaičius įvairius fragmentų variantus, čia rašančiojo nuomone atrodo, kad tvirčiausiai skamba tie, kuriuose Škėma laikosi realistinio, kartais net reportažinio ("Anapus Nemuno") braižo, asketiškai lieso stiliaus ("West Avenue" variantas nr. 3), kur mažiausiai impresionistinio nervingumo, pseudofilosofinių kurkulių. Ten jo stiliuje kur kas mažiau slaviškos konstrukcijos, "gliaudiškų" posakių a la "esu komiškaime apspėdime", bei visokių "kiparisių beuveltisškumų", "praradiminių spalvų"...

Pažvelgus į palyginti gausią Škėmos publicistiką ir autobiografijų nuotrupas, meta-si į akis du dalykai. Visų pirma nustebina duotas "Draugui" pasikalbėjimas ("Škėmai — 40 metų"), kuriame autorius niekad neregėtų mūsų raštijų atvirumu pasakoja apie savo vaikystę, tėvus, motiną, savo gyvenimą. Keista, nors čia ir kituose straipsniuose pasitai-ko užuominų apie skaitybinius pomėgius (neretai filosofinius raštus), konkretesnių nuorodų į nūdienių svetimtaučių veikalus, padariusių jam įspūdį, pažymėtina mažai.

Skaitytojui sunku spresti, ar Škėmai buvo pažįstamas F. Celine, A. Camus, Jean Genet, Ph. Roth, netgi Kafka, kuris, kaip prisimenam, anuomet buvo madoj. Ar Škėma jų neskaitė bijodamas, kaip dažnai būna pradedančių rašytojų atveju, patekt į jų įtaką, ar jautėsi patsai neblogiau pagaunąs laiko dvasią? Manding, abi prielaidos galimos. Žinau tik tiek, kad kai Škėma skaitė pirmą kartą Montrealyje savo "paskutinį tardymą" ("Pabudimą"), ta jo "uoslė", radaras, mus visus, mažą būrelį, tiesiog pritrenkė. Jo pjesė pasirodė kur kas giliau ir teisingiau perprantanti komunistinės santvarkos tikrovę negu panašaus siužeto J.-P. Sartre'o "Les mains sales". Tą dalyką šiandien pripažįsta ir kai kurie amerikiečiai kritikai Niujorke.

Skaitant šiandien jo publicistiką, daug kas atrodo nebe-gyva, pernelyg manieringa, ultrasubjektvyu. Verta neužmiršti tačiau ano meto sąlygų, lūkesčių, kuriais gyventa, džiaugsmų, kuriais dalintasi. Nėdėginose emigracijos gyvenimo aplinkybėse Škėma nepalūžo, bet aistringai plėtė savo dvasinius akiračius, mokėsi, vykusiai pasisavindamas ir įvesdamas į mūsų raštiją modernios literatūros technikos pradmenis. Tai atsispindi jo susižavėjime žeminių-kūlininkų proskyna. Stam-bi jo kritikos ir publicistikos dalis, skirta Nagio, Nykos-Ni-liūno poezijai, ir šiandien dvelkia įsijautimu. Nemažiau įtikinamai skamba ir jo pagarba Henriku Radauskui. Būdinga tačiau, kad savo recenzijoje apie "Žiemos dainą" Škėma išimtinai analizuoja Radausko poemos prozoje. Ma-

tyt, sielos gilumoj jis buvo besvyruojas pats pasukti į kažką panašaus.

Laidinyje išspausdinta Škėmos lyrika negausi ir sunkiai aptariama. Savo braižų ji kiek primena Rimo Vėžio "Raides laiko griaučiuose". Pasižymi šaipūniškumu, kuris visai gerai skamba pvz. satyriniame eilėraštyje "Pabėgėlis" apie Repečkos repečkąjimą iš gimtojo krašto. (Tai užuomina, rodanti į memuarinę literatūrą). Kad pats Škėma laikė "Transcendenciją" išreiškiančiu savąjį "aš", galima sprest iš to, jog net dviejuose referatuose (bostoniečiams ir santariečiams) jis tą eilėraščių cituoja ištisai.

Stamboką leidinio dalį užima Škėmos satyros ir humoras — trumpos komedijėlės, recenzijų parodijos. Siužetinė jų medžiaga sudaro daugiausia DP stovyklų buitį. Pažintine prasme tos humoreskos įdomios, protarpiais net žavios grotesko priemaiša, nes kaip bebūtų keista, tas išeivijos gyvenimo laikotarpis mūsų raštijoj labai skystai pavaizduotas. Bet ne visi tie gabalėliai vienodai brandūs. Kai kurie jų, kaip pvz. "Receptai rašytojams" iki šiol neprarado sąmojingumo, ironijos, blizgesio, tuo tarpu kai toks "Anubis ar anubis" metų perspektyvoj dar labiau nušiuo.

Vis dėlto Škėmos publicistika, teatriniai atsiminimai, literatūriniai straipsniai, neabejotinai vertinga medžiaga mūsų kultūros istorijai, nes visur juntai aistringą autoriaus temperamentą, entuziazmo ir nusivylimo priepuolius, "epo-chos garus".

Ne kažin kaip prašmatnus tada buvo išeivių gyvenimas, ir nenuostabu, jei kvebekietį skaitytoją kiek nuvilia apybraiža "Utopija Kanadoj". Pasisieksiniu. Škėma viešėjo Kanadoj du kartus. Pirmąkart — kai atvyko "Živilės" premjeron. Montrealio lietuvių dramos teatras pirmasis vaidino šią pjesę. Škėma apie tai užsimena su dėkingumu. Antrą kartą Škėmos viešnagė užtruko ilgiau. Tada čionykštis teatras vėl pasirodė drąsiau, išdrįsusiu perkelti scenon jo "Pabudimą", tą "spektaklį tik suaugusiems", kaip jis buvo aptartas "Tėviškės žiburiuose". Škėmos viešnagė buvo kirbynga ir kita prasme. Mat čia jis parašė geriausią savo romaną "Baltąją drobulę". Atrodytų, kad per tą viešnagę jam turėjo pasidaryti artimesnė šio krašto dvasia, specifinė Kvebeko atmosfera. Iš "Utopijos Kanadoj" akivaizdžiai matosi, kad taip neatsitiko. Galbūt todėl, kad iš tiesų anuomet šios provincijos gyvenimas niekuo nesiskyrė nuo blankios JAV buities. Ironiška tačiau (tai vėlta prisiminti), kad tada didelė dalis kvebekiečių (apie anglų kalba rašančius iš viso nėra ko kalbėti) nepajuto šios žemės ir žmonių savitumo.

Antanas Škėma, RAŠTAI III. Redagavo L. Mockūnas. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Chicago 1985.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dešimtojo Lituanistikos instituto suvažiavimo visuotinis narių susirinkimas įvyks 1985 m. lapkričio 28 d. 9-12 v.r. Čikagoje, Jaunimo centre, 56205 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Bus svarstomojo instituto leidyklos reikalai ir planai, narių ir skyrių vedėjų klausimai, ryšiai su kitomis mokslinėmis organizacijomis, izdo padėtis ir kiti dalykai. Institutas turi 130 narių. Mokslinė suvažiavimo programa sutampa su Mokslo ir kūrybos simpoziumo humanitarinė dalimi, kurią suorganizavo LI prezidiumo narys dr. Algis Norvilas.

Prof. dr. Eugenijų Gedgauda, Minesotos universiteto rentgenologijos ir branduolinės katedros vadovą, rugsėjo 21 d. Minesotos ir Mayo klinikų rentgenologai pagerbė vakariene Ročesteryje, Dr. William Mayo rūmuose. Paskaitą apie jį skaitė dr. R. Casmanas. Prof. dr. E. Gedgaudas tada ruošėsi išvykti į Tolimuosius rytus, kur jis mėnesį laiko turėjo dirbti universitetų klinikose Honge Konge, Singapure, Bankoke ir Taivane. Pavasari jis yra pakviestas dirbti šešiuose V. Europos universitetuose. Prof. dr. E. Gedgaudas š. m. pavasari pradėjo vadovauti Amerikos rentgenologų sąjungai, įsteigta 1900 m., kuri yra seniausia mokslinė rentgenologų organizacija pasaulyje.

Šiaurinės Indianos meno draugija nutarė surengti kilnojama dailės darbų parodą, kurion E. Holenderio vadovaujamas rengėjų komitetas pakvietė keturias įvairaus žanro lietuvių dailininkes — Mariją Ambrozaitienę, Vanda Balukienę, Magdalena Stankūnienę ir Adą Sutkavičnę. Paroda buvo surengta rugpjūčio 25 — rugsėjo 30 d. d. Munsterio mieste, Šiaurinės Indianos meno draugijos patalpose. Žingsni į Baltijos kopas priminė parodos pavadinimas "Moterys iš kopų". Lietuvių dailininkų darbai sudomino amerikiečių lankytojus stipriais liaudies meno elementais, dėl kurių jiems jie atrodė visiškai nauji ir originalūs. Ši paroda dabar bus perkelta į kitas vietas.

Baltiečių dainų švente tapo Melbourne, Australijoje, kas antri metai rengiami bendri jų chorų koncertai, kuriuos surengia kiekviena tautybė iš eilės. Siemetinį koncertą rugsėjo 15 d. šiaurinio Melbourne rotušėje surengė lietuvių "Dainos" sambūris. Koncerto dalyviams buvo parūpintos angliškos spausdintos programos, supažindinančios su kiekvienos estų, latvių ir lietuvių dainos turiniu. Pranešėja buvo pakviesta jaunoji Brigita Karazijienė. Koncertą pradėjo esčių moterų choras su dirigente K. Adamson. Estų vyrų chorui taip pat vadovavo moteris dirigentė T. Ausma. Narių gausa pasižymėjo mišrus latvių choras "Rota", kurį sudaro 31 moteris ir 16 vyrų. Jo vadovas — V. Bendrups. Lietuvių "Dainos" sambūriui dirigavo Danutė Levickienė, akompanavo Virginija Bruožytė. Įdomus buvo jungtinio lietuvių, latvių ir estų choro pasirodymas, kurin buvo įjungtos dvi kiekvienos tautybės dainos originalo kalbomis, diriguojamos tos grupės vadovų. Padėkos žodį visiems šventės dalyviams ir programos atlikėjams tarė "Dainos" sambūrio pirm. Kęstutis Linikas.

Lietuvių istorijos draugijos valdyba rugsėjo 5 d. posėdžiavo Čikagoje. Buvo aptarti reikalai, iškilę su draugijos steigėjos, reikalingų vedėjų ir izd. a.a. Alicijos Rūgytės mirtimi. Pirm. dr. Jonas Račkauskas pranešė, kad visi draugijos leidiniai pervežti į Jaunimo centrą, kur juos surišuti ir sudėti į lentynas teks valdybos nariams. Finansiniu reikalus jis žadėjo pats sutvarkyti. Valdybon buvo kooptuoti du nauji nariai: Pranė Masionienė — renginių vadovė, Emilija Gorėnienė — knygų platintoja. Revizijos komisijai pakviestas Juozas Masionius. Draugijos susirinkimus nutarta daryti kas du mėnesiai ALTOS patalpose. Anksčiau valdyba buvo nutarusi išleisti keturias knygas. Tas sumanymas bus įgyvendintas. Skaitytojai susilauks T. Navicko "Alytaus monografijos", dr. V. Srugienės "Lietuvos istorijos", dr. K. Jurgėlos disertacijos anglų kalba apie diplomatinę santykių užmezgimą tarp JAV ir nepriklausomos Lietuvos, J. Sūdovo istorinio romano "Kur bėga Šešupė". Dabartinis lietuvių istorijos draugijos adresas — 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

Vilniaus jaunimo teatras žiūrovus pakvietė į pirmąją šio sezono premjerą "Muzikos pasakas". Jai panaudoti V. Šukšino apsakymų motyvai su lyriškais, grubokais ir filosofuoti linkusiais herojais, įješkančiais kelio į laimę. Apsakymų inscenizaciją parashė S. Šaltenis. Spektaklį paruošė vyr. rež. D. Tamulevičiūtė. Scenovaizdžius sukūrė dail. A. Jacovskis, muziką — kompoz. F. Latėnas, vaidmenis — geriausi šio teatro aktoriai.

Kauno menininkų namai surengė jauno grafiko Edmundo Saladžiaus litografijų parodą. E. Saladžiaus kūryba išliko aštuntajame šio šimtmečio dešimtmetyje, kai jisai susidomėjo monotipijos ir litografijos technika. Darbai palaipsniui įgavo kamerinių bruožų: mažėjo formatai, piešinys tapo taiklesnis, spalva įtaigesnė. Dail. E. Saladžiaus darbštuma liudija didžiulį meistrų piešinių, eskizų aplankai, daug fragmentų, paruoštų naujesiems litografijų ciklams. E. Saladžiaus kūrybų ciklas, skirtas teatro istorijai, tapo muzikiniu Kauno teatro meniniu vidaus akcentu.

Tarptautinę V-ją baltistų konferenciją spalio 9-12 d.d. surengė Vilniaus universitetas su maskvinės Mokslių akademijos slavistikos ir baltanistikos institutu. Pirmoji baltistų konferencija įvyko Vilniuje 1964 m., antroji ir trečioji — taip pat Vilniuje 1970 ir 1975 m., ketvirtoji — Rygoje 1980 m. Vilnius dabar laikomas pasauliniu baltistikos centru. Universitete yra specialii baltų filologijos katedra, jau dvidešimt metų leidžiamas žurnalas "Baltistica", kuriame savo tyrinėjimus skelbia ir užsienio šalių kalbininkai. Penktojoje konferencijoje Vilniuje dalyvavo ir pranešimus skaitė mokslinkininkai iš 15 pasaulio šalių. Svečiai iš užsienio padarė 32 pranešimus. Pranešimai pagal temas buvo suskirstyti į aštuonias sekcijas: 1. baltų ir kitų indoeuropiečių santykiai, 2. baltų-slavų kalbų santykiai, 3. diachroninė fonetika ir gramatika, 4. kalbų kontaktai, 5. dialektologija, fonetika ir leksikologija, 6. onomastika, 7. dabartinė baltų kalbų gramatika, 8. literatūrinė kalba. Visose sekcijose perskaityta beveik 150 pranešimų. Ypač didelio dėmesio susilaukė pranešimas, kad yra rastas pirmasis dabartinėje Lietuvoje teritorijoje gyvenusių jotvingių žodynėlis, kurio kalbinių autentiškumą nustatė Vilniaus universiteto baltų kalbų specialistai. Šis senovės dokumentas leis plačiau atskleisti jotvingių ir lietuvių kalbų ryšius prieš kelis šimtmečius. Konferencijos rezoliucijose numatyta dar plačiau tirti baltų kalbas ir jų santykius su kitomis indoeuropiečių kalbomis, skatinti gretinamuosius lietuvių-latvių tyrinėjimus, pakartotinai išleisti vertingiausius senosios raštijos paminklus, svarbesnius rankraštinius darbus. Užsieniečiams baltistams norima suorganizuoti lietuvių ir latvių kalbų seminarą. Šeštoji tarptautinė baltistų konferencija bus surengta Lietuvoje po penkerių metų.

Etnografinė Vilniaus universiteto ekspedicija praėjusią vasarą dirbo Rokiškio rajono Pandėlio, Jūzintų bei kitose apylinkėse. Ekspedicijon buvo įsijungę universiteto dėstytojai ir aspirantai, istorija ir žurnalistiką studijuojantys studentai, Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto taipybos katedros V kurso lankytojai. Nemažą dėmesį buvo skirtas dabartiniam kolchozininkų gyvenimui, naujomis gyvenvietėm, ūkiniams ir visuomeniniam pastatams, bet neliko užmiršta ir istorija. Pasinaudojant vyresniosios kartos žmonių atsiminimais, užrašyta daug žinių apie praeities žemdirbystę, gyvulininkystę, liaudies architektūrą, audinius, drabužius, maistą. Senosiose kraitinėse skrynuose rasta labai senų paklodžių, rankluosčių, lovatiesių, staltiesių, austų prieš 200 metų. Audi-nių ir mezginių raštuose panaudoti ornamentai nepaprastai seni, kartais siekiantys net akmens amžių. Daug žinių užrašyta apie tradicinius ir naujosios šeimyninius, kalendorinius ir agrarinius papročius, liaudies kosmologiją. Surinkta senų dainų, pasakų, padavimų, legendų, mišlių, vietovardžių pavadinimų, pavardžių ir pravarčių, gyvulių vardų, liaudies medicinos receptų. Surinktoji medžiaga papildys moksline Vilniaus universiteto bibliotekos ir muziejų fondus. Ekspedicijai vadovavo prof. dr. Pranė Dundulienė.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	7 3/4 %
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	8 1/2 %
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	9 %
Penktadieniais	10-8	spec. taup. s-ta	9 %
Šeštadieniais	9-1	taupomąją s-ta	7 1/2 %
Sekmadieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	11 %
		mortgicijų nuo	9 1/2 % - 11 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.
Telefonas 762-7775

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiulienai

Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirinkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
tony genys
pardavėjas
an independent member broker
"RE/MAX professionals inc."
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

1. Praėjusią vasarą buvo surengtas Baltiečių tribunolas Kopenhagoje, Taikos ir laisvės žygis Baltijos jūroje. Š. m. gruodžio 1, sekmadienį, 12 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) bus rodomas filmas apie šiuos du ypatingus baltiečių renginius. Po to bus šių įvykių dalyvių pranešimas, diskusijos ir klausimai. Visi yra maloniai kviečiami dalyvauti (įėjimas — auksa).

2. Š. m. gruodžio 7, šeštadienį, 10 v.r., Toronto Lietuvių namuose, įvyks Kanados lietuvių jaunimo sąjungos tarybos suvažiavimas. Kadangi dabartinis KLJS valdybos kadencija baigiasi šiais metais, per šį suvažiavimą bus renkama nauja valdyba. Raginame visus KLJS tarybos narius ir kitus apvarstytį galimybe sudaryti sekančią KLJS valdybą ir pasiūlyti tinkamus kandidatus. Primename tarybos narius, kad jiems yra privaloma dalyvauti šiame suvažiavime. Tuo atveju, jei neįmanoma dalyvauti, tarybos nariai turi surasti asmenį, kuris jiems galeitų atstovauti suvažiavime.

3. Gruodžio 7, šeštadienį, Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje įvyks muzikos vakaras ir šokiai. Programą atliks jaunas gabus muzikas-dainininkas Darius Polikaitis iš Čikagos, kuris praėjusį rudenį išleido plokštelę "Aš čia gyva". Dariaus muzika ir dainos yra įvairios. Kelias dainas jisai pats parašė, o kitos dainos yra poeto Bernardo Brazdionio eilėraščių žodžiais, kuriems Darius parašė melodijas. Atsižvelgiant į Dariaus pasisekimą Amerikoje, tikime kad jo dainos patiks visiems — ir jaunimui, ir suaugusiems. Po šio vakaro meninės programos bus šokiai, kuriuos geros lietuvių orkestras "Aidas" iš Čikagos. Kviečiame visus tautiečius ateiti.

4. Jei kas negalės dalyvauti muzikos vakare šeštadienį, turės dar vieną progą pamatyti Darius Polikaitį ir pasiklausti jo muzikos gruodžio 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose. Ten įvyks Dariaus Polikaitio koncertas ir Raimundo Lapo knygos "Ten, ekrane sužibus" suktuvės.

KLJS valdyba

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
servatoriai net 22% buvo populiariausi net liberalus. Populiariaumo viršūnę konservatoriai pasiekė 1984 m. spalio 11-13 d.d., viešosios nuomonės tyrimuose surinkę net 29% daugiau balsų už liberalus. Š. m. spalio 3-5 d.d. konservatorių populiarumo persvara nukrito iki 8%. Per vienerius metus tas populiarumas sumažėjo net 21%. Įtakos turėjo opozicijos išpuštus žuvis konservų pavėluotas atšaukimas iš vartotojams skirtos rinkos. Buvo daug kalbama apie pavojų vartotojams, bet niekas neapsinuodijo, tik teko paragauti prastos kokybės konservų. Kitas mūgis — dviejų bankų bankrotas ir jų uždarymas, nepavykus gelbėjimo pastangoms. Rėkiama, kad valdžios išduoti reikės bilijono dolerių taupytojų sąskaitoms tuose bankuose padengti. Nemažesnis triukšmas būtų kilęs ir tuo atveju, jeigu vyriausybė būtų atsisakiusi padengti taupytojų nuostolį. Niekas betgi neužsimena, kad leidimas tiems bankams buvo duotas tada, kai Kanada valdė liberalai. Kažkas tada sutiko su tu Kanada nereikalingų bankų atidarymu, netgi rimtai nesusipažinęs su steigėjų projekte numatytais ir, deja, nepasitvirtinusiomis pajamomis. Nuostolių konservatoriams atnešė ir kai kurie ministeriai per daug dilemės išlaidomis. Čia ypač pagarsėjo aplinkos ministras S. Blais-Grenier, du kartus apsilankiusi Europoje ir ten išleidusi apie \$30,000 valdžios pinigų. Kritikams ypač užkliuvo Stockholm jės pasamdytas limuzinas su vairuotoju, kainavęs \$1.412, kai tuo tarpu sveikatos ministras J. Eppas tokioms pat paslaugoms teisiškai \$113. S. Blais-Grenier susilaukė pažeminimo. Ji dabar eina neiškias valstybės ministro transporto pareigas, kai iš tikrųjų yra atskiras transporto ministras. Spaudoje pasigirdo balsų, kad ta kvebekietė anksčiau buvo praradusi turėtą darbą savo privačiame gyvenime ir dabar iš buvusios darbovietės reikalauja \$100,000 kompensacijos už neteisėtą atleidimą.

Ministeriui pirm. B. Mulroiniui kenkia ir jo labai neryžtinga laikysena, nors parlamente jis turi rekordinę konservatorių daugumą, užtikrinančią visas reformas. Rinkiminiam parlamento vajuje buvo kalbama apie reformas, bet jų beveik nesimato. Nemažas dėmesys teko laisvai prekybai tarp Kanados ir Amerikos. Tik praėjusią savaitę Kanados atstovų šioms deryboms B. Mulroney paskyrė ambasadoriumi tituluojamą Simoną Reismaną, buvusį J. Turnerio patarėjų parlamento rinkimų vajuje. Savo pranešimus jis darys ministerių kabineto komitetui. Aiškiai matyti, kad derybos truks labai ilgai. Jos turbūt sulauks laisvos prekybos šalininko prez. R. Reagano pasitraukimo iš valdžios, o su kitu prezidentu gali pasibaigti ir laisvos prekybos idėja.

Spaudos puslapiuose vėl iškilo buvusio ministerio pirm. P. E. Trudeau pavardė. Kanados gubernatorė J. Sauve jį įjungė į Kanados ordina, kurin patenka pasižymėję civiliai. Ordinas turi tris skirtingas narių kategorijas: companion,

officer ir member. P. E. Trudeau pateko į mažai narių turinčią aukščiausią klasę. Spaudoje rašoma, kad to pagerbimo ir žymenio P. E. Trudeau susilaukė kaip advokatas, profesorius, autorius ir žmogaus teisių gynėjas. Advokaturoje jis pradėjo dirbti patarėju, pasitraukęs iš politikos. Rašyti ir profesoriauti bandė tik jaunystės laikais, neatkreipdamas kanadiečių dėmesio. Abejotini jo nuopelnai ir žmogaus teisių gynime. Jo laikysena buvo nepatenkinti Kanados lenkai, kai ten už žmogaus teises kovojo "Solidarumo" unija. Praėjusią vasarą P. E. Trudeau su savo vaikais mėnesio laiko atostogas praleido Sovietų Sąjungoje, apmokėtas pačių kvietėjų, kurie niekada negerbė ir dabar negerbia žmogaus teisių.

Įdarbinimo ministrė F. MacDonald paskelbė įmokų padidinimą Kanados nedarbo draudimui nuo 1986 m. sausio 1 d. Tai bus pasiekta su apdraudžiamos savaitinio uždarbio sumos padidinimu nuo \$460 iki \$495. Maksimalaus uždarbio atvejais darbininkas kas savaitę turės mokėti \$10.91, darbdavys — \$15.13. Šios kategorijos darbininkams nedarbo drauda per metus kainuos \$604.76, darbdaviams — \$848.56. Maksimali savaitinė nedarbo draudimo išmoka sekančiais metais padidės nuo \$276 iki \$297. Tačiau tiems, kurių 1986 m. uždarbis su nedarbo drauda prašoks \$38.610, už dalį gautos nedarbo draudos teks atsilginti pajamų mokesčiu.

JIEVA ir JUOZAS MILKINTAI, atšventę savo 40 metų vedybines sukaktį š. m. spalio 5 d. Markham, Ont., miestelio ugniagesių klubo patalpose. Dalyvavo šeimos nariai ir artimi draugai kaip liudininkai iškilmės, kurioje kun. E. Jurgučio, OFM, kviatavoje suktuvėninkai atnaujino vedybinius įsipareigojimus

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siųsti reikalauja stabilizavosi. Dabar galima pasiųsti daug vertingų ir naudingų dovanų savo artimiesiems Lietuvoje. Pasiunčiame ir jūsų dovanas arba priimame užsakymus geros rūšies prekėms už preinamą kainą. SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išrupiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, PERSIUNČIAME PALIKIMUS Į LIETUVĄ PRAKTIŠKIAUSIU, NAUDINGIAUSIU IR TINKAMIAUSIU PAVELDĖTOJUI BŪDU. Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:
Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Telefonas 01 460 25592.

Ateitininkų žinios

Kalakursai Dainavoje prasidėd lapkričio 27 ir baigiasi gruodžio 1 d. Moksleiviai, lankantieji 8, 9 ir 10 skyrius, raginami kursuose dalyvauti. Registruoti pas Indrę Čuplinskaitę, kuri rūpinasi ir kelione. Kursų kaina — \$50.00.

Moksleivių susirinkimas lapkričio 23, šeštadienį. Moksleivių kambario remontas jau eina prie galo. Už poros savačių patalpas jau bus galima naudoti susirinkimams.

Studentų susirinkimas — lapkričio 23, šeštadienį, 4 v.p.p., Prakupų namuose. Bus diskutuojama tema: "Ateitininkų ideologija ir mes". Taip pat bus rašomi kalinams kalėdiniai atvirukai.

Jaunučių ir jaunių susirinkimas — lapkričio 23, šeštadienį. Pradedama ruošti kalėdinio susirinkimo programai, todėl labai svarbu, kad visi nariai susirinkime dalyvautų. O. G.

Skautų veikla

• Dalis "Rambynų" tunto skautų ir vadovų lapkričio 17 d. dalyvavo Hamiltono "Švirvintos-Nemuno" tunto 35-rių metų suktakties šventėje, kuri pradėta Mišiomis. Po pamaldų parapijos salėje įvyko iškilminga sueiga. Iškilmėje dalyvavo vyr. seserijos skautininkė S. Gedgaudienė, pavaduotoja v.s. M. Vasiliauskienė, atstovai iš Klivlando ir Ročesterio. Lauzo programoje buvo skaidrės ir dainos. Iškilmė baigta sugiedota malda.

• "Rambynų" tuntas sveikina muzikę D. Viskontienę — "Volunges" choro dirigentę ir lauzavėdžių kursų vadovę su pirmąja plokštele.

• Lietuvių skautų sąjungos 67 metų įsteigimo sukaktį "Rambynų" tuntas paminės lapkričio 24, sekmadienį, šv. Mišiomis 10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių — Parodų salėje iškilminga sueiga. Renkames uniformuoti 9.45 v.r. Kviečiamas "Šatrijos" tuntas, mieli tėveliai, rėmėjai ir svečiai.

• "Rambynų" tunto skiltininkų kursai — antras pašnekesys įvyko lapkričio 10 d. Instruktoriais sutiko būti v.s. V. Skrinckas, s. E. Kazakevičius, ps. A. Senkus ir ps. A. Kalinauskas. Kursus lanko psl. G. Batūra, J. Mockus, psl. A. Paškus, D. Ross ir A. Slabosevičius. Tolimesni pašnekesiai vyks Anapilio posėdžių kambaryje.

D. Barzdžiūtė

SPORTAS

AUSROS ŽINIOS

Krepšinio rungtynės. Š. m. lapkričio 11 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos vyrų krepšinio pirmenybių rungtynės "Tunas" — "Aušra". Pastarosios vyrų komanda laimėjo 105:76 (43:31) žaidė: S. Arlauskas 21, R. Sysak 22, V. Gataveckas 20, R. Ton 10, R. Underys 12, V. Dementavičius 8, K. Bartusevičius 6, A. Valiekas 6.

Pasibaigė lengvosios atletikos sezonas su Š. Amerikos baltiečių varžybomis. "Aušra" laimėjo I vietą. Kadangi vyravo pradedantieji ir jauni dalyviai, ypatingų rezultatų nepasiekta.

Varžybose dalyvavo: Karosas Paulius, Malinauskas Algis, Banner Kathleen, Banner Kristina, Burdulis Adomas, Breen Loreta, McAleer Sara, Cirušytė Dalia, Burdulytė Sara, Renčius Damien, Breen Patrick, Grenke Chris, August Andre, Lapinskaitė Zita, Renčius Teodoras, Narušis Linas, Renčius Andrius, Renčius Jonas, Bonner Matthew, Cirušis Algis, Slabosevičius Paulius, Malinauskas Rimas, Astrauskas Romas, Žaliauskaitė Lydija, Žaliauskas Aleksandras, Ward Zachary, Ažubalis Jonas, Choromanskis Algis, Kroderis Cynthia, Wilkinson Juditha.

Šiose varžybose su savo atletais dalyvavo: "Aušra" 30, Hamiltono "Kovas" 6, Klivlando "Zaiabas" 2. Iš viso varžybose dalyvavo 73: lietuvių 38, latvių 25, estų 4, suomių 6. Šias žaidynes surengė latviai savo stadione "Sidrabene".

"Aušros" sporto klubo lengvosios atletikos vadovas yra Algis Malinauskas, sekijos nariai — Rasa Malinauskaitė, B. Wilkinson, Jonas Ažubalis, Irena Wilkinson. K.Š.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
7 3/4 % už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 11 %
8 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
8 1/2 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
9 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 9 1/2 %
9 % už 3 m. term. indėlius	2 metų 11 %
9 % už pensijų planą	3 metų 10 %
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu
6 % už čekių s-tas (dep.)	1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
	(variable rate)

AKTYVAI virš 47 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
HURONIA PROPERTY APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ont. L4G 2L6.
Telefonai 773-6480 arba 225-5699
Alfonsas Garbenis, jr., B. Econ. CRA, savininkas.
Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių mortgicijų, palikimų, investicijų ir kituose nekilnojamo turto pardavimo bei pirkimo reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
ISLINGTON-RATHBURN gražus, vieno aukšto namas,
trys miegamieji, dvi prausyklos, užbaigtas rūsys. Šviesus, erdvus, trumpoje, tylioje gatvėje. Kaina — \$159,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių.
- Užsakymai priimami telefonu.
- Nemokamas pristatymas.

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius patalysimus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Kalėdinis "Tėviškės žiburių" numeris išeis gruodžio 17 d. su tradiciniais sveikinimais. Asmenys, organizacijos, institucijos prašomos jau dabar siųsti savo sveikinimų tekstus "TŽ" administracijai. Paskiri reminių sveikinimų apmokami pagal nustatytą tarifą. Šalia paskirų sveikinimų bus vienas bendras, kurin gali įsirašyti kiekvienas tautietis, norintis pasveikinti savo artimuosius per laikraštį Kalėdų ir Naujų metų proga. Tuo atveju laikraščiu už patarnavimą pridėdama auka. Visi sveikinimai bus priimami iki š. m. gruodžio 8 d.

Kanados lietuvių katalikų centras, kurį sudaro parapijų ir organizacijų atstovai, posėdžiavo Priskelimo parapijos patalpose 1985. XI. 12. Posėdyje aptarė Tėviškės Lietuvių dieną, kuri kasmet rengiama visose parapijose pirmąjį kovo mėnesio sekmadienį, bei kreipimąsi į Kanados vyskupo tuot reikalą. Taip pat nutarta rengti bendrą Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmes Toronto 1987 m. Tam tikslui numatyta sudaryti plačios apimties komitetą.

"Volungės" dešimtmečio sukakties iškilmė Priskelimo salėje lapkričio 16 d. buvo šauni originalia programa, graži apipavidalinimu, gausiais dalyviais ir pirmosios plokštelės sukurtojų dalyviais. Aprašymas — sekančiame "TŽ" nr.

Metinė Latvijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis, 67-ji, buvo paminėta latvių bendruomenės lapkričio 17 d. Toronto un-to Convocation salėje. Kalbas pasakė Ontario vyriausybės ministras T. Ruprechtas ir svečiai iš JAV A. Bolšteins. Meninę programą atliko sol. P. Berkolds, akompanuojamas P. Zarins. Dalyvavo apie 900 asmenų. Įėjimas — su bilietais, kurių kaina buvo \$7, pensininkams — \$6, studentams — \$4, buvusiems kariams, šauliams, karo invalidams, gimnazijos mokiniams — nemokamai. Atskiras priėmimas kitataučiams rengiamas Latvijos centre lapkričio 22 d.

Bronius Narbutas, uolus lietuviškos spaudos rėmėjas, įvertindamas "Tėviškės žiburių" darbą, jiems paukojo \$100. Nuosirdus ačiū jam.

Toronto "Gintaras" — tautinių šokių ir dainos ansamblis š. m. lapkričio 2 d. koncertavo Bruklino lietuvių Kultūros židinyje. Jų koncertą surengė radijo programos "Laisvės žiburys" vedėjas R. Kezys. Koncertas buvo labai sėkmingas, sudominęs gausią publiką ir sutraukęs nemažai jaunimo. Ta proga savaitraštis "Darbininkas" 1985 m. 44 nr. išspausdino vedamąjį "Jaunuųjų šuolių", kuriame labai gražiai įvertino gintariečių atliktą koncertinę programą. Ten rašoma: "Gintarui linkime ir toliau keliauti ir taip pakiliai puoselėti lietuvišką tautinį šokį, dainą, muziką. Telkite į savo gretas kuo daugiau jaunimo, nes tokie ansambliai yra lietuviškos mokyklos. Čia išmokstama labai daug, svarbiausia — jaunimas įsijungia į lietuvišką bendruomenę, pratinasi prie lietuviškos veiklos."

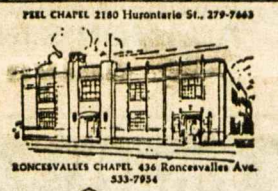
Rašytojo J. Kraliausko pernai išleista knyga "Ažuolai piliakalnyje" gaunama lietuvių spaudos kioskuose ir "TŽ" administracijoje. Kaina — \$6.00, Kalėdų laikotarpyje — \$5.00. Autorius, gavęs net septynias premijas už savo raštus, tame leidinyje atskleidžia rinktinis savo kūrybos perlas, savo idėjas apie literatūrinę kūrybą ir lietuvių tautos likimą. Gera dovana švenčių ir kitom progom.

Kanados lietuvių rašytoja poetė Marija Aukštaitė yra parašiusi sekančias knygas: "Rožių vasara", eilėraščiai, \$7.00; "Išėvės keliu", autobiografija, \$5.50; "Išėvė", kelionių aprašymai, \$6.00; "Ant marių krašto", romanas, \$10.00; "Nubangavę kūdikystės dienas", autobiografija, \$7.00; "Lyrika", eilėraščiai, posakiai, \$8.00. Šias knygas dar galima užsisakyti minėtom kainom, pridėdant \$1.50 persiuntimo išlaidom, sekančiu adresu: Marija Aukštaitė, 46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario L1A 3X1, Canada.

Pagerbdama a.a. Edmundą Miliauską, Marija Preikšaitienė paukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

Priskelimo parapijos kredito kooperatyvas išleisdino sieninį, kas mėnesį nuplėšiamą 1986 m. kalendorių, su spalvotu vidiniu viršeliu, vaizduojančiu dail. K. Šimonio "Rytmetį". Kalendorių spausdino "Litho-Art". Jis duodamas nariams nemokamai. Nariai prašomi pasiimti šį kalendorių kooperatyvo raštine.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Gery Lougheed
Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gery Lougheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

1985 m. gruodžio 15, sekmadienį, didžiojoje Toronto Lietuvių

namų salėje, **DAGYS** švės 80 metų amžiaus sukaktį.

Ta proga ten bus **PARODA**, kurią bus galima lankyti nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p. Visi laukiami.

Asmenys, norintieji dalyvauti dail. Dagio pobuvyje, turi įsigyti dalyvio ženklą pas rengėjus sekmadieniais prie šventovių ir Lietuvių namuose popietės metu iki gruodžio 8 d. Kaina asmeniui — 15 dol.

Pobūvio pradžia — 3 v.p.p. Ten bus skaitoma dail. Dagio kūryba, sutinkama naujai išleista jo skulptūrų knyga ir svečiai vaišinami visiems gerai žinomos kulinarės J. Bubulienės pagamintu šiltu maistu ir vynu.

Rengėjai

Buvusiems "Aušros" gimnazijos mokiniams

Dažnai girdėdavosi dainuojant, kad "jaunystė ta neamžina", bet niekas nedainavo, kad senatvė dar mažiau amžina. Ne vienam, ankstyvame saulėlydyje, mintys nuselina į jaunystės dienas, vietas, prisimenant draugus, patirtas nesėkmes ir padarytas išdaigas.

Daug metų praleidome mokyklose, bene dalį vaikystės ir didesnės dalį jaunystės. Mokyklos dienų negali ištraukti iš prisiminimų pynės, net ir sapnuose tenka prieš mokytoją atsisoti. Tose dienose vystėsi draugystės ryšiai, mezgėsi pirmosios meilės, išsikdavo pirmieji nuklydimai.

Gausių auklėtinųjų būrį išleido Kauno "Aušros" mergaičių ir berniukų gimnazijos. Buvusių mokinių dabar užtiksi daugelyje pasaulio kampelių. Ne vienas jau peržengė nebūties slenkstį, likusiems šarma galvas padabino, užtarnautas poilsis atėjo.

Yra nenuoramų, kurie jau du kartus pakvietė buvusius auklėtinius-es susirinkti, pasižmonėti, atpažinti mokslo draugų iš pasikeitusius veidus. Trečiasis saskrydis rengiamas Toronto 1986 m. gegužės 31 ir birželio 1 d.d. Gal tai bus paskutinis "tango" Toronto. Tomis dienomis nepasitaikė ilgas savaitgalis, bet numatytos patalpos Toronto Lietuvių namuose per ilgą savaitgalį yra užimtos ir visos dėtos pastangos sukeisti datas buvo nesėkmingos.

Tikimės, kad dar dirbantieji "Aušros" auklėtiniai-es po dešimtmečių praleistų darbovietėse sugebės išsikvoti vieną, antrą laisvą dieną iš savo darbavijų ir su pakilusia nuotaika, nors trumpam, galės tariai sugrįžti į mokyklos laikus.

Rengėjų pavestas, B. Stundžia Norėdami gauti daugiau informacijų arba pranešti apie dalyvavimą, rašykite ar skambinkite Antanui Rūkiui, 46 Viamede Cr., Willowdale, Ont., Canada M2K 2A8. Telefonas: 416-221-1348.

St. Petersburg, Fla.

NAUJA VEIKLOS SEZONĄ pradėjo Lietuvių klubas spalio 12 d. atidarymo baliumi, kuriame dalyvavo 260 asmenų. Susirinkusius pasveikino pirm. K. Jurgėla, programai vadovavo A. Karnienė. Apie klubo veiklą kalbėjo A. Karnius. S. Vaškys skaitė feljetoną "Mokslieki ateities išradimai", klubo choras, vad. muz. P. Armon padainavo keletą dainų.

SOL. G. ČAPKAUSKIENĖS koncertą gruodžio 18 d. rengia JAV LB St. Petersburgo apylinkės valdyba. Sol. D. Mongirdaitės koncertą lapkričio 8 d. surengė Lietuvių fondas.

TEATRINĖS GRUPĖS "ŽIBINTAS" spektakliai įvyks gruodžio 8 d. Miami Lietuvių klube, sausio 26 d. — Čikagoje. Vaidins A. Rūko "Bubulis ir Dundulis". Režisuoja A. Ulbinas.

SUSITUOKĖ spalio 19 d. A. ir A. Karnių sūnus Rimas su Patricia Marra. Jungtinių apieigas atliko kun. P. Rebel, asistuojamas kun. V. Dabušio ir kun. J. Gasiūno. Vaisės įvyko Lietuvių klube, kuriose dalyvavo 300 asmenų. — Marius Šilingauskas, kurį laiką gyvenęs Toronto, spalio 26 d. susituokė su Kristina-Ramona Grabnickaite, "Žibinto" vaidintojų grupės nare. Jungtinių apieigas atliko kun. J. Pakalniškis, asistuojamas kun. V. Dabušio ir kun. A. Račkausko. Vaisės buvo suruotos Lietuvių klube. Jaunavedys yra gimęs Urugvajuje ir kurį laiką dainavęs Toron-

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

pradedant lapkričio 10 diena, prie Toronto šventovių bus renkamas Kanados Lietuvių Bendruomenei

SOLIDARUMO MOKESTIS

Būkime vieningi ir visi sumokėkime

solidarumo mokestį už 1985 metus!

KLB Toronto apylinkės valdyba

BAKIS GALLERY

Š. m. lapkričio pabaigoje ši galerija uždaryma.

Turimas skulptūras ir paveikslus dar galima įsigyti su 20% nuolaida. Galerija atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio, sekmadieniais — pagal susitarimą. Galerija dėkoja dailininkams ir dailininkams už praturtinimą galerijos savo kūriniais.

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Telefonas (416) 533-3623

Ištvėringam Vilniaus krašto kovotojui, buvusiam VKLS-gos centro valdybos pirmininkui ir "Laisvosios Lietuvos" leidėjui

VALERIJONUI ŠIMKUI

mirus Čikagoje, velionies žmonai ONAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamas nuoširdžiausias užuojautą ir kartu liūdime skausmo valandoje, netekę drąsaus kovotojo dėl Lietuvos laisvės.

Steponas Varanka,

VKL Sąjungos Kanados krašto valdybos pirmininkas

"Paramos" Kapitalas

1985 m. spalio gale Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" peržengė 47 mil. dolerių sumą — per 10 mėnesių paaugo daugiau kaip 4 mil. dolerių, t.y. apie 10%. Kai ne vienas Kanados bankas bankrotavo, "Parama" auga ir stiprėja.

"Paramoje" už santaupas mokamos ne tik didesnės palūkanos nei kitose finansinėse institucijose, bet ir teikiama visokeriopas nemokamas patarnavimas. Pvz. už čekių patarnavimą neimamas joks mokestis, nežiūrint koks balansas būtų, o už balansą makamos dvigubai didesnės palūkanos nei bankuose. Skolintis taip pat paranku "Paramoje", išsigyjant judumą ar nejudumą turtą. Už nejudomo turto paskolas "Paramoje" kama tik nuo 9,5%. Paskolos labai lengvai gaunamos, jei atitinka kredito komisijos nuostatus. Visos operacijos atliekamos lietuvių kalba, o apskaitiavimus daro modernūs skaitytuvai (kompiuteris).

Kodėl "Parama" taip tvirtai stovi? Todėl, kad lietuvių skolininkai sąžiningai grąžina paskolas, o paskolos duodamos, kai gaunamos garantijos. Todėl "Parama" neturi nuostolių iš savo skolininkų, kaip kad kai kurie bankai, kurie išduoda labai rizikingas paskolas.

Antra, "Parama" turi labai stiprią lietuvių vyrų chore "Aras". Abu jaunavedžiai susilaukė daug dalyvių iš P. Amerikos, N. Zelandijos, JAV, Kanados ir daug sveikinimų. L. Z.

rius rezervus, kurie buvo pradėti sudaryti kai visų finansai dar buvo labai geri ir viskas klestėjo. Buvo nuomonių, esą visą pelną reikia išdalinti. Ir "Paramos" valdyba buvo kritikuojama už atsargų sudarinėjimą. Dabar visi pripažįsta, kad rezervai finansinėms institucijoms yra būtinai reikalingi — tai lyg tos institucijos stuburkaulis. Dėl to "Paramos" nariai gali būti ramūs dėl savo indelių.

Jei "Parama" gali mokėti aukštas palūkanas ir imti mažesnes už paskolas, tai ne rizikingų investicijų, o taupijų ir ekonominių operacijų dėka.

Reikia atkreipti dėmesį ty taupytų, kurie savo santaupų dalį buvo įdėję į Namų pirkimo taupymo planą, (Registered Home Ownership Savings Plan) HOSP. Šioje sąskaitoje "Paramoje" yra per \$300.000. Pagal naują Kanados biudžetą, tas planas uždarytas, ir šie indėliai turi būti išimti arba perkelti į kitas sąskaitas ligi š. m. pabaigos be jokių baudių ar mokesčių. (Apie tai buvo skelbta "TŽ" 1985.VII. 23 nr.). Kas turite indelių šioje sąskaitoje, prašomi nedelsiant pranešti "Paramai", ką norite su jais padaryti metų gale.

Pajieškojimai

Jieškomas Tomas-Jurgis Putna, Mykolo, kilęs nuo Moletų. Jieško Vidžūnienė Ona — Žvinytė. Jis pats arba žinantieji prašome atlikti šiuo adresu. Pranas Umbrasas, 22 Northern Ave. W., Sault Ste. Marie, Ont. P6C 3E1, Canada.

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Prieš 10 metų

DALIA SKRINSKAITĖ-VISKONTIENĖ

prisidėjo prie "Volungės" įsteigimo, uždegdama meilės žiburėlį lietuviškam žodžiui ir dainai.

Iš jos širdies nepaliaujamai veržiasi dainos garsai, pilni džiaugsmo ir laimės, o kartais liūdesio bei skausmo. Ir mes verkiame, juokiamės, dainuojame kartu su ja.

"Volungės" dešimtmečio proga visų buvusių ir dabar esančių dainininkių bei dainininkų vardu tariame nuoširdų ačiū už nesuskaičiuojamas valandas ir neišmatuojamą meilę lietuviškai dainai ir mums.

Linkime mūsų vadovei dirigentei

DALIAI SKRINSKAITEI-VISKONTIENEI, Dievo palaimos, sveikatos ir ištvermės toliau dirbti, kad išliktų gyva lietuviška daina.

Toronto "Volungė"

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200, (prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 248-9458

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aluminiausias gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS

B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:

įstaigos (416) 763-4319

namų 848-0234

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukštė.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

1280 Dundas Street West,

(prie Dovercourt Rd.)

Toronto, Ont. M6J 1X7

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

įstaigos telefonas: 535-2500

Namų telefonas: 445-9469

DRAUDA

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Adventinis susikauptimas Lietuvos kankinių šventovėje — gruodžio 21-22 dienomis. Vedėjas — kun. I. Sadauskas, salezietis, iš Montrealio.

— Parapijiečiai lankomi per žiemą, iš anksto susitarus su šeimos arba pavieniais asmenimis.

— Rengiasi tuoktis Romas Kmieciauskas su Birute Grigutyte.

— Parapijos tarybos sekėjų pirmininkų posėdis — lapkričio 21, ketvirtadienį, 7.30 v.v., klebonijos posėdžių kambaryje.

— Paaugkojo religinei Lietuvos šalpai: \$100 J. Prišas, \$50 — S. Girčienė; parapijai: \$445 — V. Dumbliuskas, \$100 — V. C. Mildažiai, K. Naudžiūnas, J. M. Šešteriai; kapinėms: \$30 — A. Dobienė.

— Mišios lapkričio 24, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Antaną Vadačką, 11 v.r. — už a.a. Jurgį Demikį ir Kazimierą Ivanauskienę.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba lapkričio 14 d. posėdyje aptarė Kūčių ir Naujų metų parengimų eigą, svarstė bingo žaidimams naudojamų priemonių patobulinimą. Priimti nauji nariai: E. Urbonavičius, A. Craig, E. Mačiulaitis, A. Mačiulaitienė ir D. O'Donohue.

— „Atžalyno“ tautinių šokių grupė surengė savo rudens bazarą. Laimikiais turtingas bazaras traukė ir jaunąją, ir senąją kartą pa-bandyti savo laimę. 3.30 v.p.p. 93 „Atžalyno“ šokėjai ir muzikantai atliko visą valandą trukusią idomią ir dinamišką programą. Dalyvavo per 200 svečių, kurie po programos buvo pavaišinti užkandžiais ir skaniais pyragais, o turtingos loterijos laimikiais džiaugėsi daugelis grįžtančių namo dalyvių.

— LN moterų būrelis turėjo savo susirinkimą-popietę. Dr. J. Rimšaitė parodė skaidrių iš Indijos ir supažindino su Indijos archeologija.

— LN lankėsi Milda Račkauskaitė iš Argentinos, Aldona Buntinaitė iš Čikagos, Marija Slavenienė iš Buffalo.

Lietuvos kariuomenės šventės pamaldose lapkričio 24 d., 11.30 v. r., kūrėjai-savonariai su vėliava dalyvaus Prisikėlimo parapijos šventovėje. Tą dieną skyrėsi yra užprašytos Mišios už mirusius skyriaus narius kūrėjus-savonarius. Mirusiųjų kūrėjai-savonariai šeimos ir artimieji pamaldose kviečiami dalyvauti.

Skyriaus valdyba
Metinis Anapilio sodybos korporacijos narių susirinkimas įvyks lapkričio 28, ketvirtadienį, 7 v.v., Lietuvos kankinių parapijos salėje. Nesurinkus kvorumui, po pusės valandos, t. y. 7.30, bus šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežūrint susirinkusių skaičiaus.

Valdyba

Dainos bei muzikos grupė iš Klivlando „Uždainuokim“, vadovaujama A. Bielskaus, koncertuos Anapilio salėje š. m. gruodžio 1, sekmadienį, 4 v.p.p. Programoje dalyvaus ir kanklininkė Elena Muliolytė, Jonas Muliolis (Sekminių ragelis), sol. Rasa Krokietė, mezzosopranas, laimėjusi premiją jaunųjų talentų varžybose Klivlande. Koncertą rengia Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija, vadovaujama sol. S. Žiemelytės.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus metinė šventė ir agapė — gruodžio 8, sekmadienį. Mišios — 11.30 v.r. Jose kviečiamos dalyvauti visos narės ir prijauciančios. Po to — agapė (pietūs) Parodų salėje. Progai pritaikyta žodį tars kun. Pijus Šarpanickas, OFM. Narės ir viešnios, norinčios dalyvauti agapėje, prašomos skambinti skyriaus valdybos sekretorei D. Vaidilienei 762-1539 bet kuriuo laiku.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

PERNUOMOJAMAS BUTAS „Vilnius Manor“ rūmuose. Galima užimti nuo gruodžio 1 d. Skambinti nuo 10 v.r. iki 9 v.v. Tel. (416) 766-4587.

LIETUVIS INŽINIERIUS, gerai atrodantis subrendęs vyras, norėtų susipažinti su lietuviais 30-38 metų. Paslaaptis garantuota. Rašyti „Tėviškės žiburiams“, ant voko pažyminti Jonui.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prieškalėdinį susikauptimą visai parapijai ves kun. A. Saulaitis, SJ, gruodžio 20-22 d.d.

— Uždaro rekoлекcijos vyrams, kurias ves kun. St. Šileika, SDB, bus gruodžio 6-8 d.d. Mary Lake vienuolyne, King City mieste. Registruoti pas A. Bumbulį 769-6038 arba klebonijoje.

— Uždaro rekoлекcijos moterims, kurias ves kun. A. Saulaitis, bus King City mieste, Mary Lake vienuolyne, gruodžio 13-15 d.d. Registruoti pas J. Marcinienę 769-8118 arba pas L. Senkevičienę 233-7321.

— Lapkričio 12 d. palaidotas a.a. Edvardas Davidonis, 80 metų amžiaus.

— Susituokė Dana E. Pevcevičiūtė su Henry J. P. Soltys.

— Kalėdinį plotkelių galima gauti klebonijoje.

— N. metų sutikimo baliui, jaunimui ir suaugusiems, bilietai jau platinami po Mišių salėje. Jaunimo balius vyks Parodų salėje, suaugusiems — parapijos salėje.

— Parapijai auکوjo: \$200 — J. Varkavičius; \$200; \$100 — A. B. Rickevičiai, S. Liutima, R. H. Simanavičiai, P. G. Stauskai, E. Mišauskienė; \$50 — J. Antanaitis; kalendoriaus išleidimui \$100 — S. S. Rakščiai; misijoms \$100 — St. Vasiljauskienė; vyskupo fondui \$100 — M. S. Meškauskai; pranciškonų klierių fondui \$50 — S. Mazlaveckienė; novenai \$50 — D. Zulonienė, O. Skerienė, A. A. Artiškoniai, J. Grabauskas, A. S. Šergaliai; \$40 — F. Mažiulienė; stovyklavietės remontui vajui \$50 — A. A. Artiškoniai, A. S. Šergaliai.

— Mišios lapkričio 24, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Kazimierą Aiseiką, 9.30 v. r. — už a.a. Oną Tikušienę, 10.15 v. r. — Toronto skautų intencija, už a.a. Juozą Pesecką, Barborą Šikšnienę, 11.30 v.r. — už žuvusius-mirusius kūrėjus-savonarius, už Vėlinių novenai pavestuosius, 7 v.v. — už a.a. Mykolą ir Juliją Vizantus.

Dail. Dagys, savo 80 metų amžiaus sukakties proga, š. m. gruodžio 15, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose rengia savo skulptūrų parodą. Ten bus ir jo naujos skulptūrų knygos sutiktuvės bei sukakties nioš pobūvis.

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius yra Toronto Folk Art Council pakviestas dalyvauti North York miesto rotušėje su kalėdine programa. Ten kasmet dalyvauja apie 20-30 įvairių tautybų su parodėlėmis bei šokių-dainų pasirodymais. Šiais metais lietuvių skyriuje bus papuošta Kalėdų eglutė, įvairių kepinių stalas, bus rodomas šiaudinių darymas, tautinės lėlės bei kiti dalykai. „Kalėdos pasaulyje“ programos metu gruodžio 7-8 d.d. 12-18 v.

Lietuviškai papuošta eglutė Royal Ontario muziejuje bus išstatyta lapkričio 30 — sausio 5 dienomis. Folk Art Council pakvietė LTI Toronto skyrių papuošti lietuvišką eglutę ir praktėlę muziejuje, nes jau pernai lietuviška eglutė muziejuje žavėjo lankytojus. Ten bus papuoštos eglutės švedų, serbų, suomių, vokiečių, ukrainiečių, kroatų, filipiniečių, armėnų ir lietuvių. Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus pirm. yra A. Vaitonienė. Narės prisideda darbu bei papuošalais tarptautiniuose pasirodymuose.

Naujų metų sutikimas Anapilyje bus gruodžio 31 d., antadienį, 7 v.v., didžiojoje salėje. Įėjimo pakvietimai platinami sekmadieniais Lietuvos kankinių parapijos salėje po pamaldų. Kitom dienom skambinti vakarais Reginai Celejwskai tel. 231-8832.

Kostas Lukošius, Kanados lietuvių fondo darbuotojas, atnaujinamas metinę „TŽ“ rėmėjo prenumeratą, pridėjo \$100 auką. Nuoširdus ačiū už paramą.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

JIEŠKAU PATARNAUTOJŲ prie stalų nuo 13 iki 17 metų amžiaus. Norinčios dirbti prašau skambinti: „Candlelight Catering“, J. Bubulienė tel. 279-0256.

PARDUODU „LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ“. Kainavo \$300. Noriu gauti tą pačią sumą, arba susitaršiu. Prašau skambinti vakare tel. 383-4248 Hamiltone.

TLSK "VYTIS" kviečia visus į

ŠOKIŲ VAKARA

lapkričio 23, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Trumpą meninę programą atliks naujas kvartetas — Laima, Paulius, Ramūnas ir Vaidotas

Gros "Tzygani" orkestras. Veiks baras, loterija.

Įėjimas — \$5.00.
Bilietai gaunami pas M. Zaleskienę tel. 231-5331 ir B. Savicką tel. 244-2267.

Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seserų ir Toronto skyriaus

rėmėjų
rengiama

METINĖ ŠVENTĖ

1985 m. lapkričio 24, Kristaus Karaliaus sekmadienį, 4 valandą po pietų, Prisikėlimo parapijos salėje.

Programoje: koncertas — solistė Linda Marcinkutė

dailusis žodis — Edita Nazaraitė, vakarienė.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

Auka — \$15.00, pensininkams — \$13.00
Bilietai gaunami lietuvių parapijų salėse sekmadieniais po pamaldų.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ-MINĖJIMAS

lapkričio 24, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, Mindaugo menėje.

Pamaldose lietuvių šventovėse šauliai dalyvauja su vėliavomis.

Minėjimo programoje Kanados kariuomenės majoro Vaidoto Paukštaičio paskaita ir meninė dalis:

solistė S. Žiemelytė, kontraltas, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė.

Įėjimas — auka \$3.00.

Rengia Vlado Pūtvio šaulių kuopa, pavesta KLB Toronto apylinkės valdybos

Pirmą kartą Toronto

Klivlando dainos-muzikos vienetas

"UŽDAINUOKIM"

Vadovas — Algirdas Bielskus
akompaniatorius — Jonas Govėdas

Rengia ir visus dalyvauti kviečia

KONCERTAS

Gruodžio 1, sekmadienį, 4 valandą po pietų

Anapilio salėje

Įėjimas — \$6.00

Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija

1985 metų gruodžio 7, šeštadienį,

Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje (1573 Bloor St. W.)

įvyks

MUZIKOS vakaras

Programą atliks jaunas muzikas - dainininkas Darius Polikaitis

Šokiams gros lietuvių orkestras "Aidas" iš Čikagos

6.30 v.v. veiks baras ir šilto maisto bufetas

7.30 v.v. programos pradžia Po programos — šokiai

Įėjimas: \$7.00 suaugusiems, \$5.00 pensininkams ir studentams (Bilietai gaunami vakarais pas Daną Čepaitę, tel. (416) 233-8802)

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

Toronto Lietuvių namuose, š. m. gruodžio 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p., rengiamos knygos "Ten ekrane sužibus"

Dalyvaus autorius Raimundas M. Lapas iš Čikagos. Jaunimo orkestras iš Čikagos atliks lietuviškus lengvos muzikos kūrinius.

SUTIKTUVĖS

Dalyvaus sol. Darius Polikaitis

Rodomas 1926 m. Hollywoode gamintas lietuviškas negarsinis filmas "Naktis Lietuvoje"

Bilietai — \$5, pensininkams ir studentams — \$4. Gaunami prie įėjimo. Platina parapijose ir Lietuvių namuose: A. Jucienė tel. 766-5996, V. Kulnys, tel. 769-1266, J. Uleckaitė, tel. 928-9538.

Visi kviečiami dalyvauti ir remti lietuviško jaunimo veiklą. Rengėjai: TLN moterų būrelis, TLN kultūrinė komisija, KL jaunimo sąjunga

MONTREAL QUE

Metiniai AV parapijos pietūs buvo suruošti lapkričio 10 d. Pirmoji šio rudens šlapdriba neatbaidė svečių, kurių dalis net salėje netilpo. Parapijos k-to narys V. Piečaitis vadovavo programai. Pradžioje pasirodė Montrealio vyrų oktetas, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus. Numatyti keturių dainų neužteko, nes publika išsiprašė dar vienos. Po to buvo iškvietas parapijos k-to pirmininkas ir šių pietų vyriausiasis šeimininkas A. Jonelis. Jam, tą dieną švenčiančiam 65-rių metų amžiaus sukaktį, sugiedota "Ilgiausių metų", prisegta gelė ir įteikta šampano bonka. Klebonui kun. J. Aranauskui palaiminus valgius, buvo skaniai vaišintasi. Pietų metu buvo ištraukti didžiosios ir mažosios loterijos laimikiai. Pabaigoje klebonas visiems pietuose dalyvavusiems parapijiečiams, jų atstovams svečiams bei gausiems tartininkams nuoširdžiai padėkojo.

Šia proga šventovės šildymo pertvarkymui pavieniai asmenys ir organizacijos suaukojo per \$1000.

Koncertas. Gruodžio 7 d. 7 v.v. AV salėje įvyks koncertas, kurį rengia KLK moterų dr-jos Montrealio skyrius. Dainuos Slava Žiemelytė, kuri balsą lavinti pradėjo Montrealyje, o paskui persikėlė į Torontą. Su ja kartu atvyks ir akompaniatorius muz. Jonas Govėdas. Po koncerto bus vaišės su visokiais priedais. Katalikės moterys tikisi sulaukti daug svečių, nes tai pirmas tokios rūšies renginys Montrealyje šiame sezone. B.S.

KLK moterų dr-jos Montrealio skyrius

gruodžio 7, šeštadienį, 7 valandą vakaro,

Aušros Vartų parapijos salėje rengia

KONCERTĄ

PROGRAMOJE — solistė Slava Žiemelytė ir muzikas Jonas Govėdas

Po to — šilti ir šalti užkandžiai, gėrimai, loterija, muzika.

Auka — \$10.00

Visus maloniai kviečiame dalyvauti. Rengėjos

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00		Nekilnojamo turto,	
1 metų	8.75%	asmenines ir prekybines.	
Terminuotus indėlius:		Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000	
1 metų	8.50%		
180 — 364 d.	8.25%		
120 — 179 d.	8 %		
60 — 119 d.	7.75%		
30 — 59 d.	7.50%		
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.25%		
su draudimu	6 %		
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

LIETUVIŲ VAIKŲ NAMAMS Toronte reikalinga mokytoja su ECE diplomu. Skambinti tel. 534-5773.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

PARDUODAMA televizijos antena, 60 pedų aukščio, gerame stovyje. Skambinti tel. (416) 249-9493 vakarais Toronte.

SURFSIDE, šilčiausioje Floridos dalyje 10 minučių ėjimo iki puikaus atviro okeano, gražioje vietoje, lietuvių apgyventojų gatvėje, parduodamas namas: 2 miegamieji, 2 prausyklos (pilnos), didelis salonas su valgomuoju, moderni virtuvė su visais įrengimais, vienas automobilui garažas su spintomis ir plaunamąja mašina. Centrinis šildymas ir vėsinimas. Namai pilnai apstatyti. Visi baldai miegamuose nauji, taipogi valgomajame. Didelė spalvota automatine televizija. Dvi puikios palmės priešakyje. Užpakalinis daržas privatus ir pilnai aptvertas. Kaina — su baldais — \$95,000 — be brokerio. Rašyti: Dr. Maria L. Sveikauskas, attorney-at-law, P. O. Box 75, Boston, MA 02132, USA, arba skambinti tel. (617) 325-4250.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusrūčiai. Skambinti pirmadieniais, antadieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.